

ԹՃՈՆ ՆՆՈՂԴՈՒՄ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ
ՆՄԱՆԱԳԻՐԱԴԱՐԱՆ

Рифмы солнечных
лучей

მწერალთა კავშირების საერთაშორისო გაერთიანება
МЕЖДУНАРОДНОЕ СООБЩЕСТВО ПИСАТЕЛЬСКИХ СОЮЗОВ

ქართული პოეზიის თარგმანებში
ПОЭТИЧЕСКИЕ ТРУДЫ В ПЕРЕВОДАХ

მზონ
სინთეზი
ნავეზი
სტეფანოვი

РИФМЫ
СОЛНЧНЫХ
ЛУЧЕЙ

მოსკოვი	МОСКВА
გამომცემლობა	ИЗДАТЕЛЬСТВО
ლიტერატურათა	ДРУЖБА
თანამშრომლობა	ЛИТЕРАТУР

2011

УДК 821.161.1.03=353.1-1
ББК 84(2Рос=Рус)6-5
С86

Рифмы солнечных лучей (Поэты Грузии в переводах)
Стихи. М.: „Издательство Дружба Литератур“, 2011.

რუსი პოეტების მიერ თარგმნილი თანამედროვე ქართველი პოეტების ლექსების ორენოვანი წიგნი „მზის სხივებით ნაფერი სტრიქონები“ გაგრძელებაა იმ პროექტისა, ორ მოძმე ხალხს შორის კულტურული კავშირების განმტკიცებას რომ ისახავს მიზნად.

Двуязычная книга переводов стихотворений современных поэтов Грузии в исполнении поэтов современной России «Рифмы солнечных лучей» является продолжением проекта, ставящего своей целью поддержание культурных связей двух братских народов.

მთავარი რედაქტორი
ივან პერვერზინი

Главный редактор
ИВАН ПЕРЕВЕРЗИН

პროექტის ავტორები და ხელმძღვანელები,
რედაქტორ-შემდგენლები
მარინა პერეიასლოვა
ბეჟან ნამიჩეიშვილი

Авторы и руководители проекта,
редакторы-составители
МАРИНА ПЕРЕЯСЛОВА
БЕЖАН НАМИЧЕИШВИЛИ

მხატვარი **სულხან ნამიჩეიშვილი**
Художник **СУЛХАН НАМИЧЕИШВИЛИ**

ISBN 978-5-9902176-2-1

ყველა უფლება დაცულია
Все права защищены

© Переяслова М. В., Намичеишвили Б. Е.
© Международное сообщество
писательских союзов

სიკეთესთან

დასაბამიდან, რაც პოეზია არსებობს, მისი ერთ-ერთი მთავარი ამოცანა იყო და არის შექმნას ღვთაებრივი სილამაზისა და სიმართლის კანონები. მისი ჰარმონიულობა ყოველთვის აერთიანებდა სხვადასხვა ხალხის წარმომადგენლებს.

ავიღოთ დიდი და სწორუპოვარი „ამბავი იგორის ლაშქრობისა“, მსოფლიოში ცნობილი შოთა რუსთაველის პოემა „ვეფხისტყაოსანი“, ან გულშემძვრელი ისტორია ლერმონტოვის „მწირისა“, – ჩვენ არ შეგვიძლია არ ვიგრძნოთ, როგორ ერთნაირად ახლობელი და მშობლიურია ჩვენთვის მათი გმირები, გასაგებია მათი გრძნობები და თვალნათლივი–მათი ხორცშემსხმელი ავტორების შემოქმედებითი მისწრაფება. ამიტომაცაა, რომ ნამდვილი პოეზია, როგორ ეროვნულ მხატვრულ ტრადიციებსაც არ უნდა ეყრდნობოდეს, თავის მკითხველებს ესაუბრება ისეთ მაღალ მატერიებზე, როგორიცაა პატრიოტიზმი, ღირსება, პატივგება, სიყვარული, სამართლიანობა, მშვიდობისმოყვარეობა, სიკეთე, სტუმართმოყვარეობა და სულიერი უშურველობა, რაც ერთნაირად ახლობელი და გასაგებია მსოფლიოს ნებისმიერი ხალხისათვის. სწორედ ამიტომაცაა, სხვა ენაზე გადათარგმნილი პოეზია, ყოველთვის გამოდიოდა, როგორც მშვიდობისა და სულიერების დესპანი, ეხმარებოდა ყველას ღრმად ჩაწვდომოდა ხალხის სულებს და გაეძლიერებინა მეგობრული, საქმიანი და კულტურული კავშირები სხვადასხვა სახელმწიფოთა შორის.

მისი ასეთი ეფექტურობა ყოველთვის უწყობდა ხელს ადამიანთა კულტურის ამაღლებას და სახალხო დიპლომატიის განვითარებას.

მთარგმნელობითი საქმიანობა ნებისმიერი მწერალთა კავშირის ერთ-ერთ მთავარ ამოცანად რჩება.

ბოლო ხანებში, მიუხედავად ერთიანი კულტურული სივრცის არსებობისა, რუსეთისა და ახლო საზღვარგარეთის ქვეყნების მწერლები მოწყვეტილნი იყვნენ ერთმანეთს, დაკარგეს რა თვალსაწიერიდან თავისი კალმოსანი კოლეგები და არ იცოდნენ რა ხდებოდა თავიანთი ეროვნული ლიტერატურული სამყაროს მიღმა. იქ კი მიდიოდა საინტერესო შემოქმედებითი პროცესები, ჩნდებოდა ახალი სახელები, იქმნებოდა ორიგინალური ნაწარმოებები, მხატვრული გამომსახველობის განახლებისათვის მიდიოდა აქტიური ძიება.

ჩაკეტილ და ჩახშულ სივრცეებს მოჰყვა უამრავი უგემოვნო და არაფრის მომცემი ნაწარმოები, რომლებმაც ლამისაა დაჩრდილეს

ნამდვილი ლიტერატურა. საბედნიეროდ, ეროვნული მწერლობა და ლიტერატურა ოცდამეერთე საუკუნის დასაწყისში გონს მოეგო და თანდათან გამოდის იმ შოკიდან, რომელიც განიცადა, ღვას რა სწორ გზაზე, ახალ სიმაღლეებს იპყრობს.

მხატვრული აღმოჩენებისა და მიღწევების გაუზიარებლობა, სხვებისაგან მოწყვეტილი ცხოვრება მოასწავებს ეროვნული კულტურის კვდომას, მის ისევე დამყაყებას, როგორც მყაყდება წყალი იმ ჭაში, რომლისკენაც გზა ადამიანებმა დიდი ხანია დაივიწყეს.

მწერალთა კავშირების საერთაშორისო გაერთიანებას არ შეუძლია ხელი არ შეუწყოს სხვადასხვა ქვეყნების მწერლებს შორის შემოქმედებით თანამშრომლობას და მათი ნაწარმოებების ურთიერთ თარგმნას. გვსურს ვიცოდეთ და ვკითხულობდეთ ერთმანეთის ნაწარმოებებს. ჩვენ გვინდა, რომ თანამედროვე ქართველი პოეტების ლექსებს, არ ზვდებოდეს არანაირი დაბრკოლებანი, თავისუფლად მოფრინდნენ ჩვენთან და ასევე თავისუფლად გავრცელდნენ სხვა ქვეყნებშიც, გააერთიანონ ადამიანები, მკითხველები ერთ დიდ ოჯახად. პოეზია უნდა იყოს ყველა ცივილიზებული ხალხის თილისმა და პაროლი, ურთიერთგამოსაცნობი ნიშანი ჩვენს პლანეტაზე, გავუხსნათ გზა ჭეშმარიტ პოეზიას, რომელიც ცდილობს წინ აღუდგეს მსოფლიოში გავრცელებულ უკეთურობას, თავისი სიტყვის სიღამაზითა და ჰარმონიულობით. ამასთან მიმართებაში, ძალზე სიმბოლურად გაისმის ქართველი კლასიკოსი პოეტის გალაკტიონ ტაბიძის სტრიქონი: „პოეზია – უპირველეს ყოვლისა!..“

ჭეშმარიტ პოეზიას არ შეუძლია ჩადგეს ერთი რომელიმე შემოქმედებითი კავშირის, ადამიანთა მცირერიცხოვანი ჯგუფის, ან კონკრეტული პიროვნების სამსახურში, მას სრულიად განსხვავებული მასშტაბები და კატეგორიები გააჩნია. ის სიკეთისკენ ისწრაფვის, თავისი დადებითი ემოციებით ხელს უწყობს ხალხთა შორის მეგობრობას.

მწერალთა კავშირების საერთაშორისო გაერთიანება თავისი მოღვაწეობით ცდილობს მხარი სწორედ ასეთ პოეზიას დაუჭიროს და მის მიერ გამოცემული ეს კრებულიც – შესანიშნავი ქართველი პოეტების ლექსთა თარგმანებიც – ამ კურსის თვალნათლივი დასტურია.

ჩვენ სიკეთისკენ ვიხრებით და სანამ ჩვენ ერთად ვიქნებით, ვერანაირი სიავე ვერ წააჯობებს ჩვენს მეგობრობას და ვერ ჩაახშობს ჩვენს პოეტურ სიტყვას.

ივანე პერეპერზინი,
მწერალთა კავშირების საერთაშორისო
გაერთიანების აღმასკომის თავმჯდომარე

НА СТОРОНЕ ДОБРА

Во все века существования поэзии одной из главных её задач было – создание законов божественной красоты и правды, объединяющих на основе заключённой в них гармонии, представителей самых разных народов. Возьмём ли мы безымянное и великое «Слово о полку Игореве», знаменитую поэму Шота Руставели «Витязь в тигровой шкуре» или печальную лермонтовскую историю «Мцыри» - и мы не сможем не почувствовать, как одинаково близки и родственны нам описанные в них герои, понятны их чувства и ясны творческие устремления создававших их авторов. Потому что настоящая поэзия, на какие бы национальные и художественные традиции она ни опиралась, учит своих читателей таким высоким категориям, как патриотизм, честь, доблесть, любовь, справедливость, миролюбие, доброта, гостеприимство и душевная щедрость, а эти качества одинаково близки и понятны любому народу в мире. И потому, будучи переведенной на другие языки, поэзия всегда выступала в качестве вестника мира и духовности, помогая всем глубже понять душу народа и укрепляя тем самым дружеские, деловые и культурные связи между различными государствами.

Такой политически эффективной (и одновременно с этим - культурно обогащающей людей) «народной дипломатии» всегда придавалось очень большое значение. Переводческая работа является одной из основных в деятельности любого Союза писателей, переводимые на национальный язык произведения поэтов других государств, становятся известны всей стране.

В последнее время читатели России и стран ближнего зарубежья были на несколько долгих лет отрезаны в информационном плане от культурных полей друг друга, потеряв из вида своих коллег по перу и не зная, что делается в национальных литературах. А там - шли интересные творческие процессы, появлялись новые имена, рождались оригинальные произведения, велись активные поиски обновления художественной формы. Оправившись от оглушившего всех взрыва суверенитетов и нахлынувшего вслед за ним половодья масскультуры,

национальные литературы к концу первого десятилетия нового века всё же сумели справиться с парализовавшим их на какое-то время шоком и, соединяя тысячелетние народные традиции с достижениями мировых культур, вышли на новый уровень своего развития.

Не обмениваться своими достижениями и открытиями с другими, жить изолированно друг от друга - значит, погубить наши национальные литературы, дав им загнить, как загнивает вода в колодце, к которому люди забыли дорогу. Международное сообщество писательских союзов (МСПС) не может не содействовать развитию творческого взаимообмена между поэтами братских стран. Мы хотим знать и читать произведения друг друга. Мы хотим, чтобы стихи современных грузинских поэтов, не встречая на своём пути границ и преград, пришли в Россию, а затем летели по миру и объединяли людей в единую большую семью. Поэзия должна быть паролем для всех цивилизованных людей планеты, открывая двери своим нынешним наследникам, коими являются сегодня современные поэты, пытающиеся царящему в мире разладу противопоставить наполненное красотой и гармонией слово. И очень символичным в этом плане является стихотворение классика грузинской литературы Галактиона Табидзе под названием «Поэзия – прежде всего».

Истинная поэзия не может выступать на стороне какого-то одного творческого союза, группки людей или конкретного человека, у неё совсем другие масштабы и категории. Она - действует на стороне Добра, способствуя своей положительной энергетикой укреплению межнациональной дружбы. Международное сообщество писательских союзов в своей деятельности старается практически поддерживать такую поэзию, а выходящий ныне в свет сборник переводов стихов лучших современных поэтов Грузии - весомое подтверждение этого курса. Мы - на стороне Добра, и пока мы с вами вместе, никакое зло не одолеет нашей дружбы и не сможет заглушить наше поэтическое слово.

**ИВАН ПЕРЕВЕРЗИН,
председатель Исполкома Международного сообщества
писательских союзов.**

ბალთაძე არჩილი

დაიბადა 1951 წელს. 1973 წელს დაამთავრა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სამშენებლო ფაკულტეტი. პარალელურად სწავლობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხელოვნების ფაკულტეტზე. გამოცემული აქვს ლექსების, ნარკვევების და თარგმანების 12 წიგნი. მისი ლექსები თარგმნილია ესპანურ, იტალიურ, ბულგარულ, რუსულ, უკრაინულ, ლიტვურ, სომხურ, მონღოლურ და სხვა ენებზე.

მინიჭებული აქვს ვლადიმერ მაიაკოვსკის სახელობის საერთაშორისო პრემია.

დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით.

მუშაობს საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილედ და ჟურნალ „ნობათის“ მთავარ რედაქტორად. ცხოვრობს ქ. თბილისში.

БАГАТЕР АРАБУЛИ

Родился в 1951 г. В 1973 г. окончил Грузинский политехнический институт (строительный факультет). Параллельно учился на факультете искусства в Тбилисском государственном университете. Издал 12 книг стихов, очерков и переводов. Его стихи переведены на испанский, итальянский, монгольский, болгарский, русский, украинский, армянский и другие языки. Он является лауреатом Международной премии им. Вл. Маяковского. Награжден Орденом Чести. В настоящее время работает заместителем председателя Союза писателей Грузии, главным редактором журнала «Нобати». Живет в г. Тбилиси.

ღამეული სონატა

ანეული აქვთ ღამეებს ჩადრი
და უჩანთ მთვარის ფერმკრთალი სახე,
მთვარე კი სხივთა შეუცნობ დარდით
ამ ღამეების გულისთქმას ამხელს...

და საკიდელი ვარსკვლავთა მძივის
ზეცის თავანი დაგვნათის თავზე
და შუქი, უცხოდ ტლანქი და მძიმე
როგორც სიცივე, ეკლებით გვავესებს...

...ო, ზეციერო, ლოცვით ვინატრებ,
განქარვების და გაქრობის წილად,
მიიღე მისთა თვალთა სინათლე,
ვით მიწიერი ვარსკვლავთა ბრწყინვა.

НОЧНАЯ СОНАТА

Лишь ночь слегка поднимет паранджу –
видна луна, как бледная красавица.
Я в темноте по городу брожу,
гляжу, как сердце ночи раскрывается.

В колье созвездий блещет небосвод,
струится свет потоками усталыми.
И этот свет – холодный, точно лёд,
мне колет сердце острыми кристаллами.

...О, мой Господь! Создатель красоты!
Молю Тебя душою леденеющей:
возьми свет глаз моих, как две звезды,
пусть оживят Твой небосвод бледнеющий!

ცირკის ცხენები

გადაპენტილი სინათლის ჭირხლით,
როგორც მორევი, გელით არენა,
და შეგპარვიათ უკვე ჭიხვინში
სასონარკვეთა და მწუხარება...
შუქი კი ცეკვავს, შუქი ბიბინებს,
(აქ გასართობად ხალხს ჰყოფნის ცოტაც!)
სხვების ნებაზე უნდა ირბინოთ,
რომ არ აგინვათ სხეული შოლტმა...
ლამით კი სიზმრად ველურ რაშების
გადარეული მოგიხმობთ რემა
და ძილში უცხოდ შეგათამაშებთ
მათი ფლოქების ჩქამი და ცემა...
გტანჯონ, განამონ, როგორც ენებოთ,
მაგრამ მაგ მზერას, ასე სევდიანს,
ვერ ამოსდებენ ლაგამს, ცხენებო,
გაუხედნავ სულს ვერ გახედნიან!

ЦИРКОВЫЕ ЛОШАДИ

Арены свет - как спящая река,
ждёт лошадей, что, словно сгусток боли,
сейчас вбегут на белый круг песка,
в глазах раскосых - дикая тоска,
а в ржание - плач по полю и по воле.

Лучи дрожат, как травы на ветру...
(Как мало надо зрителям для счастья!)
А лошадям - чтоб уберечь свой круп –
всего и надо только - подчиняться...

Но по ночам им видится во сне
табун, живущий участью свободной –
он мчится вдаль по полю при луне,
он их зовёт куда-то в тишине
и как водою обдаёт холодной...

...Наутро снова будут их стегать
и упражняться быстрою ездою.
Клеймом на шкурах знаки выжигать,
лоб украшать серебряной звездой...

Но только душу – в стойло не загнать,
и вольный взгляд - не удержать уздой!

თაია

მთანმინდაზე ჰყვავიან ალურები,
ლიმილით მომყვება თაია;
— მაგნონსა, ქალავ, ქალაქის ქუჩები?
— ძალიან, ძალიან კაია...
— აქაურ ვაჟებს შენ ვერ გადურჩები!..
— ნუ ამბობ, თუ მიხოლ, გაია!..
...
მთანმინდაზე ჰყვავიან ალურები,
ლიმილით მომყვება თაია...

СВЯТАЯ ГОРА

На Священной горе нынче ярко цветёт алыча.
Молодая горянка шагает со мной у плеча.
Тебе нравится город? Большие дома из камней?
Я с камнями дружу...

Но тебе тут не будет отбою от местных парней!
Ах, не надо, прошу!..

.....

На Священной горе - всюду радостный цвет алычи.
Что ты сердце так бьёшься? Не надо, родное, молчи...

აგავე ლექსს...

მიტოვებული დარში, ავდარში,
იცხოვრებ ქვეყნად უცხო დარდებით,
შენს სახილველად არვინ გადამლის
იმ გვერდს, რომელზეც დაბინავდები...
გამომწყვდეული ფურცლების შიგნით,
ინატრებ დახსნას ცრემლით, ღალადით
და შენთვის ციხე იქნება წიგნი,
ხოლო საკანი — თეთრი ქალაქი...
მიუსაფარმა, ტრელმა, ობოლმა
ეკლიან გზებით უნდა იქროლო,
შენ, მარტოობის ფრთებზე შობილო,
მარტის კვირტივით ნედლო სტრიქონო...

РОЖДЕНИЕ СТИХА

Хлещет ливень иль солнце струится,
ты, как узник, навек обречён
жить в параметрах белой страницы,
где, как в камере, ты заточён.
Лишь осталось, что Богу молиться —
может, Им хоть ты будешь прочтён?
Ты бессильно вздыхаешь ночами,
как дитя, что живёт сиротой,

ты рождён для тоски и печали,
для ходьбы по дороге крутой...
Но ты слышишь, как вновь зазвучали
в сердце рифмы, дразня красотой.

И растёт, как весенняя почка,
в сердце первая, чуткая строчка...

მინდორი

დაბერდა მინდორი და ახლა ნალვლიან
თვალეებით სამყაროს უმზერს,
მხრებზე დილ-დილით მას თრთვილი აყრია
და ცივი ქარაშოტი გადასდის გულზე...
სიზმრებში ჩაესმის ყვავილთა შარიშური,
ხან ყანა დაჰფრიალებს ნისლად,
როს მისთვის არაფერს იშურებენ —
სიყვარულს, მზის ნათელს, ცის ნამს...
ახლა კი მოხუცდა და უკვე არავის
მისი არსებობა არ ახსოვს;
შენ მაინც ანუგეშე, შენ მაინც მოუარე,
გარეთ დარჩენილო ბალახო...

ЗАБРОШЕННОЕ ПОЛЕ

Забыто поле. Каменеет грунт.
В пустых глазницах застывает иней.
Холодный ветер студит ночью грудь,
а в полдень солнце жжёт из выси синей.
И лишь во сне в нём шепчутся цветы,
и память видит образы сквозь дали —

как острый плуг легко взрезал пласты
и люди зёрна в борозды бросали.
Как в свете солнца нитями слюды
сверкали струи, что ростки питали...
Мир был тогда – счастливым, молодым,
и люди мыслью в будущем витали.

И вот - оно пришло... Одна трава
над ним шумит, шепча седые были.
Хоть ты, трава – скажи земле слова,
что, сея хлеб, ей люди говорили...

ცხოვრება

არეულია ნათელში ბინდი,
ალერსში — შხამი, შხამში — ცდუნება,
დრო კი თავის გზით მიდის და მიდის
საკუთარ თავში დასაბრუნებლად...

და სიყვარული რომ გვნამდა გუშინ,
ჩვენგანვე მოკვდა და გაიფდა,
შემოგვპარვია მალულად სულში
თვითონ იუდა და კაიაფა...

ლამის მოყვარე გავაკრათ ჯვარზე
ჩვენი შურის და გესლის ლურსმნებით,
დაუსრულებლად გრძელდება ასე,
ბრუნავს და ბრუნავს კვლავ კარუსელი...

...

არეულია ნათელში ბინდი,
ალერსში — შხამი, შხამში — ცდუნება,
დრო კი თავის გზით მიდის და მიდის
საკუთარ თავში დასაბრუნებლად...

ЖИЗНЬ

Жизнь всё смешала – чёрный с белым цвет,
объятия с предательством, мёд с ядом.
И мы ступаем в собственный свой след,
порой встречаясь со своим же взглядом.

Нас так влекли любовь и красота!
Но вкралась в душу подлость, как Иуда,
и предали мы счастье, как Христа,
убив в душе прекраснейшее чудо.

Уж брата брат распять на сплетнях рад,
ближайшим людям в мире – не ужиться.
И так идёт который год подряд,
и карусель кружится и кружится.

Жизнь всё мешает чёрный с белым цвет,
объятия с предательством, мёд с ядом.
И мы ступаем в собственный свой след,
и нам с собой столкнуться страшно взглядом...

პოეზი

ის იყო მარტო...
და ამქვეყნად არა ებადა
სიმარტოვის და სიჩუმის გარდა
და თავის განძზე ისე იყო შეყვარებული,
რომ არავითარ სიმდიდრეზე არ გადასცვლიდა...
და მხოლოდ მაშინ,
ოდეს ქალაქი დაიძინებდა,

ოდეს ქუჩები და პროსპექტები
ლამის ბალიშებს დაიდებდნენ მთვლემარე თავქვეშ,
ის მარტოდმარტო რჩებოდა განძთან
და რიჟრაჟამდე თვლიდა სიმდიდრეს...

...

ო, ღამლამობით იგი იყო ისე მდიდარი,
რომ თავისივე სიმდიდრისა თვით ეშინოდა...

ПОЭТ

Он был одинок...

Ему были на свете даны –

лишь дни одиночества да пелена тишины.

И эти сокровища он не хотел променять

на все груды золота, что мир хотел ему дать!

И в час, когда сумрак

по улицам тихо ступал,

и город устало в каморках своих засыпал,

поэт оставался один во вселенской тиши

и груды сокровищ своих высыпал из души...

.....

И каждую ночь становился несметно богат,

что было аж страшно – ему ли суждён этот клад?..

აკვანთან თქმული

შენც გაიზრდები ღმერთის კარნახით,

როგორც იზრდება მინდვრის ყვავილი

და „ფეხშიშველა ცვრიან ბალახზე“

რომ არ გინდოდეს, მაინც გაივლი...

შენც მოგიტება კარებზე რაში
ყალყზე შემდგარი და აფაფრული
და გეყვარება მრავალ სიტყვაში
ის ერთადერთი სიტყვა — მამული...

არ დაგიშურებს არასდროს იგი
ცხოვრებას თავის კეთილ-ბოროტით,
ბოლოს კი დაფნის ან ეკლის გვირგვინს
გარგუნებს, ქვეყნად თუ ვით ცხოვრობდი...

...
შენც გაიზრდები ღმერთის კარნახით,
როგორც იზრდება მინდვრის ყვავილი
და „ფეხშიშველა ცვრიან ბალახზე“
რომ არ გინდოდეს, მაინც გაივლი.

МОНОЛОГ У КОЛЫБЕЛИ

Явившись в мир по Божьей воле,
ты зреешь трепетным цветком,
готовясь век свой, словно поле,
пройти однажды босиком.

В какой-то миг грядущей жизни
возле крыльца твоей избы
взовьются кони на дыбы...
И слова - краше, чем «Отчизна», —
ты не прочтёшь в листах судьбы.

Но, сотворив финал не новый,
жизнь завершится, погребя
себя в огне зари багровой,
и лавровый или терновый

венец наденет на тебя,
скорбя, терпя или любя...

.....

...Ну, а пока – по Божьей воле –
ты зреешь трепетным цветком,
готовясь век свой, словно поле,
пройти однажды босиком...
Пройти однажды босиком.

მეგობრის გახსენება

არვის ახსოვხარ,
მეც დაგივინყე
და მხოლოდ მაშინ, ოდეს ქუჩაში მოხეტიალე
ვიღაც უცნობში ამოვიკითხავ შენთან მსგავსებას,
გამახსენდები და გული მწყდება, —
რომ აღარა ხარ!..

ВСПОМНИВ ДРУГА

Друзья давно забыли про тебя...
Я – тоже, тоже...
И лишь по старым улицам бродя,
я вдруг «узнал» тебя в одном прохожем –
так на тебя разительно похожем.

Только теперь, спустя уж столько лет,
я понял вдруг: тебя меж нами – нет...

რისთვის ხმაურობ, მდინარის წყალო,
ან ჩქერალებით რისთვის ირთვები?
მაგ სილამაზის დღეებიც წავლენ,
შენც ჩახვალ ბარში და დამშვიდდები...
თავკომბალებით და ბაყაყებით
ამოივსება შენი ნაპირიც,
ან გაილევ, ან დამყაყდები,
ან ზღვა ჩაგცლაპავს გველემაპივით...
და დაინთქმება შენი ჩქერების
ხმა და გუგუნის მთების მზარავი,
რადგან ბოლომდე ბედნიერება
ჯერ არ რგებია ქვეყნად არავის.

О чём шумишь, вода речная,
когда с горы между камней
ты мчишься, как табун коней,
весёлой гривой брызг играя?

С высоких гор скатившись в луг,
ты красоту утратишь вскоре,
как в брюхо монстра, влившись в море,
иль став болотом для лягух.

Устав с вершин со звоном мчаться,
ты вдруг застынешь, разомлев,
нам говоря, что на земле -
нет ничего короче счастья...

Перевёл НИКОЛАЙ ПЕРЕЯСЛОВ

რევაზ ართილაყვა

რევაზ ართილაყვა დაიბადა 1930 წელს ოზურგეთის რაიონის სოფელ ჯუმათში. დაამთავრა ქ. ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ისტორია-ფილოლოგიის ფაკულტეტი. სხვადასხვა დროს მუშაობდა სხვადასხვა რედაქციებში და სახელმწიფო გამომცემლობებში, კულტურის სამინისტროში, საქართველოს მწერალთა კავშირის აპარატში. მხატვრული თარგმანის და ლიტერატურული ურთიერთობების მთავარ სარედაქციო კოლეგიაში.

პირველი ლექსი გამოაქვეყნა 1956 წელს.

გამოცემული აქვს ათი პოეტური კრებული. ეწევა მთარგმნელობით მოღვაწეობას. თარგმნილი აქვს ვლ. მაიაკოვსკის, ი. სევერიანოვის, ი. უშაკოვის, ბ. ახმადულინას, ი. პეტერსის ლექსები. ი. ეფრემოვას ისტორიული რომანი „ტაის ათენელი“ ახლახან თარგმნა ვლ. შემშუჩენკოსა და ვლ. კოტიუკოვას ლექსები.

РЕВАЗ АРТИЛАКВА

Родился в 1930 г. в с. Джумати Озургетского района. Окончил историко-филологический факультет Батумского государственного педагогического института. В разное время работал в редакциях и в издательствах, в министерстве культуры, в аппарате СП Грузии, редакционной коллегии художественного перевода и литературных взаимосвязей.

Первое стихотворение опубликовал в 1956 г. Издал десять поэтических сборников. Переводил стихотворения В. Маяковского, И. Северянина, И. Ушакова, И. Петерса, Б. Ахмадуллиной, В. Шемшученко, Л. Котюкова.

უღელტეხილი

უღელტეხილზე თოვს,
უღელტეხილზე წვიმს,
სული სიმღერას მთხოვს,
სურვილი უსწრებს წინ.
ასე მგონია, ახლა
უფრო ახლოა მზე,
ქვევით კი ახალ-ახალს
ვხედავ დაძარღვულ გზებს.
შენი მზეობა მზეო,
უღელტეხილზე ვცან,
უღელტეხილის ზემოთ
უფრო მაღლდება ცა.
გული სიმაღლეს ელტვის
და მათა ურღვევ გრეხილს,
და ჯერ უთქმელი ლექსიც
უმღერის უღელტეხილს.
უღელტეხილზე წვიმს,
უღელტეხილზე თოვს,
და სიყვარულის წილ
სული სიმღერას მთხოვს.

* * *

На перевале снег,
На перевале дождь.
Очаг или ночлег
Едва ли здесь найдёшь.

Но ты в тоске не стынь
И стань судьбы сильней -
Над перевалом синь
Покажется синей.

Отстанут вдалеке
Волна и ветерок,
Как вены на руке –
Сплетение дорог...

Не раз я уставал
И горевал не раз,
Но снова – перевал,
И в прошлом – трудный час.

Мы рвёмся к вышине,
Штурмуем горный склон,
Вскипает стих во мне –
О перевале он.

Сдержать ли жизни бег
И нетерпенья дрожь?
... На перевале снег,
На перевале дождь.

როგორც მდინარე

ავდიდებულვარ, როგორც მდინარე
და კალაპოტში ველარ ვეტევი,
ავდიდებულვარ, როგორც მდინარე
და ნაპირს ვებრძვი თავგამეტებით;

ავდიდებულვარ, როგორც მდინარე
და კალაპოტში ველარ ვეტევი,
მე ვარ გულუხვი,
მე ვარ მდიდარი,
მე ვარ გულადი,
მე ვარ შემტევი.

ავდიდებულვარ, როგორც მდინარე,
როგორც მდინარე წყალდიდობისას,
ახლა დრო არის,
ახლა დრო არის
დანდობისა და არდანდობისა.

მე გავეჯიბრე ყველა მდინარეს
და სანთელივით გახდა ცა რბილი,
ჩემში უძლევი ძალა მძვინვარებს
და დაჟინებით ითხოვს სარბიელს.

ასე ვბობოქრობთ მე და მდინარე
მუდამდღე ყალყზე შემართულები,
მუდამ ვისწრაფით მე და მდინარე,
ოღონდ სხვადასხვა მიმართულებით.

მდინარე თავქვე ეშვება მუდამ,
მე კი ჯიუტად მივინევ მაღლა,
მდინარეს ქვეყნის ნალექვა უნდა,
მაგრამ მდინარეს ეტყობა დაღლა.

და ჩემი ძალა, ძალა მძვინვარე
დროის და სივრცის ყოველგვარ ზღვარს შლის,
მერე მარცხდება ჩემთან მდინარე
და შერცხვენილი თავს იხრჩობს ზღვაში.

* * *

Я как река во время половодья –
Вчерашние мне тесны берега.
Мне не угодны тихие угодья,
Мне трудная дорога дорога.

Я как река во время половодья –
И смел, и щедр, и полон вешних сил.
Но сам себя готов перебороть я
И сам себе нередко я не мил.

Есть даже в буйстве некая основа,
Каркас крыла, творящего полёт,
И, значит, для доверия большого
Настало время. Или настаёт.

Во мне всех рек весеннее кипенье,
Мой голос слышен в звёздной вышине,
И требует немедля примененья
Энергия, открытая во мне.

Я как река – стремительным тараном
Хочу крушить преграды каждый час,
Я как река в движенье неустанном,
Но направленья разные у нас.

Река вперёд стремится по уклону,
Всегда стремится ввысь моё «вперёд».
Река, разрушив на пути препону,
И затопив равнину, устаёт.

Во мне же солнца вечного частица,
Ни валунов, ни тины нет на дне,
И кажется, что в море утопиться
Спешит река из зависти ко мне.

ლ ტ ი ლ ვ ა

ყველა ჭრილობა უნდა გამრთელდეს!—
დასაბამიდან ამას ღალადებს
ღამე,
რომელიც უნდა გათენდეს
და დღე,
რომელიც უნდა დაღამდეს.

უნდა ასრულდეს ბევრი სურვილი,
ბევრი ოცნება უნდა აცხადდეს,
უნდა მოიკლას სულმა წყურვილი,
აღელვებული გული დაწყნარდეს.

და დაიყენებს ბოლოს თავდებად
გატაცება და თავდავინყება
ასაკს,
რომელიც ახლა თავდება,
ასაკს,
რომელიც ახლა იწყება.

ყველა წუხილი უნდა გათავდეს! —
ამას ელოდა დასაბამიდან
ღამე,
რომელიც უკვე გათენდა
და დღე,
რომელიც უკვე გავიდა.

და ყველაფერი მთავრდება ასე
და ყველაფერი ასე იწყება,
და მერე ასე ერთმანეთს ავსებს
დავინყება და არდავინყება.

СВЯЗЬ ВРЕМЁН

Должны, должны
Затягиваться раны,
И в этом им обязаны помочь
Ночь,
За которой
Утра свет багряный,
День,
За которым
Бархатная ночь.

Должно, должно
Всё доброе свершиться
И воплотиться
Все мечты должны.
Должны светлеть
Нахмуренные лица,
Рассеиваться тягостные сны.

Мы делаем ошибки,
Колобродим,
Но возраст нам смягчает приговоры
Тот возраст,
Из которого выходим,
И тот,
Вступить торопимся в который.

Боль утихает –
Мир устроен мудро.
И не беда, что мы уж не вернём
Ночь,
За которой наступает утро,
И день,
Который стал вчерашним днём.

Конец...
Начало... Сложно и тревожно.
Но связь времён
Нам всё-таки видна:
Забвение без памяти
Ничтожно,
И память
Без забвения
Бедна.

უკვე ჩართული არის საათი

საასპარეზოდ მოგვცა ბუნებამ
ცხოვრება — მსგავსი ჭადრაკის დაფის,
როგორც ჯილდო და როგორც ცდუნება,
გამოიგონეს გვირგვინი დაფნის.

უკვე ჩართული არის საათი
და გული რამდენ რამეს აუდის,
უკვე ჩართული არის საათი,
არ გვაქვს უფლება ტაიმაუტის.

ვინ იცის ბედი ვისი შემწეა
გემართებს თვალთვალს ყოველი უჯრის,
ზოგჯერ თამაში ითხოვს შეწირვას,
ზოგჯერ ყაიმი წაგებას უდრის.

უმსხვერპლოდ ბრძოლა ვის მოუგია,
კვლავ მეორდება ძველი მოტივი,
მერე ასაკი მოდის გულგრილად
და გვემუქრება ცაიტნოტივით.

უკვე ჩართული არის საათი
და გული რამდენ რამეს აუდის,
უკვე ჩართული არის საათი,
არ გვაქვს უფლება ტაიმაუტის.

УЖЕ ПУЩЕНЫ ЧАСЫ

Жизнь – словно большая арена
И с шахматной схожа доской.
Без мелочного размена
Причастны мы к доле мужской.

Часы уже пущены. Начат
Совсем не игрушечный бой.
Часы уже пущены. Значит,
Лишь сниться нам будет покой.

Фортуна фигуры сбивает,
Но чары фортуны нежны.
Ничья пораженьем бывает,
Бывает, что жертвы нужны.

Победы легко не даются,
Судьба наша – вечный транзит.
А слава топорщится куцо,
А возраст цейтнотом грозит.

Часы уже пущены. Начат
Совсем не игрушечный бой.
Часы уже пущены. Значит,
Лишь сниться нам будет покой.

Перевёл ЕВГЕНИЙ ИЛЬИН

* * *

ეს გაზაფხული ჩვეულებრივად
დგება ჭირვეულ მარტის პროლოგით,
ჩვენც ამ ეპოქის რჩეულები ვართ,
მარტია ჩვენი მარტიროლოგი.

სიცოცხლეს ხიბლი იმითაც კი აქვს,
აქვს ორი მხარე საოცრად მკვეთრი —
ძილი — სიკვდილის იმიტაცია,
გამოლვიძება — აღდგომა მკვედრეთით.

* * *

Дыхание весны приходит, как всегда,
Прологом переменчивого марта...
Избранники эпох, нас завтра ждёт беда
Мы – мученики, пленники азарта!

Но прожитые дни мгновенны и сладки:
Где смерть – подобье сна в житейской круговерти.
Лишь веха на пути изменчивой реки,
А пробуждение – восстание из смерти.

* * *

შევეურებ სამყაროს ცვალებადს,
დღე დღეს ცვლის და თარიღს თარიღი,
სიკვდილი არ მიღირს წვალებად,
სიცოცხლე სიკვდილად არ მიღირს.

* * *

Смотрю – не в укоризну
Вселенской круговерти –
Здесь смерть не стоит жизни,
И жизнь не стоит смерти.

დრო და მანძილი

დრო და მანძილი მისხალ-მისხალ გამიცვეთია,
ჩემში ბობოქრობს უსამანო ქართა გენია,
უკიდევანო ოკეანეც ჩემთვის წვეთია
და ჩემი სული დანგრეული კართაგენია.

მარადისობა უხერხულად მარიდებს სახეს,
დრო მკურნალია და მპირდება წამალს უებარს,
დიდება სიკვდილს, სოცოცხლეს რომ გაუთქვამს სახელს,
ვაშა სიცოცხლეს, სიკვდილსაც რომ არ ეპუება.

არ ვეპუები ბედისწერას ურჩს და უჯიათს,
ამაოებავ, ჯოჯოხეთის კართან გელიან,
ჩემი სხეული ჩემი სულის ციხეზურჯია
და ჩემი სული დღეს ახალი კართაგენია.

* * *

Пространства и века прошел я пядь за пядью,
Во мне горел огонь – я дерзок был и смел.
Но пыл мой поостыл над океанской гладью,
И пал мой Карфаген под градом острых стрел.

Великие дела повенчаны с забвением...
И лучший лекарь – жизнь, встающий новый день,
Наполненный весной и нежным птичьим пеньем,
Где крона над ручьём отбрасывает тень.

Нет, я не раб судьбы, слепой и непокорной!
Тщеславие – тщета, сорняк у адских врат,
Я выбрал путь иной – свободный, ясный, горный:
Небесный Карфаген воздвигнув в сердце, брат.

მე და თავდავინყება

მე და თავდავინყება
ვგავართ ნამდვილ მეომრებს.
აი, ახლა იწყება
სიჭაბუკე მეორე.
ეს რა ღმერთი მიწყრება,
ცოდვა ბრწყინავს მადლივით,
აი, ახლა იწყება
სიყვარული ნამდვილი.
მიწაც მადლით ირწყვება,
მტერს ჩავეცი ლახვარი.
აი, ახლა იწყება
ნელთაღრიცხვა ახალი.

* * *

Самозабвение и я –
Бойцы.

В огне сгорая,
Страсть просыпается моя,
С ней – молодость вторая.

О, Боже, что за чудеса!
В греховной благодати
Я слышу в сердце голоса
Любви, а с ней – проклятья.

Но если зло побеждено –
Земля благоухает...
Душа – из рук Твоих вино –
Жизнь вечную вкушает.

* * *

ქრისტეს თორმეტი ჰყავდა შეგირდი
და თითქმის ყველა ერთმანეთს ჰგავდა,
უფალი ყველა ცოდვას შეგინდობს,
ორგულობის და ღალატის გარდა.

თორმეტში ერთი იყო გამცემი
და იმაზედაც ჯავრი იყარეს,
გააგდეს, როგორც ძალღი ნაცემი,
სიახლოვესაც არ მიიკარეს.

ბუნება ხშირად თავს იმეორებს,
დროს არ გვიტოვებს კრძალვის და ნუკვის,
დღეს გამცემია ყველა მეორე,
მოღალატეა ყველა მეორე,
ორპირი არის ყველა მეორე,
მაგრამ, ვაი, რომ არავის უკვირს.

* * *

Ученики Иисуса.
Двенадцать человек.
Средь них лжеца и труса
Не встретишь ты вовек?

Смиренны и усердны
Ученики Его...
Бог не простит измены
Иуды одного –

Изгнали, как собаку,
Предателя Христа,
С душой – чернее мрака
И холоднее льда.

Покрыл он род позором,
Испил его до дна...
Но лучше ль век, в котором
Живёт моя страна?

Взгляни: кругом измены,
Предательство и ложь.
Такие перемены –
Мне в сердце острый нож!

Иуда – каждый третий,
Иуда – первый друг.
Грехи былых столетий
Сошлись в единый круг.

მისამართები

მიხმოვენ უცხო სიმაღლეები,
თებერვალს მოვრჩი, ახლა მარტია,
ეს გაზაფხულის ლალი დღეები
ჩემი ახალი მისამართია.

იფოთლებიან უკვე ტყეები,
მთებს წამოუსხამთ მწვანე მანტია,
და ჭირვეული ზამთრის დღეები
ეს ჩემი ძველი მისამართია.

აყვავდებიან მალე ვარდები,
ჯერ სადღაც კიდევ ცეცხლი ანთია,
თვალშეუდგამი ეს ლაჟვარდები
ჩემი მუდმივი მისამართია.

ვერ გავექეცი იმ მდუმარებას,
ბედმა ტიალმა სად არ მათრია
და შეუცნობი იდუმალემა
ეს ჩემი ბოლო მისამართია.

МОИ АДРЕСА

Неведомые дали
Меня к себе влекут –
Там нет былой печали,
Там новый ждёт приют.

Зелёною листвою
Красуются леса.
Растаяли с весною
Ненастья адреса.

Воскреснут скоро розы
В саду полупустом.
Весны счастливый возраст –
Мой постоянный дом.

О жизнь, ты, словно тайна,
На радость мне дана:
Мой адрес – не случайно! –
Весна, весна, весна...

Перевёл ВЛАДИМИР КОРОБОВ

მაცვალა გონაშვილი

დაიბადა 1959 წელს ქ. წითელ წყაროში (კახეთი). 1992 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი.

გამოცემული აქვს პოეტური, დრამატურგიული, საბავშვო პიესების, სხვადასხვა ხალხთა პიესების, პოეზიის თარგმანების 20 კრებული.

მუშაობდა რედაქტორად საქართველოს ტელევიზიაში; იყო ახალგაზრდა მწერალთა დამოუკიდებელი ასოციაციის „გულანის“ პრეზიდენტი; ინგლისურენოვანი გაზეთის „ხელლო, ბები!“ – რედაქტორი, საქართველოს მწერალთა კავშირის მდივანი, სულხან-საბა ორბელიანის აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი.

2004 წლიდან მაცვალა გონაშვილი საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარეა. იგი არის გალაკტიონ ტაბიძის, ანა კალანდაძისა და ილია ჭავჭავაძის სახელობის პრემიების ლაურეატი. მისი ლექსები თარგმნილია რუსულ, უკრაინულ, ბულგარულ, იტალიურ, ინგლისურ, აზერბაიჯანულ, სომხურ და ბალტიის ხალხთა ენებზე.

МАКВАЛА ГОНАШВИЛИ

Родилась в 1959 г. в Цители Цкаро (Кახетия). В 1982 году окончила факультет журналистики в Тбилисском государственном университете. Автор 20 книг – поэтических сборников, драматургии, стихотворений, сказок и пьес для детей, переводов поэзии разных стран.

Работала редактором на грузинском телевидении; была президентом независимой Ассоциации молодых грузинских писателей «Гулани»; редактором детской познавательной газеты «Хелло, беби!» на английском языке, заместителем директора Дома литераторов им. Г. Табидзе; секретарём Союза писателей Грузии; вице-президентом Академии им. Сулхана-Саба Орбелиани.

С 2004 г. Маквала Гонашвили - председатель Союза писателей Грузии (в 2006 г. переизбрана на второй срок).

Маквала Гонашвили - лауреат премии им. Галактиона Табидзе (2007) и премии им. Анны Каландадзе (2008). Произведения Маквалы Гонашвили переведены на русский, украинский, болгарский, итальянский, английский языки, а также на языки стран Балтии.

ქალაღდის ვარდი

ოცნებით ამაოდ ცდებით,
რა ხშირად, რა ხშირად სცდებით,
გქონიათ სიხარულის წამებიც,
გქონიათ მწუხარების წლებიც,
მარწყვის და გვირილის ნილბით
ყოველლამ იფარავთ სახეს
და თუმცა არ ამხელთ ასაკს,
ასაკი დაუნდობლად გამხელთ,
გააღებთ გულსა და სარკმელს.
ეხლებით მზის ეკლებს სახით,
შვილს ნატრობთ და თანაც შიშობთ,
უმამოდ? რას იტყვის ხალხი.
ქარი ჩამოუვლის ტყემლებს
და ყვავილფანტელებს ბარდნის.
სარკმელთან გაბრაზებულ ბოთლში
ხუნდება ქალაღდის ვარდი.

ЗАСОХШАЯ РОЗА

Мечтам суждено оставаться мечтами.
Реальность и сон поменялись местами.
Где счастье, что грезилось с детства тебе?
Оно промелькнуло, как луч, по судьбе –
и боль расцвела разводными мостами.

Что проку менять каждый год пальтецо,
на пальце носить дорогое кольцо,
коль возраст кричит через пудру годами?..
Ты к солнцу выходишь с утра на крыльцо,
подставив его поцелуям лицо,
а солнце тебя обжигает лучами.

О чём твоя боль? Что в ночах тебе снится?
Что видится, если до света не спится?..
А видится - сын. Озорной сорванец.
Но страшно... Вдруг спросят – а кто, мол, отец?..
Жизнь тянется сливой в открытые выси,
но годы к ногам опадают, как листья.
Засохшая роза лежит у окна...
Когда-то – красивой была и она.

* * *

მოგდევს ქუჩები
ვნებიან მზერით,
შენი საყურეც
მზესავით ელავს
და იმის გარდა,
ვინც შენ გიყვარდა,
საოცარია,
უყვარხარ ყველას.
დარბაზი სავსე
ტკივილით, თრთოლვით,
შენი ლექსები
იქცა თილისმად
და გულისყურით
გისმენს სუყველა,
ვისთვისაც წერდი
გარდა იმისა.
როცა გაჰყვები
გზებს უკვდავების,
ჩამოეშვება
მწუხარე ფარდა,
სუყველა მოვა
და დაგიტირებს,
ვისთვისაც მოკვდი,
იმ ერთის გარდა.

* * *

Ты идёшь – и белый свет
восхищённо смотрит вслед
и горят твои серёжки,
словно солнышки, в ответ.
Целый мир в тебя влюблён!..
Смотрит мимо только он –
тот, кто всех других дороже,
кто тебе тревожит сон.

Ты – на сцене. Зал затих.
Ты читаешь лучший стих.
Люди ловят твои строчки –
и они спасают их.
Мир стихом твоим – сражён!..
Жаль, его не слышит он –
тот один из миллионов,
кому стих твой посвящён.

Ты идёшь через века,
путь-дорога нелегка,
и уже блестит в тумане
Стикса страшная река.
Скоро занавес падёт!..
Скоро смерти час пробьёт.
Зарыдает мир над гробом,
он – один лишь не придёт...

ოჯახი

სთქვი: — ვინ არიან ჩვენი შვილები?
ხიდი, რომელიც გვაერთიანებს?
ჯაჭვი, რომელიც გვაბამს ოჯახზე?
შოლტი, რომელიც სამუშაოდ მიგვერეკება?

ჩვენი გენების ოქროს ყულაბა?
ვნება, რომელსაც უკვდავება ჰქვია სახელად?
ან იქნებ ჩვენი საუკეთესო მესაფლავენი?
ხომ ასეც არის?
შვილი ფასდება მეტადრე იმით,
რაც უფრო კარგად, ღირსეულად დაკრძალავს
მშობლებს.

იქნებ სარკეა ჩვენი ნაკლის და ღირსებების?
და ამიტომაც, თუკი თავის მონონება გვსურს
შვილებს ვახსენებთ. ანდა პირიქით
დაუსრულებლად ვცდილობთ რაიმე შევასწოროთ
მათ წრფელ ღიმილში.
ჩვენ საკუთარ ხინჯს სარკეებშიც ვერ ვხედავთ ხშირად,
და თუ ბავშვებს ვსჯით, ერთმანეთის ჯინაზე ვტანჯავთ.
შვილებში მხოლოდ ერთმანეთის ნაკლი გვაცოფებს.
—დედაშენივით დაბნეული რატომ ხარ, შვილო?
—მამაშენივით როგორ მუდამ ბურტყუნებ, შვილო?
—დედაშენივით გინდა მხოლოდ სიტყვით იცხოვრო?
—მამაშენივით ფიცხი ხარ და დაუნდობელი!
და ტირის ბავშვი, უმწეო და მიუსაფარი
და მხრები ისე უკანკალებს, ვით მშობლებს გული!
ვიხუტებ მკერდში, თავბრუს მახვევს შენი სურნელი,
იხუტებ მკერდში და ჩემეულ თვალებში კოცნი.
მშვიდდება ბავშვი ბედნიერი და სანუკვარი
ბავშვის ღიმილით გვიშუშდება ყველა ჭრილობა,
ბავშვის ღიმილით გვაგინცდება სოფლის ავ-კარგი,
ბავშვის ღიმილით გვინათდება მთელი სამყარო,
—სთქვი, სად არის შენი სული?
—ჩემი სული შვილებშია!
—სთქვი სად არის შენი სული?
—ჩემი სული შვილებშია.
მხარს მხარზე გადებ და გვეზრდება მხრები ფრთებივით,
რომ დავიფაროთ ავთვალისაგან ჩვენი კერია.
თვით უკვდავებაც მათ ღიმილთან, არაფერია!

О НАШИХ ДЕТЯХ

Смысл жизни – в детях. В них наш звёздный час.

Они не просто нашу старость тешат,

они – те цепи, что нас дома держат,

и кнут, что гонит на работу нас.

Они – наш главный золотой запас,

копилка генов, чтобы не иссякли

богатства чувств, что отличали нас

от всех других, похожих, словно капли.

В них – тот огонь, что в нас почти погас.

Не так ли?..

Сын – молодец, когда богато он

отца и мать однажды похоронит –

и, значит, славу рода не уронит,

её продлив над пропастью времён.

Что - наши дети? Зеркало, где всем

видны наглядно наши недостатки,

что оседают у судьбы в остатке

среди сотен бед, достоинств и проблем.

Ах, как порой нам стыдно признавать,

что всё плохое в детях – наши гены!

(И как себе мы поднимает цену,

стремясь себе их славу приписать!..)

Когда детей ругают два супруга –

они стремятся обвинить друг друга:

– О, дочь, не будь беспомощна, как мать!..

– О, сын, не будь ворчливым, как папаша!..

– Не смей стихами свою жизнь ломать!..

– Вредней стихов - с вином пьянящим чаша!..

Ребёнок плачет, слов не понимая,

и слабым тельцем тоненько дрожит.

Когда его я нежно обнимаю –

мне запах твой вдруг голову вскружит.

Берёшь его ты крепкими руками,

в глаза целуешь – точно, как меня,

и наш малыш мгновенно умолкает,
нас за скандал прошедший не виня.
Смеётся он – и все былые боли
редеют вмиг, словно туманы в поле.
Скажи, любимый, в чём твоя душа?
Моя душа - в улыбке малыша!
Скажи, родная, в чём твоя душа?
Она в счастливом смехе малыша...
Мы наши плечи в общее крыло
сдвигаем плотно, заслонив надёжно
своих детей от чёрных туч тревожных...
Пред детским смехом - отступает зло.

* * *

ვბერდები მგონი,
რა ადვილად მერევა ცრემლი,
ვბერდები მგონი,
დედაჩემი მიცქერს სარკიდან,
ვბერდები მგონი,
გზა-გზა მხვდება ძვირფასი მკვდრები,
პოეტის ასაკს გადავცილდი,
მეტი რა მინდა?
ვბერდები მგონი,
ნიგნისათვის ძველ სურათს ვირჩევ,
ვბერდები მგონი,
რა ჯიქურად ვხვდები ტკივილებს,
ვბერდები მგონი,
მივუტევე ყველას შეცდომა,
ჩემო მტანჯველო წარსულებო,
თქვენი ჭირიმე.
ვბერდები მგონი,
მაგრამ ზოგჯერ კვლავ ვხდები ბავშვი,

როცა სოფლიდან მესტუმრება
დედა-ჭალარა,
ათას საფიქრალს შევატოვებ,
ათას საზრუნავს,
არ იმჩნევს დედა,
სოფლის საქმემ როგორ დაღალა.
მიუგურგურებს შვილიშვილებს,
თავს შემოავლებს,
თან მტუქსავს,
ყოფა არ ღირს, შვილო, ამდენ წვალებად,
ვის არ ვიგონებთ,
მაგრამ სიტყვა რაა, სიტყვითაც
ის არ ახსენებს
მამაჩემის გარდაცვალებას.
მინა თავისას მოითხოვდა,
მოითხოვს ახლაც,
ვინ გამოსტაცა უკვდავება
წამებს ცოდვიანს,
მე რომ მეგონა ყოვლისმცოდნე
თავი ამქვეყნად
ახლალა ვხვდები,
არაფერი არა მცოდნია.

* * *

Похоже, я стала стареть. Чуть чего – и реву.
И дни пролетают как будто в два раза скорее.
У зеркала встану – а в нём моя мать наяву...
О, Господи, это же я! Как я быстро старею.
Гляжу каждый день в календарь – и всё время грущу,
мне кажется, в нынешней жизни ускорилось что-то.

Наверно, старею. Иначе, зачем я ищу
для будущей книги своё институтское фото?
Старею, старею... Уже привыкаю к врачам.
Простила обиды врагам, себя мыслями грея
о том, что спокойно теперь можно спать по ночам.
ни их, ни судьбу не ругая... Конечно, старею.
И лишь иногда, когда в город ко мне погостить
приедет порой моя мама без предупрежденья –
за тысячей дел я теряю привычку грустить
и вновь превращаюсь в девчонку, себе в удивленье.
А мама целуется с внуками, пьёт сладкий чай.
Мы с ней говорим о знакомых, о счастье, о горе.
Но даже впослова, но даже на миг, невзначай,
она не коснётся отца моего в разговоре.
Он умер давно. (Все мы канем однажды во мгле!)
Он был, как и все, не бессмертен. И жил очень мало...
Я раньше считала, что знаю всё-всё на земле.
Но жизнь пролетела – а что я в ней толком узнала?

მანამდე ისე შორი გზებია

ზერა რომანაძეს

ვინ გაპატიებს, რომ ხარ კეთილი,
სათნო, უმნიკვლო და უშურველი,
რომ სული სავსე გაქვს მაჩიტებით,
რომ საზრდოდ გყოფნის იის სურნელი,
რომ ვინც გაგწირა, ყველას შეუნდე
და მიწასავით იყავ მდუმარე,
რომ უდარდელი ცხოვრების მაცნეს
დაუფიქრებლად უთხარ უარი,
შენ ჰგავხარ ატმის ხეს აყვავებულს,
რომელსაც ფერადს ამტვრევენ რტოებს,

მოვა დაღლილი მგზავრი შენს ჩრდილში,
სულს მოუბრუნებს და მერე გტოვებს,
ვით კუზიანი კითხვის ნიშანი
ბედი მოგდრეკს და იტყვი... სანამდე?!
ჯერ ასჯერ მაინც უნდა წაიქცე,
რომ ერთხელ მაინც ზეცად ამაღლდე.
მანამდე ისე შორი გზებია,
მანამდე ისე ახლო გზებია,
მანამდე ვის არ გასთენებია,
მანამდე ვის არ დაღამებია.
მანამდე უნდა იყო მორჩილი,
ლექსით და ლოცვით ღამის მთეველი,
მანამდე უნდა გაექცე პატივს,
როგორც დაღლილი ნაზარეველი.
ვერ გაგიგია, რატომ გკენწლავენ,
ტალახის გუნდას გესვრიან რატომ?
ჯერ უნდა შურის ჯვარზე გაგაკრან,
რომ დაგინახონ და მოგინატრონ...

ДАЛЁКИЕ ПУТИ

Зере Романадзе

Добро – не просят. Ну кто же простит тебе то,
что ты можешь щедро делиться деньгами, мечтами,
не ведаешь злобы, душа твоя пахнет цветами
и запах фиалки в тебе вызывает восторг?
Ну кто же простит тебе то, что на боль и на зло
ты всем отвечаешь прощением, а не проклятьем,
что, словно земля, принимаешь любого в объятья,
и от беспроблемной судьбы отказалась без слов?
Так чудное дерево возле дороги растёт,
и все, кто устали в пути, в его тень забредают,

чтоб персик сорвать (а порою – и ветки ломают,
когда высоко от земли им понравится плод).
Тебя гнёт в подкову судьбы беспощадная власть,
а ты только шепчешь с улыбкой мечтательной: «Мне бы
взлететь хоть однажды на крыльях в прозрачное небо...»
Но, чтобы взлететь – надо прежде, хоть раз, но упасть!
Ты так терпелива. Ночами, слагая стихи,
не просишь себе у Творца ни признанья, ни славы.
Стекают с пера на тетрадь золотые октавы,
пока за окном тишину не взорвут петухи...
Талант – не прощают. Ну кто же простит тебе то,
что ты, клеветы не боясь, смотришь чисто и свято?..
...Пока ты не дашь себе быть, как Спаситель, распятой, –
на этой планете тебя не признает никто.

მზის ცრემლი

ლალი თოთაძეს

შენ არ ხარ ქალი,
შენა ხარ ლექსი,
შენ არ ხარ სხივი,
შენ მზის ცრემლი ხარ,
მოგიქსოვია სიზმრის პერანგი,
მერე სიზმარსაც გამოქცევიხარ...
და გაგიშლია თეთრი ლოგინი
და თუმც ეკრძალვი სწორფერს და
სატრფოს,
ჯერ დაუკრეფი შენი მტევნები
ავვისტოს ხვატს და მზის ტორებს
ნატრობს.
რა შორს წასულა შენი მეზაღე,
დაუკოცნავი გრჩება თვალები,

გადიდგულდები, თუ დაგივინყა,
დანყევლი, თუკი შეებრალები...
და შეიკვეცავ სევდისფერ დაღალს,
რამეთუ, ქარებს ამაოდ სდიე,
შემოვა შენი მაღალი ღმერთი
და სასთუმალთან დაგინყობს იებს.

СЛЕЗИНКА СОЛНЦА

Посвящается Лали Тотадзе

Женщина – это уже сложившаяся поэма,
а ты – ещё только набросок стихотворения.
Ты даже не луч – ты ещё лишь слезинка солнца.
Ты выткала себе одеянье из грёз и мечтаний,
но, не дождавшись сна, вдруг оставила спальню
и убегаешь от жаждущего тебя мужчины,
не объяснив ни ему, ни даже себе причины...
Никто не познал ещё вкус твоего винограда,
ты августа ждёшь, дав лозе полноценно созреть.
Но твой виноградарь устал с чудо-гроздьями рядом
все дни находиться – и к ним прикоснуться не сметь.
Смотри, как бы он не ушёл на другой виноградник,
оставив глаза твои без поцелуев своих...
Когда он забудет тебя, ты наполнишься злостью
и станешь лелеять гордыню, всем дерзко грубя.
И, слыша, как тёмным вином наливаются гроздья,
обрушишь проклятье на тех, кто жалеет тебя.
Ты срежешь блестящие косы с отливом печали,
решив, что умчавшийся ветер уже не поймать...
И в келью твою среди ночи войдёт твой мучитель
– и молча положит фиалок букет на кровать.

პოეტ ქალბატონებს

ზოგს სიმარტოვის გგესლავთ ასპიტი,
ზოგს ჭორის შოლტი გადაგკრეს ზურგზე,
იცით მოპარულ ცრემლების გემო
და ხეებივით ქარიშხლებს უძლებთ.

კვლავ ჭირვეულობს წერა-მწერალი,
ვით არეული მარტის ტაროსი,
ვინ არის ღირსი, სუსტი მხრებიდან
შემოგაძარცვოთ ლექსის სამოსი.

სანამდის უნდა გაშალოთ ნეტავ
სიზმრის კაცისთვის მთვარის ლოგინი,
სხვებს უსრულდებათ ნატვრა ადვილად,
თქვენ კი მარადის ცხოვრობთ ლოდინით.

იქნებ იმიტომ ხართ ასე მარტო,
დღეები სევდით იმიტომ ქრება,
ლექსი სატრფოზე ცოტა მეტად და
გიყვართ მამულზე ცოტა ნაკლებად.

ვერ დაიბანგეთ სული სიმღერით,
ვერ შეეყარეთ მხსნელს და გოლიათს,
უმღერეთ ნანა, უმღერეთ ნანა,
შვილებს, რომელიც არცა გყოლიათ.

ПОЭТЕССЕ

Источило душу одиночество,
исхлестали сплетни, будто плети.
Омывают слёзы твоё творчество
и судьба ревёт в ночи, как ветер.

Ну а ты капризничаешь снова
и всё хмуришь брови неуместно...
(О, кому ж судилось твоё слово
под луной раздеть, словно невесту?)

...Ты всё стелешь на кровать обновы,
но пустует в твоей спальне место...

Я постигла бед твоих причину:
ты – несчастна оттого, что в жизни
любишь стих свой больше, чем мужчину,
и чуть меньше, чем свою Отчизну.

Не согреть себя пустой постелью,
не ласкать красавцев сочинённых.
Лишь осталось – петь над колыбелью
для детей, тобою не рождённых...

გულშინანი

ჯანსუღ ჩარკვიანს

სხვა შენებრი არვინაა,
სახე—კაცურკაცობის,
შენი სიტყვით მოხიბლულა
უცნობიც და ნაცნობიც.
თუმცა ავი კაცუნები
შენი შურით კვდებიან,
სკამზე შედგნენ, ვიცი მხრამდე
მაინც ვერ მოგწვდებიან,
ავი სიტყვით, ავი საქმით
შეგიხსნიან იარებს,

ვისაც შენი წილი პური
უხვად გაუზიარე,
ვინც მადლის წილ მოგიტანა
ეკალი და ცრემლები,
ვინც მიიღო შენი ლექსი
ჩუმი თავდაჯერებით.
კაცმა არა, ღმერთმა იცის
ყველას გულთამხილველმა,
რომ ეგ გული — ზღვა სიკეთის
არასოდეს ილევა.
ლხინისა და ჭირის სუფრის,
ქართულ ლექსის თამადავ,
გენაცვალე, ნუ იმღერებ,
ავადა ვარ, ავადა.
ვინც შენ ავად შემოგხედოს,
ავად გახდეს თავადა.
გაიხარე შენი ფესვით,
შენი მძლავრი გენებით,
მომღერალი შვილებით და
ამღერებულ ლექსებით...
ლომის ძეო, ლომის ძმაო,
ლომო, ლომად ბერდები,
მხრებში როდი იხრებიან
შევერცხლილი ქედები.
ქედუხრელი, ქედმაღალი,
გული ხომ არ ბერდება,
გული ცაზე მზედ დაჰკიდე
დილა გულით თენდება.
მაგ მზე გულით გაგიტბია
უცნობიც და ნაცნობიც,
გულმონყალევ, გულმართალო,
სახევ კაცურკაცობის.

СИЯЮЩЕЕ СЕРДЦЕ

Посвящается Джансугу Чарквиани

Нет никого, кто сравнится с тобой,
ты – настоящий мужчина и воин.
Словом зовёшь ты на пир нас и в бой.
Ты – больше всех быть героем достоин!

Злобно завистники лают вослед
и ядовито шипят, будто змеи.
Но – и с ногами встав на табурет,
все они рядом с тобою – пигмеи!

Ты отдавал им последний кусок,
а получал лишь плевки и побои.
Каждый старался ударить – в висок,
чтоб в одночасье покончить с тобою.

Бог наши души, как дно под водой,
видит, и все наши чаянья слышит.
Это не мы – это Он тамадой
дал поручение быть тебе выше.

Стали безвкусны вино и еда
в час, когда край наш раздором терзаем.
Кто для поэзии всей тамада?
Ты, генацвале, мы все это знаем.

Если грустишь ты – то всех твоя грусть
мучит сильнее, чем злая простуда.
Кто тебе зла пожелает, тот пусть –
лучше удавится, точно Иуда!

Пусть твои дети, как песен слова,
в мир этот входят легко и крылато.
Бьётся в груди у тебя сердце льва,
и твои песни сильны, точно львята.

Чем бы судьба ни грозила из туч –
ей не согнуть твою спину трудами.
Ты, как гора, величав и могуч,
и не стареешь душою с годами.

Сердце повесь своё с солнышком в ряд –
пусть его свет разгоняет кручину.
Ты всей планете отдать себя рад.
В этом и есть назначение мужчины.

აღსარება

ვერც კი მიცანით,
მე კი მეგონა,
თუმცა მე რაღა
აღარ მეგონა,
ათასგვარ სურვილს
ვანდობდი დღიურს,
ჩემს კეთილსა და
ერთგულ მეგობარს.
სანამდის უნდა ვიდგე ხესავით,
სანამდის უნდა
მწეწონ ქარებმა?
რამდენჯერ უნდა გავიმეორო
ამ თეთრ ფურცელთან
მე აღსარება?
ერთხელ მოვსულვართ
ამ ქვეყანაზე,
ღმერთმა გვიბოძა გზა ერთი ციდა,
წამი არ გვრჩება
სიყვარულისთვის,
სიძულვილისთვის,
რამდენიც გინდათ,
ამ შეშლილ დროში

როგორ ვიცვლებით,
ვერც კი გვამჩნევენ
ჩვენი დედები,
უცებ ვიზრდებით,
თვალს და ხელს შუა,
უცებ ვიცვლებით,
უცებ ვბერდებით.
მხოლოდ წამით თუ
ვიხსენებთ წარსულს,
მომავალს რწმენით
როდი გავყურებთ,
ისე ადვილად
ვკარგავთ ერთმანეთს,
ვით ალერსისას
ვერცხლის საყურეს.
რამ დაგვაბრმავა,
რატომ ვერ ვხედავთ,
ერთურთის თვალებს
და გულის წადილს?
გზა ამერია;
რად გელიმებათ?
თქვენ საკუთარი
ბილიკით წადით.

ИСПОВЕДЬ

Меня – вы не узнали.
А, признаться,
мне показалось, я вам так нужна...
Но мало ли что может показаться,
когда душа мечтой ослеплена!
Я с дневниками чувствами делилась,
им поверяя боль своей души.

И, сотворяя мне Господню милость,
они в тиши шептали мне: пиши...
Но сколько ж быть мне стойкой, как деревья,
что ветер гнёт над бурною рекой?
Но сколько ж мне ломать стальные перья,
сражаясь молча с дерзкою строкой?
Нам только раз даровано от Бога
явиться в мир, неся тоску в крови,
чтоб отыскать кратчайшую дорогу
до ждущей нас испуганной любви.
На это нам отведено - мгновенье!
А вот на злость и ненависть - года.
Нас жизнь несёт, словно реки течение,
не говоря нам - для чего, куда...
Не узнают нас матери порою –
так мы стареем прямо на глазах.
Вчера мечты нас окружали роем,
и вот уже, как в зимний день в лесах –
лишь страх витает в птичьих голосах,
как хрип в часах с кукушкой и с боем...
Душа ослепла, стало сердце глухо.
И, всё вокруг считая за пустяк,
друг друга мы, словно серьгу из уха,
теряем где-то, не заметив, как.
Погас в груди живой огонь сердечный.
Как в этой мгле свою любовь найти?..
Ах, вы смеётесь? Вам смешно, конечно...
Ну, так ступайте... Нам – не по пути.

ქვის ქალაქი

— ეს რა ქალაქია?
— მოჯადოებული!
აქ შესვლა საშიშია!
— რატომ?
— ყველა საქმიანობს,
არვის ცალია,
და მხოლოდ ძალღიჯი ცნობს პატრონს.
— ვინ ცხოვრობს ქალაქში?
— მუდამ მოფუსფუსე,
მუდამ წარბეჭეტი ქმრები.
ჯადოსი არ გჯერათ?
შეხეთ წამოზრდიან
თავზე ჯიშინი რქები.
ხოლო ეს ქალები...
ცრემლი არ გეგონოთ!
თვალებზე მზის სხივი ბრწყინავს,
აქ ყველა მარტოა,
ხოლო ერთგულება,
მერწმუნეთ, აქ ფასობს ჩირად.
აქ არვინ გაგიშლით
გულს, როგორც ხალიჩას,
ლიმილით ვინ დაგაპურებთ.
შეხედეთ, ხეები ფოთლების მაგიერ
ისხამენ ქალაქის ფულებს.
რას შვებით?
წაქცეულს ხელს უწვდით,
გაგიჟდით?
სიკეთეს როგორა ბედავთ,
რაო, სიყვარული?
რაო, მონატრება?
რაო, მამული და სევდა?
თქვენ რაღაც გეშლებათ,
დატოვეთ ეს მხარე,

მიხედეთ საკუთარ ბინას,
ნუთუ თქვენ გირიხართ?
თუმცა სულ ერთია,
აქ ყველას ღრმა ძილით სძინავს.

ОКАМЕНЕВШИЙ ГОРОД

Я у встречных вопрошала:
– Что за город впереди?
И они предостеречь меня пытались:
– Этот город заколдован. Ты в него не заходи.
Ты его другой дорогой поскорее обойди.
В нём лишь каменные души жить остались.
Но опять вопрос невольный вырывался из груди:
Что за люди здесь живут, нахмутив лица?
Это роботы из плоти. Ты в глаза их погляди -видишь,
мёртвые они... как у убийцы.
А под шапками – ты видишь? – у мужчин растут рога,
а у женщин взгляды светятся лукавством.
Это город одиноких. Ты для них страшной врага.
И любовь здесь – ненадёжное лекарство.
Здесь никто тебя не впустит в своё сердце, как во двор,
словно хлеб, с тобою радость не разделит,
и под ноги не расстелет свою душу, как ковёр...
Тут выращивают деньги – не растенья.
Видишь – вон упал калека? Быстро мимо проходи!..
Не спасай его, тебе он не поверит!
Ты с ума сошла, наверно!.. Благодарности не жди –
Замолчи, и кто б тебе ни повстречался на пути –
не смуги его словами о доверье...
Что?! Отечество?! О чём ты?.. Ты в нас чувства не буди!
Нам не тронет душу горе первой встречной.
Хоть суди нас, хоть ряди, но только ран – не береги
и в груди не подними волны сердечной...
Этот город – заколдован спать навечно.

* * *

ამაოდ ცდილობ ჩემს დავინყებას,
ვიცი, დღეს გსურვარ, თვალს ნუ მარიდებ.
ნუ გამინყრები, რა ვუყოთ მერე,
თუ ვგავარ მარტის სულელ ამინდებს,
მოდით, გავუყვეთ ამ მტვრიან ბილიკს,
ნუ გაქვს ეს გული ამაყი ბავშვის,
ნამოდი, თორემ ხვალე ინვიმებს
და წვიმა ყველა ნაკვალევს ნაშლის.

* * *

Ты стремишься забыть обо мне
и при том – от желанья сгораешь.
Что ж ты мучишься в этом огне,
будто в прятки со страстью играешь?
Ты прижми меня к сердцу скорей,
не стесняясь скопления народа.
Не робей у открытых дверей –
заходи и меня отопрей,
а не то настроенью в угоду
я опять изменюсь... как погода.

მარჩიელი

ჯერ ყავა შემასვა დიდედამ
და ბედი ფინჯანზე გაშალა,
— გოგო ხარ სულელი, აშკარა,—
სიცილით მეუბნება ბებია,

— გულში ეგ რა ცოდვა გდებია,
გყვარებია და თანხმობა
ერთხელაც კი არ გითქვია,
ისიც ხომ პატარა ბიჭია,
შეაკრთობს პირველი უარი,
მაგრამ ბედისწერა თუ არის,
მისი ხარ.

თავს გადგას მომწვანო გვირგვინი,
გზანვრილი, გზანვრილზე მიდიხარ.
ყვითელი გველები ჭორია,
წითელი ჩიტები შურია
და ეს პანანინა მურია
დიდ ტანჯვას, დიდ ტანჯვას გიმზადებს.
მუდამ სიმართლისთვის იბრძოლებ,
ინამებ, მაგრამ არ ინანებ,
სარკე ჩანს, ეს ძლიერ კარგია,
წყარო ჩანს, სულ წმინდა იქნები,
შენი ოცნებები, ფიქრები
ბოლოს მწვერვალზე ახდება.
ცრემლებით აევსო თვალები,
ცრემლები მოეძალა ბებიას,
სიმღერით, სიმღერით მოკვდები,
სიმღერით და ესეც ბედია.

ГАДАЛКА

Наливала мне бабушка кофе, просила: «Выпей,
а потом на тарелочку гущу из чашки выбей...»
Ну, а после - на чёрную массу она глядела,
головой качая, ворчала: «Лихое дело!
Ты уже носишь тайну в душе? Ты уже - влюбилась?
И когда ты успела, дитя, Расскажи на милость?»

Ну-ка глянем скорей на то, кто там твой избранник...
Он же - мальчик ещё, что любовью смертельно ранен!
Оттолкнёшь - и погибнет он, захлебнувшись мстью.
А навстречу шагнёшь - сама распростишься с честью.
Знаю, радостно жить с душой, первый раз влюблённой.
Мир вокруг весь такой большой - золотой, зелёный!
Только знай, что живёт в нём зло - словно зверь
 обозлённый,
чтобы счастья испортить вкус нам слезой солёной...
Будет жизнь твоя до конца - вся за правду битва.
Будет трогать людские сердца твоя песнь-молитва.
Над тобой вижу светлый луч. Быть тебе - невестой!
Вижу рядом прозрачный ключ - значит, будешь честной.
(Жаль, что станешь счастливой ты - позже,
 чем известной.
лишь взобравшись тропой судьбы по скале отвесной...) ..
.И затмились её глаза вдруг слезой незваной,
и коснулись меня слова, как из мглы туманной:
«А умрёшь, когда песнь твоя - долетит до Бога.
В самый сладкий миг бытия... Вот - твоя дорога».

Перевёл НИКОЛАЙ ПЕРЕЯСЛОВ

გაუცხრება

მიჯაჭვული ვარ შენით მიწაზე,
დახურულია ზეცის კარედი,
რატომ მეგონა, რომ შენთან მაინც,
რომ შენთან მაინც გავიხარებდი?!
მე ვარ ცის შვილი, ვარსკვლავთა ნაცვლად
დამეჭოროფლება ლექსებით სახე,

უძრავ მდინარეს გავატან დილით
თავდავინწყებას, სიზმრად რომ ვნახე.
შენ ისევ ბრაზობ? რა მოხდა მერე,
სადაფის ღილი თუ შესწყდა ხალათს,
ვიცი, შენ ჩემი აღარა გჯერა,
გაუცხოებას ეძახი ღალატს.
მე კი, მე რა ვქნა? ათასჯერ თქმული
მეტაფორების ტკბილ-მწარე კვამლით
მევსება თვალი, ვერაფერს ვხედავ,
დაკარგულია ზეცამდე კვალი.
ნეტავ მხევალის ბედსა და იღბალს
ასე სანამდე ველოლიავო,
დამტოვე, ნადი, ხვალიდან ისევ
უნდა ფიქრით მარტომ ვიარო.
მარტო გავუყვე ისევ რძის ბილიკს,
მარტომ შევადო ზეცის კარედი.
რატომ მეგონა, რომ შენთან მაინც,
რომ შენთან მაინც გავიხარებდი?

ОТЧУЖДЕНИЕ

Ты пригвоздил меня к земле,
и мне осталось лишь примириться со своей судьбой.
Врата небес закрылись... Но казалось,
Но почему мне всё-таки казалось,
Что я могу быть счастлива с тобой?!Ты мне не веришь? Не смотри сердито,
Смешно ревнуя – из-за пустяков!
Пойми, что я во власти звучных слов,
Что я – дочь неба! Вместо звёзд покрыто
Моё лицо веснушками стихов;

Под утро я отдам реке безмолвной
Отчаянность моих тревог ночных,
И унесут медлительные волны
И боль мою, и неземные сны.
Не называй изменой отчуждение,
Мне жжёт глаза, мне застилает свет
Горчайший дым метафор и сравнений,
Избитых рифм... Я слепну, я в смятении
Потерян в небе мой недавний след!
Оставь меня! Я буду вновь одна,
Одна, как мысль, одна, как тишина,—
Иного счастья, право, мне не надо.
А роль рабыни чересчур трудна,
Хоть есть и в ней какая-то отрада...

Перевод ГАЛИНЫ ПАВЛОВСКОЙ

ეული

ქალის თმას ჰქონდა ქალაქის, მტვერის
და სიგარეტის სუნი,
იპარებოდა ლამაზ ბაგედან
აკვამლებული სული.
იგვიანებდა ისევ რაინდი,
ფიქრით დიდხანს რომ ხატა,
იზმორებოდა ღუმელთან ვნებით
ციცა — ხატულა კატა.
და გრძნობდა გული, რომ დარჩა კენტად
ამ უნაპირო ბრბოში,
ვით შერჩენილი სასახლის კიბეს
კონკიას ცალი ქოში.

ОДИНОКАЯ

Ты запах пыли в волосы вплетала
В кафе невзрачном,
С прекрасных уст душа твоя слетала
Дымком табачным.
Опаздывал воображённый рыцарь,
В пути старея,
Мяукала, потягиваясь, Цица
На батарее.
И выдавал толпе твой взгляд хрустальный,
Что ты в финале
Потеряна, как башмачок хрустальный
На карнавале.

Перевёл ЕВГЕНИЙ СЛИВКИН

ვალე

არა მარტოდენ მამულის, ანდა
არა მარტოდენ წინაპრის ვალით,
საქართველოში ათგზის ძნელია,
იყო პოეტი და იყო ქალი.
ეს იმას ნიშნავს, რომ ფეხშიშველი
გაჰყვე ეკლიან უცნობ ბილიკებს,
ვიღაც ფეტვივით მოგაყრის ჭორებს,
ვიღაც ქარივით გაგაქილიკებს,
ეს იმას ნიშნავს, ყოველ ცისმარე
მზის სხივით ქსოვდე ჩალისფერ დროშებს
და სიმართლისთვის ზღაპრის გმირივით
რკინისგან ნაჭედ იცვამდე ქოშებს,
ეს იმას ნიშნავს, რომ ცალი ხელით
აკვანს არწევდე, სად სხივი ჩადგა,

ხოლო მეორით კემსავდე ძველი
მეტაფორებით გაცვეთილ ფარდაგს.
იყო ერთგული დედა და ცოლი,
თანაც ფეხდაფეხ სდიო ქარაშოტს,
ეს იმას ნიშნავს, ვით ცეცხლს ფარვანა,
სიკვდილს ბავშვივით შეეთამაშო.
და სხვა კეკლუცი ქალების დარად,
არ შეგისრულდეს ნატვრა აროდეს,
არ იყოს ვინმე, სიმარტოვიდან
შენს დასახსნელად მოუხაროდეს,
ეს იმას ნიშნავს, არ განუგემონ,
როცა სიცოცხლედ გიღირს ნუგეში,
ეს იმას ნიშნავს, იყო ქაღალმერთი
კაცის და მიწის მძიმე უღელში.
არა მარტოდენ მამულის, ანდა,
არა მარტოდენ წინაპრის ვალით,
ჩემს სამშობლოში ათგზის ძნელია,
იყო პოეტი და იყო ქალი.

ДОЛГ

В стране моей, где бережная память
Сильна и укрощает пыл любой,
Где всё проверено и сложено веками,
Быть женщиной –

не значит быть собой.

Но, боже мой, ещё трудней при этом,
(Как Грузия верна себе во всём!)
Родившись женщиною, стать поэтом.
И быть поэтом каждым божьим днём.
Сквозь сплетни, и ухмылки, и наветы
Увидеть, как рассвет из берегов
Выходит, заливая море светом,

И по шипам пройти, не чувствуя шипов!
Одной рукой касаясь колыбели,
Другой – метафор штопать полотно,
Быть верною женой на самом деле
И понимать, что, в общем, всё равно
Не удержать себя в границах этих,
Всё рвётся прочь в погоне за судьбой,
Как бабочка с огнём, играть со смертью
И выиграть неравный этот бой.
Но, не в пример другим,
пустым кокетством
Не отогреть мне больше никого,
Когда из темноты повеет детством,
Всей беззащитной мудростью его.
И значит, просто нужно
стать богиней,
В ярме между мужчиной и землёй,
А если мужество и здесь меня покинет,
Остаться только лишь самой собой,
Не из любви к отеческим заветам,
А просто мне слышнее голос муз;
Родиться женщиной и быть поэтом,
Для Грузии – непостижимый груз!.

ფერისცვალება

ეძებდნენ ერთუროს, ვით გამართლებას
 ღმერთი და კაცი, კაცი და ღმერთი,
 მე კი დაჭრილი ფრთები მეჭირა,
 თქვენ რომ მარაო გეგონათ თეთრი,
 მე არც კი მახსოვს, როგორ შემაჭრეს
 ფრთები და ზეცის კარი დამიხშეს,

ჯერ ამიხილეს თვალები, მერე
მინის ხორკლიან მკერდზე გამიშვეს,
და მიწა, როგორც დაღლილი კაცი,
ჩემგან ითხოვდა შველას და ალერსს,
ხან მიწყებოდა სულ უმიზეზოდ,
ხან მპირდებოდა ზურმუხტს და ლალებს,
ხან ეჭვიანად მითვალთვალებდა,
ხანაც მიგებდა ფეხთ იის ნოხებს,
მე ვიცი, თუკი ერთხელ დავხარბდი,
ანდა დავეცი, გულს მოიოხებს
ზეცა ხარხარით და მუქლურჯ თალებს
შეზარავს ჩემი ქალთან მსგავსება;
მუხლი სუსტი და თვალები ხარბი
და წამიერი ვნებით ავსება.
ნუთუ არ იცის ცამ, ყოვლისმცოდნემ,
ფერისცვალება რისი ბრალია,
რომ ფრთებდაჭრილი და თვალხილული,
თვით ანგელოსიც სუსტი ქალია,
ექებდნენ ერთურთს, ვით გამართლებას,
ღმერთი და კაცი, კაცი და ღმერთი,
მე კი დაჭრილი ფრთები მეჭირა,
თქვენ რომ მარაო გეგონათ თეთრი.

ПРЕОБРАЖЕНИЕ

Как искали друг друга они, как друг к другу стремились –
Человек и Всевышний, и каждый в другого глядел...
А в ладонях моих два крыла, два отрезанных – бились,
И казалось, что веер в руках трепетал и белел.
Я не помню, не знаю – кто крылья ломал мне до хруста,
Кто захлопнул ворота, – и небо закрылось вдали,
Кто сначала мне дал откровенье – стоглазо, стоусто,
А потом оглушил на шершавых ладонях земли...

А земля, как уставшая мать, как голодный ребёнок,
Так просила о ласке, о слове, о деле меня:
То кричала во сне, то меня поносила спросонок,
То в раскаянье бурном дарила рубины огня.
То меня ревновала ко всем сквознякам, то в раденьи
Расстилала ковры самых нежных фиалок своих...
И тогда я узнала, что значит полёт и паденье,
Что такое соблазны, и лица какие у них.
Вот когда небеса отражались в канавах и лужах,
Содрогались, почуя, что с женщиной схожа и я:
Так слабы мои руки, и хищный, беспомощный ужас
Дышит женскою страстью и заполняет меня.
Неужели не ведомо мудрому, вещему небу,
Что и ангел пропащий с крылом перебитым – потом,
На земле прозревая, презрев всё, что здесь на потребу,
Превращается в слабую женщину с жалобным ртом.
Как искали друг друга они, как друг к другу стремились –
Человек и Всевышний, и каждый в другого глядел...
А в ладонях моих два крыла, два отрезанных – бились,
И казалось, что веер в руках трепетал и белел.

Перевод ОЛЕСИ НИКОЛАЕВОЙ

მინისპრის მერე

მე შენ მეგონე კლდე,
რომლის ძირას
მინა ბალახის, თმას იმშვენებს
ნამის მძივებით
და გიურზებს ვნების კვირაში
ენის ქვეშ შხამი უწყაღდებათ.
მე შენ მეგონე ქარი, რომელსაც
სავსე აქვს ფილტვი
სიმარტოვის სიმღერებით და მონატრებით.

მე შენ მეგონე ხე, რომელსაც
ტანი უმსუბუქდება,
როცა ჩიტები
მის რტოებზე ბუდეს იშენებენ.
მე შენ მეგონე მზე, რომელიც
დამზრალ სულს კურნავს.
მე შენ მეგონე კვირადღის
მძაფრი სიზმარი,
რომელიც ხშირად
კეთილად სრულდება.
მე შენ მეგონე ღმერთივით მოწყალე,
ღრუბელივით სევდიანი,
წვიმასავით იმედიანი
და სიტყვასავით მარადიული.
რადგან გიპოვე
და გინამე
და მოგეთვისე,
ვლოცავდი გამჩენს.
მინას,
ზეცას,
დღესა და
რამეს...
და ახლა, როცა
რწმენასავით გაგიჩნდა ბზარი,
მემსხვრევა ტანზე
შენი ქვეები და ნასხლეტები,
კვლავ მინადედას ვუბრუნდები
და ვიკარგები.
ვარ გაშოტილი შენი წვიმებით
და შენი რტოდან ცვივა ჩემი
ბუდე-იმედი...
ჩემი ცრემლით და
ყომრალ-თეთრი ბუმბულით სავსე...
და შენ ღმერთივით მრისხანე ხარ,
და დაუნდობი,
მოხეტიალე ღრუბელივით, ხარ უდარდელი,

და შენი სევდით დაკენწლილან
ჩემი მინდვრები.
ისე მიქრები, როგორც სიტყვა
უპირო კაცის.
და შენი მწვანე,
უსასრულო სინათლე თვალებს
მიბრმავებს,
მტანჯავს,
უფსკრულისკენ მიმანანავებს,
და მარადიულ სიზმრებიდან
გზას ველარ ვიგნებ.
მე შევიძულე სიყვარული,
ვეტრფი სიძულვილს
და ვწყევლი გამჩენს,
მინას,
ზეცას,
დღესა და
ღამეს...
როგორ წავიდე ახლა
ქარის მიმართულებით,
როდესაც ქარმაც ვერ გაიგო,
საით წავიდეს?!

ПОСЛЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЯ

Я представляла тебя скалой –
И нежные травы твоего подножия
Собирали живые капли росы,
А змеиный яд на Страстной неделе
Переставал быть смертельным.
Я представляла тебя ветром –
И твои лёгкие наполнялись
Песнями одиночества и печали.

Я прокляла Создателя,
Прокляла землю, небо,
День и ночь!
Куда мне идти теперь,
Когда вокруг только ветер,
Который и сам не помнит
Своей дороги?
Куда идти?

დაბვიანებული შეხვედრა

შენ ხარ რომეო? როგორ შეცვლილხარ.
მეც არარა ვარ ცამეტი წლისა,
აბურდულია ბედის გორგალი,
არ ასრულდება, რაც უთქვამს მისანს.
არ მომეკარო, ჭინჭრის პერანგი
ტანთ მაცვია და ვნებაც განელდა,
მე ვნებდებოდი ქარებს და წვიმებს
შენ გრილდებოდი მზისდარ ქალებთან
და მაინც... თურმე წუთისოფელი
სიბერისაკენ მიგვაქანებდა.
და ისევ იჭვით, ნუთუ ეს შენ ხარ,
დავიგვიანეთ, ჩემო რომეო!

ЗАПОЗДАЛАЯ ВСТРЕЧА

Ромео, мальчик сколько же морщин
Безжалостное время припасло нам!
Для счастья было множество причин,
Да, видно, птицы разнесли по склонам.

Поодаль встань. Крапивы плотно
Теперь, одежда мне. Неторопливым
Дождя и ветра сделалось вино,
Скажи, а ты с другими стал счастливым?
Ромео, ведь свела на этот раз
Друг с другом нас не страсть,
а просто старость,
Мы разминулись на такую малость,
Всего на жизнь... А будто бы на час.

Перевод ЕЛЕНА ИВАНОВА-ВЕРХОВСКАЯ

შემოღობა

დადუმდა მინა მთვარისფერ სევდით,
მთვარისფერ სევდით გადაზაფრული,
აგონდებოდა უხმო ტკივილით
ხის აკვირება და გაზაფხული.
და როგორც ზანგ ქალს საყურე ერთი
ფერად ყვითელი და სასწაული,
რტოზე ეკიდა ფოთოლი მჭკნარი,
ვით სიმარტოვის დღესასწაული.

ОСЕНЬ

И примолкла земля, растеряв
Всех весенних и шумных детей,
Лишь печально луна утирала
Дымно-жёлтые слёзы дождей.
Средь ветвей, обнажённых и чёрных,
Как серёжка, но ярче, чем свет,
Лист один всё дрожал обречённо,
Будто праздник, которого нет.

ზაალ ებანოიძე

დაიბადა 1939 წლის 7 იანვარს საქართველოში, ბაღდათის (მაიაკოვსკის) რაიონის სოფელ ზედა დიმში. პირველი ლექსი გამოაქვეყნა 1957 წელს. 1973 წელს გამოვიდა მისი ლექსების პირველი წიგნი. 1975 წლიდან მუშაობს ჟურნალ „განთიადის“ პოეზიის განყოფილების გამგედ. არის ოცი პოეტური კრებულის ავტორი. ახლახანს გამომცემლობა „ინტელექტმა“ (თბილისი) გამოსცა პოეტის კრებული „ასი ლექსი“. არის გალაკტიონ ტაბიძისა და ლადო ასათიანის სახელობის პრემიების ლაურეატი. ზაალ ებანოიძე დამსახურებულად ატარებს საქართველოს ერთ-ერთი საუკეთესო პოეტის სახელს.

ЗААЛ ЭБАНОИДЗЕ

Заал Эбаноидзе родился 7 января 1939 года в селе Зеда Дими Багдадского (Маяковского) района Грузинской ССР. Первое стихотворение напечатал в 1957 году. Первая книга увидела свет в 1973 году. С 1975 года заведовал отделом поэзии журнала «Гантиади». Является автором двадцати поэтических сборников. Недавно в издательстве «Интеллект» (Тбилиси) вышла новая книга поэта «100 стихотворений». Лауреат премий Галактиона Тавидзе и Ладос Асатиани. Имя Заала Эбаноидзе заслуженно числится в списке лучших поэтов современной Грузии.

* * *

იყო სალამო... დალლა მოვიდა,
ჩემს აივანზეც დავანება მწუხრმა ინება,
დღემდე მოვდივარ იმ სევდიან სალამოიდან,
სხვა ფასი ადევს იმ ღამინდელ ჩემს ჩაძინებას.

გვიანი სიზმრის ფრთა დამეხურა:
ორი ომიდან დაბრუნებულს მე მამას ვგავდი;
სვრელში ვიდექი მერე გლეხურად,
გუთანს ვეკიდე და მიწას ვხნავდი.

* * *

Был поздний вечер... и пришла усталость,
Улётся сумрак на моём балконе,
Но до сих пор в сознании осталось,
Что сон был чем-то дорогим наполнен;

Я в этом сне был на отца похожим,
Что возвратился, две войны осилив,
За плугом шёл весенним днём погожим,
И вспаханные борозды парили.

* * *

ვეალერსები მოხნულ მიწას, გასული მინდვრად,
სიმღერა მინდა, დღეს ხალვათი სიმღერა მინდა.
მე — წვიმის შვილი, ცვარ-ნამისგან პირბადეს ვკერავ
და ფრთხილად ვაცმევ გაზაფხულის იდუმალ ბგერას.
ხნულში ჩავდივარ მუხლებამდე და ჩუმად ვმღერი,
მე — წვიმის შვილი, ან და მიწა — შემთბარი ხელით.
ვიცი, მოშავო ბელტებიდან, ამ გარჯის ფასი,
ამოვა ყანა, ჩემი მოდგმის და ჯიშის მსგავსი.

* * *

Я вышел в поле и ласкаю поле,
И жажду песни – светлой и привольной.
Вуаль зари росую расшиваю,
На тайный вздох весенний надеваю.
И, стоя в борозде, пою сердечно,
Сын пашни и дождя – сын человеческий.
Ценой труда в сотворчестве с природой
Здесь встанет нива моего народа.

* * *

ზოგჯერ რთული და ზოგჯერ მარტივი,
წაუკითხავი მაინც ბოლომდი,
გადახსნილია სივრცე კარტივით
და ვუკავივარ ხელში მოლოდინს.
შემოენისლა ჩემს ცას ტკივილად,
რასაც აქამდე მზერით ვამბობდი;
შენი მდინარის ერთი ტივი ვარ,
შენი ტყეების ერთი ნაფოტი.
გამომიწოდებ მოლის ყვავილი,
ოდეს ბავშვობის ტალანს გამოვცდი;
მეც რა თქმა უნდა, მორცხვად ჩავივლი
გაბრუებული შენი გამოცდით.

* * *

Читаем его год от года,
Но всё не постигнем никак
Пространство, что старой колодой
Раскрыто в незримых руках.

Нахмурилась даль небосвода
И взгляд мой всё чаще суров,
Я – капля реки всенародной,
Я – ветка бескрайних лесов.

Когда-то встречало цветами
Пространство в весеннем саду.
Но мимо твоих испытаний,
Душою горя, не пройду.

* * *

უახლოვდება სოფელს ჩრდილები
კრუალები მყუდრო გამებად,
დღეო, სულ მალე ჩამოილევი
და იმერული შემოლამებაც,
ციცინათელის კვალზე მავალი,
ფრთხილი ნაბიჯით გავა ბოგირზე;
ამ დროს სიმღერა არის მთავარი —
ურმულივით რომ სულზე მოგისწრებს.

* * *

Удлиняются тени деревьев.
Хор древесных лягушек поёт.
Имеретинский сумрак в деревню
Пастухом светлячковым идёт.

День и вечер, пока ещё вместе,
Через мостик пройдут, не спеша.
Это главное время для песни —
Ей навстречу открыта душа.

* * *

მზე წაუღიათ წეროებს ფრთებით,
(დაგიბრუნებენ მერე ისევ),
და ერთხანს შენი ყვითელი მთებით —
ზამთრის სხეულზე ჩამოისვენებ.

ფერგადალეულ ფშანების სევდას
კვლავ აიტანენ ცაში ქარები.
შეებრალები საავდრო ღრუბლებს
და იტირებენ ლურჯი თვალებით.

თბილი დღეები აგავსებს მერე,
მზეს დაგიბრუნებს მოფრენა მერცხლის
და აჯამეთის უფერულ ხელებს
ციდან მოსული სიმწვანე შეცვლის.

* * *

Солнца не видать за облаками —
Унесли на крыльях журавли.
Встанешь пожелтевшими горами
На крахмальной скатерти земли.

Но придёт пора и саван бледный
Ветры над полями разнесут.
Синим оком глянет высь победно,
Гроз весенних прогремит салют.

Вновь ты солнце с ласточками встретишь,
Станет знойным воздуха замес.
Серые наряды Аджамети
Зеленью окрасятся с небес.

* * *

სხვა არაფერი არ მინდა სულაც,
ჩიტის გალობას ვუსმინო მხოლოდ;
ნიბლია ხატავს სევდიან სურათს
და ამ სურათში ვიღაცა ცხოვრობს.

სხვა არაფერი არ მინდა სულაც, —
დამითმეთ, რაიც ამ დილით მსურს მე;
ვერხვის ტოტებზე ასული სურო
ჩიტის გალობას ჩემსავით უსმენს.

სხვა არაფერი არ მინდა სულაც,
რადა ვარ ასე, არავინ მკითხოთ;
ნიბლიას სულში ნაღველი ცურავს,
რომელიც კარის გაღებას ითხოვს.

* * *

Ничего мне не хочется ныне,
Только б слушать страдание птичье:
Зяблик песней рисует картину
О какой-то трагедии личной.

Ничего мне не хочется ныне.
Уступите мне то, что тревожит...
Плющ, забравшись на ветки осины,
Птичье пение слушает тоже.

Ничего мне не хочется ныне...
Не мешайте внимать птичьей лире.
Сердце зяблика стынет в унынье
И тоскует по волнам эфира.

საღამო, პატარა დაბა

რა ჰქვია მაინც — რა ამინდია? —
გამოღმა სოფლის მყუდრო ბინდია.
სარკმლიდან ვხედავ: პატარა დაბა
როგორ იხურავს თოვლიან საბანს.
საკუთარ თავთან და გულთან მარტოს,
რა გაგონდება მითხარი ამ დროს.
აკაციების ღარიბი ჩრდილი,
განათებული დეკემბრის თრთვილით,
რა ზარებს რეკავს? — მოუხმობს რა გზას?
ან რას ინატრებ უნმინდეს საგზლად?

ВЕЧЕР, МАЛЕНЬКИЙ ПОСЁЛОК

Как она называется, — что за погода?
Вдоль озябшей реки тихо сумерки ходят.
Из окошка смотрю, как посёлок под вечер
Укрывается снегом, как шкурой овечьей.
Что ты думаешь этой вечерней порою,
В одиночестве, сам рассуждая с собою?..
Тень акации слабо маячит за домом,
Освещённая скудным морозным неоном.
Кто там в колокол бьёт? По кому отходная?
И чего отходящим в дорогу желаем?

* * *

გარეთ ისევ ქარია, ქარში ვიღაც მეძახის,
იქნებ წინაპარია, აჩეხილი ვენახის —

გულმოკლული მეზვრე, აღზევანში ნამყოფი.
მინდა ხმა მოვანვდინო, მაგრამ ძალა არ მყოფნის.

ღმერთო, არ მინატრია ბროლის კოშკი მთაზე,
ამ ფიალას, ნატყვიარს, ჩემი ღვინით ვავსებ.

ნატყვიარში მოჟონავს, გულზე ჩამოსაღვრელი,
მარტო ჩემი კი არა, ჩემი ვაზის ნაღველიც.

* * *

То ли кличут меня, то ли вечер, как зверь, завывает,
Может предок зовёт, или путник порог обивает –
Азгеванских порубленных лоз безутешный хозяин?
Надо б голос подать, но как горю помочь, я не знаю.

Боже, я не мечтал о хрустальном дворце в горном крае,
Чашу с метками пуль я домашним вином наполняю,
В дыры капает то, чем бы нужно кропить по усопшим...
Боль моя и лозы в этот вечер становятся общей.

* * *

ლოდინის უღელს, ლოდინის უღელს
ამტანი ხარის სჭირდება ქედი, —
ჩემს ოდასახლში ვიჯექი წუხელ
და შენზე ლექსებს ვშლიდი და ვწერდი.

მე დღესაც ვხატავ, შენს ღიმილს ვხატავ,
ესაა დუმილს რაზა შევხსენი...
და ბუხრისპირთან ჩათვლემილ კატას
ჭრელი ბეწვიდან ფერს ვესესხები.

შორია გზები... შემორჩა ფიქრი
ნუგეშად მარტო ამ გზების მოვლის
და ერთადერთი სიმდიდრე — ფიფქი
კარზე მომდგარი დეკემბრის თოვლის.

* * *

Для ярма ожидания встречи
Бык подходит, покорный судьбе.
Я вчера просидел целый вечер,
Сочиняя стихи о тебе.

А сегодня тебя я рисую,
Сняв задвижку с безмолвья дверей...
И цвета для картины беру я
В пёстром мехе у кошки своей.

Бесконечная дорога... Угрюма
Мысль о близких, застрявших в пути.
И единственно ценная дума:
Холодает, снег должен пойти.

მიტოვებული სახლი

ხეზე ჰკიდია ჩრდილი ჟივუჯავის,
ლობეს მაყვალი მოძალებია;
მიტოვებული სახლის ნიშანი
გადაზნექილი ბოძალებია.

არავის ესმის ძახილი შენი,
აქ ხმის გამცემი მხოლოდ ქარია,

სარზე გამხმარი ქალაა ცხენის
თუ გაუქმებულ საყდრის ზარია.

ეზოში ფრთხილი სიჩუმე დადის,
მონატრებია ბილიკს ფეხის ხმა
და მარტოობის შემკრთალი ლანდი
ასე გგონია, სხეულს შეისხამს.

ПОКИНУТЫЙ ДОМ

Мелькает тень чижа в соломе.
Плетень обвила ежевика.
Как знак покинутого дома,
Столбы, подгнившие, поникли.
Никто здесь зова не услышит,
Лишь ветер покачает ветви
Да череп конский поколышет
Иль колокол на спящей церкви.
Здесь тишина осторожно бродит.
Скучает по шагам тропинка.
И чудится – мелькает, вроде,
Тень человека-невидимки.

ღამეული ჩიტი

ჩაკორი — ჩემი ღამეული, უსახო ჩიტი,
ისევ ტირის და ისევ ნივნივებს;
უსუსურ მხრებზე დამადგი ტვირთი
და ჩემი ყრმობა შენ შეინირე.

ყრუ მოგონება ამა არეთა
დამტოვებს უგზოდ და უბორანოდ...
გადაიფრინე? — ჩრდილი დამეცა —
და გამახსენე თავი ყორანო...

НОЧНАЯ ПТИЧКА

Вновь моя безобразная птичка ночная
То ли плачет о чём-то, то ль песни поёт;
Я, о тяжести мыслей печальных не зная,
Ей пожертвовал молодость всю напролёт.

Память гонит меня по своим бездорожьям,
Без парома, наверно, останусь опять...
Прилетела, чтоб сердце напрасно тревожить,
Чёрной тенью прошедшее напоминать.

* * *

ამოუცნობის და ცივის რიდი,
უნალვერდალო ცეცხლად ინთება;
სიჩუმე იმგვარ ხმაურით მიდის
რომ ყვრიმალეზი წამოგტკივდება.

სასაფლაოზე შემოდის მწუხრი,
როგორც ნათელი ჟამის დაცემა.
და მე მგონია — იჩოქებს მუხლით
დღე გარდაცვლილთა პატივსაცემად:

* * *

Страх перед холодной неизвестностью
Скрытым тихим пламенем горит.
Тишина, повисшая над местностью,
Так слышна, что голова болит.

Сумерки на кладбище спускаются,
Как пора, упавшая с небес.
И мне в это время представляется –
Будто день встал на колени здесь.

* * *

ვაჟა-ფშაველას

მე ახლა, მარტო ხარებს კი არა,
იმედს მივდენი ხნულში შიშნარევს;
შუადღემ ხვითქად გადამიარა
და სახეს ქარის კალთით ვიმშრალე.

ვინ თქვა მინდორი? — თეთრი ნისლია
და თვალში ნატვრის მიდგას ბინული...
ჩემს ძველ გუთანზეც მზის სახნისია,—
შენი სიმღერით გამოპირული.

გადმოდის ისევ მოშავო ბელტი
და ოხშივარის თეთრი ფართქალით
მივყვები სახნავს და გუთნისდედის
ღვთიური შუქით ვრჩები გამთბარი.

* * *

Важа Пшавела

Я не только быков в борозде погоняю,
Вместе с ними в упряжке-надежде со страхом,
Надо мной пролетел полдень, солнцем играя,
И утёр пот с лица ветряною рубахой.

Это поле сейчас тонет в дымке тумана.
И горение глаз скрыто прядью белесой.
Но сияет сошник белизной без изъяна,
Он отточен твоей замечательной песней.

Борозда, как строка, вырастает на поле,
А за ней белый пар поднимается следом.
Я за плугом иду, доброй вспашкой доволен,
согреваюсь крестьянским божественным светом.

* * *

არც არასოდეს შეშლიხარ —
მზერა მაქვს შეუბღალავი:
მრავალმონყალე მწყემსი ხარ
და ცაში გიდგას კარავი.

ჩემს მარადიულ მოლოდინს
თავზე შენი ცა ახურავს
და როგორც ხედავ ბოლომდის
ვრჩები მონად და მსახურად.

Я тебя ни с кем не перепутал,
Зрение не удвоилось в глазах:
Это ты-наш пастырь и наш спутник –
Свой шатёр поставил в небесах.

И накрыл высоким звёздным небом
Всех, кто ожиданием томим.
Где бы я в земных скитаньях не был,
Остаюсь учеником Твоим.

Перевёл ВАЛЕРИЙ ЛАТЫНИН

დარდინი ქალის სიმღერა

აფერადებულ ნარშავაზე მისვენებული,
მომთაბარე ხარ? ასე რამ შეგცვალა?!
არც ჩემი დავიწყებისთვის გეცალა?!
არც ჩემი გახსენებისთვის გეცალა?!

აყეფდებოდა ბულბული—
მტერი წყვდიადის ფრთებისა,
ამღერდებოდა ბალახი,
ახლა რომ თვალით მენახე;
ეს ფარვანებიც იგრძნობდნენ
სიხარულს ყვავილებისას,
ქარის აკვანთან ჩაჩოქილს
შევეყრებოდი მებაღეს.

იასამანის ხელებით
ჩრდილს მოავლებდა ღობე-კარს
აპრილის ნაზი ნიავი—
გაფრენილ დილას ვიხსენებ;

ადვილი საფიქრალია,
მე გაოცებას მოვეკალ
და მერე ნაწილ-ნაწილად
აღმდგარიყავი ისევ.

აფერადებულ ნარშავაზე მისვენებული,
მომთაბარე ხარ? ასე რამ შეგცვალა?!
არც ჩემი დავიწყებისთვის გეცალა?!
არც ჩემი გახსენებისთვის გეცალა?!

ПЕСНЬ ОПЕЧАЛЕННОЙ ЖЕНЩИНЫ

Прилегший вздремнуть на расцветшей траве,
Ты – кочевник ? Иль что тебя так изменило?
И забыть меня некогда было тебе?!
Да и вспомнить – все некогда было?!

Соловей бы запел –
Враг безверья и мрака,
И трава запоет,
Если явишься вдруг,
И цветы улыбнутся,
Таинственным знаком
Приглашая к любви
Яркокрылых подруг.
Я садовника встречу,
Он рукой из сирени
У истока ветров,
На колени упав,
Снимет с наших домов
Всё ненужные тени,
И апрель зашумит
Средь высоких дубрав.

Умчалось то утро,
Но память вернула
Нежность апреля
И страсти восторг,
Я могла умереть
От того удивленья,
И воскреснуть могла
По частям – как росток.

Прилегший вздремнуть на расцветшей траве,
Ты – кочевник ? Иль что тебя так изменило?
И забыть меня некогда было тебе?!
Да и вспомнить – все некогда было?!

Перевёл БОРИС ЧАЧАНИДЗЕ

ღიმიის ციხეზე სათქმელი

ფარნავაზ! ციხე შენი,
ხავსიანი გალავანით,
აგერა, იმ მთას შვენის,
როგორც ძველი ფალავანი.

ფარნავაზ! წიგნი შენი,
ფარავანდით შემოსილი,
დედა საქართველოს შვენის,
მზე-ნათელი შემოსცინის.

მოგონება ჩამიწყნარებს იარებს,
ხმის გამცემი აღარ მინდა...
მომესმება: — ერო ჩემო, იარე!
ოცდახუთი საუკუნის გადამიდან.

გზებზე სისხლის ნატბორებით,
ბედო, ბევრი დაგვაკელი;
ჩვენი დიდი პატრონებით
დავრჩით მაინც ამაყები.

ჰოდა, როცა ატმის ტოტი მომანათებს,
უჩინარი ლექსს შევკადრებ თავაჩენილს;
ნანგრევებო, ეს რა ცოცხლად მომალანდეთ
საქართველოს, საქართველოს გამჩენი!

СТИХ, СКАЗАННЫЙ О КРЕПОСТИ ДИМИ

Это крепость твоя, Фарнаваз,
Со свое замшелой оградой
Исполнiski взирает на нас,
Как борец, что гордится наградой.

Это книга твоя, Фарнаваз,
Облаченная вечною славой,
Это – Грузии крепкий алмаз,
Над обласканной солнцем державой.

Память, боль утишая в груди,
Дарит голос из древнего века:
-- О, народ мой, иди и иди
По достойным путям человека!..

Сын притих возле грозных руин,
Стих слагая про эту обитель,
Что возвел в давнем веке Грузин –
И создатель страны, и спаситель...

ქიტესა

ქვეყნის გაჩენიდან მარჩენალი
მინას შენ გვიხნავ და გვითესავ,
დადაფვნა ეკადრება მარჯვენას
შენსას, დამაშვრალი ქიტესა.

ახლაც შენ ჰკიდიახარ გუთანს,
ხნულში მუხლებამდე ჩამდგარო;
ნიავი გილიტინებს გულთან
და კვალზე ოხშივარი ფართქალობს.

მზე, ვიდრე ფერსათით მოაბიჯებს
და სოფელს გადაუსვამს მჩატე ხელს,
ცოტა ხნით ღობეზე მოაბი ჯერ
ხარები და ხემსი გატეხე.

გალანდვით გახედე ნაჯაფარ
თითებში მოქცეულ ზედაშეს,
ქე არის საჭირო, ხანდახან,
რომ მკერდზე პერანგი შეგაშრეს.

შენი „ურმულით“ და „ჰამო-ხით“
გზები რომ არაერთხელ მორწყავი,
სოფლის სატკივარი გამოვთქვით
და თავი მოვიტანეთ ცოცხალი.

ქვეყნის გაჩენიდან მარჩენალ
მინას შენ გვიხნავ და გვითესავ,
დადაფვნა ეკადრება მარჯვენას
შენსას, დამაშვრალი ქიტესა.

КИТЕСА

Пашет он землю-кормилицу,
Потом крестьянским он вымылся.
Лаврами венчанным видится
Мне утомившийся Китеса.

С плугом ходить ему нравится,
Режет он борозду влажную,
Ветер у сердца играет,
Пар сизовеет над пашнею.

Лишь над деревней горячее
Солнце взойдет, тут он ласково
Станет быков окорачивать,--
Время обеда крестьянского.

Хлеба и соли и полного
Сладостного стаканчика...
Сохнет рубашка стопотная,
Жизнь ему мать, а не мачеха.

Крик „цоб-цобе,, снова слышится
Там вдалеке за деревнею,
Волей мужицкою дышится
Неуважающей, древнею...

Пашет он землю-кормилицу,
Потом крестьянским он вымылся.
Лаврами венчанным видится
Мне утомившийся Китеса.

ფერსათი. დედათა მონასტარი

სადაც არის გადაიფრენს ძერა
და ფერსათი მოირთვება ნისლით...
ფერდობებზე ნატერფალებს ვზვერავე
და სტრიქონებს ანკესებად ვისვრი.

აქ გავლილი გზა — ქარვანთა,
ზანზალაკთა ხმების შეფერებით;
დღეს მონასტრის სიზმრულ გალავანთან
საქართველოს წარსულს ვეფერები.

შერჩენია ღვთისმშობელის მზერას
იმ დედათა თვალთა მონაშუქი...
წმინდა ნინომ აქ ილოცა, მჯერა,
მერე ამ გზით, ამ მილეულ შუკით

შეაშუქა ვაზის ჯვარი ზეცას
და სინათლე მოაბნია კალთით.
საქართველოს ჯავშანივით ეცვა
სისპეტაკე და სიკეთე მათი.

აქ რამდენი დაღვენთილა სანთლად
და ქალწულურ ზმანებების მიღება,
შეაბერდა შუქით მოსილ ამ მთას
თუ განგებით დაკისრებულ ილბალს.

ФЕРСАТИ. ЖЕНСКИЙ МОНАСТЫРЬ

Вот коршун вечерний сорваться готов,
Ферсати – одеться туманом...
Ищу отпечатки далёких следов,
Кружу по наклонным полянам.

Здесь лик Богородицы светел от глаз
Послушниц в молчании строгом,
Здесь Нино святая молилась за нас,
А после, по этим дорогам

Несла из лозы свежесвязанный крест
И сеяла свет над горами,
Чтоб святость любви воссияла окрест
И правила кротость мирами.

Здесь души горели, как тысячи свеч,
За милую Грузию мучась,
Здесь святость обета умели беречь,
Избрав неподкупную участь...

Перевёл ЮРИЙ КОНЕЦКИЙ

ნუგზარ ერგემლიძე

დაიბადა 1955 წლის 1 მაისს ქ. ბათუმში.
1978 წელს დაამთავრა თბილისის სამ-
ხატვრო აკადემია.

1982 წლიდან საქართველოს ტელევი-
ზიის რედაქტორია.

არის საქართველოს მწერალთა და
მხატვართა კავშირის წევრი.

1987 წელს გამომცემლობა „აჭარამ“
გამოსცა მისი ლექსების წიგნი. გამოცე-
მული აქვს, აგრეთვე, ორი რომანი.

ამჟამად, ნუგზარ ერგემლიძე საქარ-
თველოს პარლამენტის წევრია.

НУГЗАР ЭРГЕМЛИДЗЕ

Родился 1 мая 1955 года в г. Батуми. В 1978 г. окончил Тбилисскую художественную академию. С 1982 г. Н. Эргемлидзе – редактор Грузинского телевидения. Он член Союзов писателей и художников. В 1987 г. издательство «Аджария» выпустило его первую книгу стихотворений. Он автор двух романов. В настоящее время Нугзар Эргемлидзе является членом Парламента Грузии. Живет в г. Тбилиси.

ლია კინო

ჩვენს ქალაქში, ღია ცისქვეშ,
იყო კინოთეატრი
ისევ იმ დროს გავიხსენებ,
ისევ იმ დროს შევნატრი!
სიბნელეში ფეხაკრეფით,
დავეძებდით ჩვენს ადგილს
ციდან მთვარე დაგვნათოდა,
გზას გვიკვლევდა ყველა ნყვილს.
ეკრანს თვალს არ აცილებდი,
მე ვუცქერდი შენს თვალებს
მაგ ორ ვარსკვლავს ვადარებდი
ცაში მბრწყინავ ვარსკვლავებს
თითებზე რომ გეხებოდი,
ჟრუანტელი მივლიდა
თურმე ცელქი კუპიდონი,
გულში ისარს მიყრიდა!
შენ ის ფილმი ასჯერ მაინც,
მე ერთხელაც ვერ ვნახე
მასზე როცა საუბრობენ
მახსენდება ეგ სახე
მე ვიხსენებ იმ თბილ დღეებს,
გულში დამდგარ ვარდობას,
წუთებს, წამებს, შენს წამწამებს,
იმ ჩვენს ახალგაზრდობას
იმ სხვანაირ აღმაფრენას
დღეს ვერაფერს შევადრი!...
ჩვენს ქალაქში საზაფხულო,
იყო კინოთეატრი!

КИНО ДЛЯ ВСЕХ

Под открытым и ласковым небом
В нашем городе было кино.
Вспоминаю счастливое время,
Отошедшее в вечность давно.
В темноте по рядам пробираясь,
Мы искали места в поздний час.
Но светила луна, как фонарик,
И, конечно же, видела нас.
Ты глаза не сводила с экрана.
Был сюжет на экране не прост.
Мне же глаз твоих блеска хватало,
Словно двух самых близких мне звёзд.
Я сжимал твои пальцы так нежно,
Словно пальцы самой тишины.
И шалун-Купидон, как барашков,
Нас расстреливал в свете луны.
Это ты раз сто посмотрела,
Я ж сюжета его не «просёк».
И, когда мне о нём говорили,
Лишь глаза твои вспомнить я мог.
Только мая и розы цветенье,
Свет луны, упadaющий ниц,
Только музыку кинотеатра
И шуршание тёплых ресниц.

მხატვარი

ქუჩაში მიდის მხატვარი,
მას ჯერ ვერავინ ცნობს
იცის, რომ არის უკვდავი,
ამას უბრალოდ, გრძნობს.

ქუჩამ ფერწერის რა იცის,
ყოჩებში ეძებს გმირს:
ასეა წუთისოფელი
კაცის შეცნობა ჭირს!
ის სულ სხვა თვალთ უცქერის მტკვარს,
და ეფერება საყვარელ ქალაქს,
ფიქრში აშენებს სხვებისთვის სახლს,
თვითონ კი, ნაღებ ნაგროვებ დარდს,
როგორც ჩვევია გულმართალ კაცს,
ყველასგან მალავს!
დაუსრულებელ ტილოზე
შეჩერებულა დრო,
ისევ საღებავს აზავებს,
სულიც არდაღლას თხოვს
მხატვარს, რომელმაც გაიგო
რას წარმოადგენს ბრბო,
ხატავს და ხატავს დღე და ღამ
რომ ვერ შეეხოს დროს!

ХУДОЖНИК

Художник взбалмошный, как ветер,
С небрежной поступью бродяг,
Идёт и знает, что бессмертен,
Он чувствует, что это так.
А улице холсты и рамы
Неведомы. Ей всё равно –
Бараны в раме или храмы,
Иль небо в ней заключено.
Величествен любимый город,
Прекрасна древняя Кура
И мысль о домике, в котором
Живёт чужая детвора.

Как сливки, взбитые в сметану,
Печаль густеет. Но давно
Запрятано среди тумана
Неконченное полотно.
Художник верен вечной теме,
Но вносит новый колорит.
И остановленное время
На красках смешанных блестит.
Толпа шумит, но не рискует,
Лишь он, отмеченный судьбой,
Рисует – Господи! – рисует
И остаётся сам собой.

ალექსანდრეს ბალი

ალექსანდრეს ბალის სკამზე
დახეული ბარათი,
ეგდო როგორც მკვდარი გედი,
როგორც სევდა მარადი.
„ჩვენ ამ ბალში პაემანზე
მთელი წელი ვიდოდით“.
განყვეტილი აზრის ბოლოს
ჩანდა სიტყვა „მშვიდობით!“
გული დამწყდა. შემოდგომის
ცივმა ქარმა დაჰქროლა
წერილი კი გაყვითლებულ,
ფოთლებს თან გააყოლა!
ასე გაჰყვა ბედისწერას
პირმცინარი გოგონა,
ჩემზე კარგად იცით ბევრმა
ქვეყნად ხდება როგორაც...
თვალებში დგას ჩუმი სევდა,
ღიმილით შეფერილი,
ო, რა დიდხანს ათამაშა
ქარმა მისი წერილი...

დრო გავიდა... ეფინება
მწვანე მდელოს სხივი მზის,
ალექსანდრეს ბალის სკამზე
ახლა სულ სხვა წყვილი ზის!
აღარავის აღარ ახსოვს
სიყვარულის ბარათი,
არაფერი არ ყოფილა
ქვეყანაზე მარადა!

АЛЕКСАНДРОВСКИЙ САД

Записки рваной лист чуть-чуть дрожащий
На лавке в Александровском саду
Белеет горьким символом печали,
Как будто мёртвый лебедь на пруду.
Мы целый год ходили на свиданья,
И вдруг: «Прощай. Встречаться нету сил».
Осенний ветер холодом ударил
И тем ударом сердце погасил.
Все письма, словно листья, улетели,
Но ты меня преследуешь, как сон.
Ты – знающая судьбы всех вселенных,
Ты – девочка с улыбчивым лицом.
Все письма улетели без возврата –
Твои, мои... И более – ничьи.
Теперь другие парни и девчата
Целуются, встречаясь у скамьи.
Зелёный луг. И день такой лучистый.
И, постаревший, мимо я иду.
И знаю, что тебя уже не встречу
В пустынном Александровском саду.

გული

გული პატარა სამყაროა
ვარსკვლავებით და მზით...
გულში მრავალი საღამოა
მთვარით, ბაღით და ზღვით...
გულში ჭადრები შრიალებენ,
გზას ულოცავენ, წყვილს,
მერე კაცები ჭიქებს სწევენ,
გარეთ კი წვიმს და წვიმს.
გულში ათასი ზღაპარია
ქართულ მთების და ტყის...
გული სიკეთის ლამპარია
მანათობელი გზის...
გულში პატარა ჩიორაა,
სამოთხისდარი ხმით.
და იქვე მწარე ჭრილობაა,
— ხსოვნად ორგული ძმის!
გული გააღეთ! ავდარია!
თავშესაფარი — მწირს!
გული პატარა საყდარია
სანთლით, ხატით და ჯვრით!

СЕРДЦЕ

Сердцу многое дано:
И созвездия, и зори.
В сердце всё заключено:
И луна, и сад, и море.
И чинары, как года,
Шелестят в садах зелёных.
А мужчины, как всегда,
Пьют за здоровье влюблённых.
Сердце бьётся, как набат,
Сердце жизнью тело полнит,

И тебя, предавший брат,
Почему-то тоже помнит.
Дождь идёт, а горя нет.
Только сказки и баллады.
И в грузинских сказках - свет
От души
И от лампы.

ბათუმი, პლაჟი

ხსოვნის ტალღაზე ვხედავ
ფრაგმენტებს გარდასულ ფილმის,
მაბნევ და მაინც ვხედავ:
გილიმი, გილიმი...
შენ თეთრ შეზღონგზე წევხარ,
მიცქერ ირიბი მზერით...
შოკოლადი და რძე ხარ:
გიმლერი! გიმლერი!..
ისეთი ლურჯი
თვალები...
ისეთი ურჩი
თავნება!
ვერ გადავურჩი,
ამ გამოუცნობ
არსებას...
... მერე მიდიხარ ზღვასთან,
გიცქერს ათასი თვალი...
ასეთი მაინც რა ხარ:
ქალი თუ ღმერთქალი!
მზის ელვარება მწვავს თუ,
შენი მხურვალე ტანი...
გაახსენდები ბათუმს
ისე, ვით სიზმარი!

ისეთი ლურჯი
თვალები,
ისეთი ურჩი,
თავნება,
ვერ გადავურჩი!...

БАТУМСКИЙ ПЛЯЖ

Плещет в сердце памяти волна.
Вольно я по памяти гуляю.
Как стаканчик доброго вина,
Я себе такое позволяю.
Кадр из фильма: дышится легко,
Ты в шезлонге, море перед нами,
Вся ты – шоколад и молоко,
Только с очень синими глазами.
Гордый взор. И ветер в голове!
Синий взор и непокорный ветер.
Что за тайна в этом существе –
До сих пор никто мне не ответил.
Женщина? Богиня?.. Тыщи глаз
На тебя взирают и не знают.
Словно вспышки солнца всякий раз,
Стан твой они нежно обжигают.
Вспомнишь ли Батуми, как и я,
Желтизну песка под небесами?
Не избежать сказки, жизнь моя,
Даже с очень синими глазами...

ჩარლი

ვინრო ქუჩა შუქი ფარნის
ფარნის შუქთან სძინავს ჩარლის,
ვერ იპოვა ვერსად ბინა
ქუჩაშივე დაიძინა,
დაიძინა შუქთან ახლოს,
ვინმემ ხელი რომ არ ახლოს,
ვინმე ბრიყვმა და ოხერმა,
ვინმემ—მასზე უქონელმა.
თუმც კი რა აქვს მას ამ ქვეყნად?
დადის ბედის მოსაძებნად,
ესიზმრება თბილი პური,
სახლი, დედა დაკარგული.
არ ასვენებს კაცის ვალი,
ბუნდოვანი მომავალი,
მაგრამ როცა გაიღვიძებს,
მიზნისაკენ სვლაგებს იწყებს!

არც ხმა ახსოვს, არც საჭმელი,
გასცვეთია ფეხსაცმელი.
გზა-გზა თუნდაც რა იტკინოს,
მაინც უნდა შექმნას კინო!
სულაც რომ არ დაიძინოს,
ყველამ უნდა გაიცინოს!
ყველამ უნდა გაიცინოს!

ЧАРЛИ

Полночь. Узкой улицы проём.
Добрый Чарли спит под фонарём.
Не нашёл приюта на планете
И уснул в фонарном чутком свете.

Не стучат над ухом барабаны,
Не тревожат Чарли хулиганы,
Только снятся каждый раз упрямо –
Тёплый хлеб и брошенная мама...
Он проснётся в розовом дыму
В мире, где не нужен никому.
Ну кому-то, может, смеха ради...
О еде мечты – как о награде.
Башмаки состарились давно.
Только продолжается кино.
А кино (хотя бы и без звука)
–Очень увлекательная штука.
А кино – оно смешнее цирка.
Ничего, что на рубашке дырка.
Дырка или рана – всё равно.
Рана – даже более смешно.

სიმყუდროვით სრულით,
ომგადახდილი გულით,
ბელურების გადაძახილს ვუსმენ...
წიგნში ჭკნება ვარდი,
თქვენი მისამართი
შეუნახავს გაყვითლებულ ფურცელს...
ახლა, რაც დავშორდით,
რატომ მომაგონდით?
თავს აუხდენ სურვილებში ვიჭერ...
კვნესის ეს აკორდი:
„მოდის, მოდის, მოდის!“

და ცრემლებს ჰგვრის
თმაშეცვლილ ბიჭებს.
პოეზია შელლის,
ბაირონიც დამავინყდა ურჩი...
დღეს ერთმანეთს ველით
მოქიშპენი ძველი:
თქვენ სიყვარულს
ვინაც გადავურჩით!

* * *

В сердце, выжившем в страшной войне,
Место есть воробьям и весне,
И той книге, где сушится роза,
И где адрес Ваш, как архаизм,
И ещё не решил я вопроса,
Почему разлучила нас жизнь.
Не подскажут мне книжки листы –
Обращаться на «Вы» иль на «ты».
Почему не смолкает горячий
Тот аккорд: «Приходи на заре»,
Почему иногда всё же плачут
Парни, чья голова в серебре.
Почему же и мы постарели,
Кавалеры, ревнивцы твои –
Не подскажут ни Байрон, ни Шелли...

Перевёл ЕВГЕНИЙ ЧЕПУРНЫХ

დავით თედორაძე

დავით თედორაძე დაიბადა 1949 წელს, ქ. ბათუმში. დამთავრებული აქვს ბათუმის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი. 1970 წლიდან იბეჭდება რესპუბლიკურ ლიტერატურულ-პერიოდულ გამოცემებში. 1976 წელს გამოიცა მისი ლექსების პირველი წიგნი „ბეწვის ხიდზე“. შემდგომში გამოსცა 9 წიგნი. ეწევა საგამომცემლო საქმიანობას. 1993 წლიდან „გამომცემლობა აჭარა“-ს დირექტორია. საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრია 1981 წლიდან; 2006 წლიდან – საქართველოს მწერალთა კავშირის აჭარის ორგანიზაციის გამგეობის თავმჯდომარეა. არის ილია ჭავჭავაძის, გიორგი ლეონიძის, მემედ აბაშიძისა და ლადო ასათიანის სახელობის პრემიების ლაურეატი, ბათუმის საპატიო მოქალაქე, დაჯილდოებულია ღირსების ორდენით.

ДАВИД ТЕДОРАДЗЕ

Родился в 1949 г. в Батуми. Окончил филологический факультет Батумского государственного пединститута. С 1970 г. печатается в республиканских периодических изданиях. В 1976 г. был издан его первый сборник стихов «На волоске судьбы». В дальнейшем выпустил 9 книг. Занимается издательской деятельностью. В 1990 г. основал редакционно-издательскую фирму «Армагани», с 1993 г. – директор АО «Издательство Аджара». Член Союза писателей Грузии с 1981г. С 2006 г. – председатель правления Аджарской организации Союза писателей Грузии. Лауреат премий им. Ильи Чавчавадзе, Георгия Леонидзе, Медеда Абашидзе, Ладос Асатиани. Почетный гражданин города Батуми. Награжден Орденом Чести.

წერილი მთიდან

ახლა ბათუმში ბუქნავს ივლისი,
ცხელ სხეულს ცივი ტალღით იამებ,
და იქნებ სულაც არ განუხებდეს,
რატომ აქამდე დავიგვიანე.
მე ძლიერ მიყვარს ზაფხულში მთები,
ნაძვი, სიჩუმე, პატარა ქოხი,
ქალის ნისლივით გაშლილი თმები
და მობლავლება კარავთან ძროხის.
აქ ყოველ დილით დავკრეფ კესანეს,
ვეაღერებ მზესა და ქარებს,
როცა დაღლილი გული გინატრებს,
ჩემს სარკმელს თითქოს მოამტვრევს მთვარე.
იცი, რა მითხრა გუშინ მთიბავმა,
ლამაზ ყვავილებს თიბავდა როცა,
მე გამაოცა მისმა იგავმა
და ბაგეს მოსწყდა წყევლაც და ლოცვაც.
რომ არ გათიბოს თურმე სათიბი,
ყვავილი მაინც ჩაღებება მალე,
აღარ ივარგებს მერე არც თივად,
ვერც ანუგეშებს სევდიან თვალებს.
ჩაიხითხითა მერე მთიბავმა —
თურმე, ქალებიც ასე არისო,
უნდა მოასწრო, ვიდრე სიცოცხლე,
ვიდრე სიცოცხლე სჩქეფს და ჰყვავისო.
არ ვიცი, იქნებ იყოს მართალი
მთიბავის მკრთალი ფილოსოფია,
მე გამახსენდა, როგორ კვდებოდა
გაუთხოვარი მეზობლის ქალი.
ახლა ბათუმში ბუქნავს ივლისი,
ცხელ სხეულს ცივი ტალღით იამებ,
და იქნებ სწუხდე, ვით ბეატრიჩე,
რატომ აქამდე დავიგვიანე.

ПИСЬМО С ГОР

В твоём Батуми не найти прохлады,
и ты с утра спешишь к морской волне,
желая встречи с морем, как награды,
и, может быть, печалясь обо мне.
А я - в горах. Я так люблю их летом,
их тишину, полночный свет костра.
Сползает вниз туман перед рассветом.
Пастух коров выводит со двора.
Я рву цветы, похожие на солнце,
тебя в разлуке лишь сильнее любя.
И до рассвета смотрит мне в оконце
луна, лицом похожа на тебя...
Старик-косарь, годами убелённый,
кося на склонах травы и цветы,
мне рассказал, работой утомлённый,
о сути краткой жизни красоты.
«Цветы прекрасны, – молвил он степенно, –
но если их не скосишь в нужный час,
они умрут, не став ни пышным сеном
и ни букетом, радующим нас...»

ნათა ამ დღეებს მკვდარი ვენახე

ჩემს ნუხილს ალბათ გაიგებს სხვებიც,
ალბათ იმათმა სულმაც იწვალა,
როცა ოცნებას შეაჭრეს ფრთები,
როცა იმედი გარდაიცვალა.

მე ხშირად ვგავარ შვილმოკლულ მამას,
ცრემლს რო მაღავს და სულში ეღვრება,
ყოველდღე ახალ ტკივილით მშხამავს —
ქვეყანა ხელთ რომ იგდეს რეგენებმა.

ყურთა დახშობა სჯობს მის ძაგებას,
თვალთა დათხრა სჯობს ახალ ბაზალეთს,
მაინც რა მოხდა, ძმობის მაქებართ
ასე ერთურთი რით შევაზარეთ!

დარდმა გამხრა და სისხლიც გახევდა,
ნეტა ამ დღეებს მკვდარი ვენახე,
ოღონდ, მამულო, ყრმა რომ გხედავდი,
ისე მყოლოდი და შემენახე.

УЖ ЛУЧШЕ ОСЛЕПНУТЬ

(Тревожные пятистишия)

Всех лучше поймёт меня тот,
кто боль полной мерой изведаль,
кто рвался всем сердцем в полёт,
но крылья подрезали беды
за миг до желанной победы.
Как верить в грядущее мне?
Мир стал непонятен и странен.
Страна то в огне, то в войне,
день завтрашний хмур и туманен.
И я – словно зверь, в сердце ранен.
Уж лучше б я в детстве ослеп!
Зато бы сегодня – не видел,
как мир превращается в склеп
и брат губит брата в обиде,
всех близких вокруг ненавдя.
Кому и зачем я пою?
Век давит на грудь, как могила.
О, Родина, где твоя сила,
что юность – твою и мою –
сегодня бы вновь воскресила?..

SOS

უბოროტესი
ყოვლის,
სულის დამხშობი წყენით,
მოდის
ევროპის მოვლით
გაუცხოების სენი.
მოდის,
სიცივე მოაქვს
და ერთგულება ქირით,
შენც
შენსას ივსებ სტომაქს,
შენს მიცვალებულს ტირი.
ჩარაზულია კარი
გრძნობის,
გულის და ბინის,
არც მზე,
არც შუქი მთვარის,
დაკარგე თვალისჩინი.
არადა,
შენი ფასი,
საუნჯე დაუთვლელი,
იყო ყოველთვის კაცი,
მისკენ განვდილი ხელი.
ნუ,
ნუ აიძვრევ მირონს,
ქართულ სულს არ შეშვენის —
მოისპოს, გაიწიროს,
გაუცხოების სენით.

SOS!

Тоска сжимает душу мне,
обида сердце гложет –
недуг гуляет по стране,
грехи народа множит.
Петляет совесть, точно уж,
цинизм топорщит перья,
уходит искренность из душ,
нет ни к кому доверья.
Сегодня только о себе
всяк думает и помнит.
А если боль в чужой судьбе –
то никого не тронет.
Что с нами стало, кто поймёт?
Всё так же солнце всходит.
Но всё сильнее из года в год
тот злой недуг в народе.
Прорвёт ли тучи яркий свет,
развеяв мрак обиды,
и мы сквозь ворох личных бед
беду страны увидим?
Пред нами – чуждая стезя,
где нет друзей и Бога.
По ней нам следовать – нельзя,
нас ждёт своя дорога...

პეპელა უფრო დიდხანს ძლებს,
ვიდრე ბათუმში თოვლი,
და მაინც,
მაინც
მიყვარს მზე
უპირველესად ყოვლის.

მომწონს ქარების ნივილი,
წვიმაც,
სეტყვაც და
ბარდნაც...
და მაინც დიდი ტკივილით
დამამხო მზეზე დარდმა.

მზეო,
ამოდი,
გაბრწყინდი,
გამათბე,
გამალაღე!..
ბაღში ვდგავარ და
დარდს ვყიდი,
მყიდველი დამანახე.

* * *

Батумский снег живёт лишь час – и тает.
Так бабочка – лишь день всего летает,
являя всем недолгий свой успех...
Но как же я люблю батумский снег!

Пусть дождь приходит с гор и льётся в сад,
я ожидаю только снегопад.
Я ввысь гляжу - где сбились тучи в груды,
как будто кто-то обещал мне чудо.

Как Божью милость, я тот миг приемлю,
когда снежок собой покроет землю.
О, как светло тогда в моём саду!
Снег осветлит мою печаль-беду.

შენი სიტურფე მაბრმავებს

შენი სიტურფე მაბრმავებს
შენი ტრფიალი გულში მჭირს,
შენთან შეხვედრა მინდოდა
შამპანურით მთვრალს გუშინნინ.

გუშინაც მსურდი, დღესაც მსურს
ცისკრის ვარსკვლავი გიხილო,
ვასიამოვნო სულს და გულს,
სიმღერა ჩავიღიღინო.

ძილს მიკრთობს მწველი თვალები —
ზღვას დაფენილი მზის სხივი,
სხვის გრძნობებს ავეფარები
ხევში განოლილ ნისლივით.

სიზმრებში ავგოგმანდები,
ცალს ჩამორჩენილ გნოლივით...
სხვა რაღა გითხრა, მწყურიხარ,
წყურვილით არგაგონილით!

Я ОСЛЕПЛЁН ТВОЕЮ КРАСОТОЙ

Я ослеплён твоею красотой,
люблю тебя, боясь хоть чем обидеть.
Но, влив в себя поток вина густой,
хотел вчера тебя на миг увидеть.

Да и вчера ли только? Каждый день
меня влечёт к тебе незримой силой.
Мне никогда не в тягость и не лень
петь о тебе - такой родной и милой!

Твой жаркий взгляд меня лишает сна,
сжигает душу огненной волною.
Пусть наяву ты – не моя жена,
но каждой ночью ты во снах – со мною.

Шальною птицей заплутав в ночи,
утратив пару в тьме густой и вязкой,
приди ко мне и душу излечи
не для меня назначенною лаской!..

* * *

შენ ხარ მგოსანი და უკეთურებს
არ აძლევ ნებას სული გათელონ,
გინდა ნუგეში სცე უბედურებს,
გინდა უშველო შენს საქართველოს.

შენ გავიწყდება, რომ ხარ უმწეო,
როცა მგლებივით ძრწიან მზაკვრები,
შენ შენთვის ცოცხლობ სადღაც, უმზეოდ,
სულს ბორკილივით ადევს საზღვრები.

გტკივა, ტკივილმა ლამის შეგშალა,
შენ გიხუჭავენ თვალებს გახელილს,
არ მოდრკე, ბიჭო, ერს და ქვეყანას
მაინც შერჩება შენი სახელი.

რა ვუყოთ, თუკი დღეს ხარ უმწეო,
დამიზნებული შუბლში ლულებით,
სხვისთვის მზეს ნატრობ, თავად უმზეო,
მოძულე ლიქნის და ავსულების.

* * *

Не торопи ни славу, ни успех.
Гони льстецов и подлецов из жизни.
Поэт приходит в мир – не для утех,
а чтоб помочь страдающим в Отчизне.

Ты не всемогущ, но отнюдь – не слаб,
хоть сердце в горе плачет и страдает,
словно в темницу заточённый раб,
когда злодей Отчизну попирает.

Враги, как волки, рыщут, суетясь,
страну хулою безоглядно кроя.
Не дай душе впустить в себя их грязь –
и век тебя запомнит, как героя.

Пусть ты не громко в этой жизни спел,
не много счастья повидал на свете,
но ты собой – зажечь других успел,
теперь они – грядущий день осветят...

იქნებ არმოსვლა მერჩია

რამ შემქმნა ადამიანად,
რატო არ მოველ წვიმადა?..
ვაჟა-ფშაველა

დალოცვილ ვაჟას უთქმია —
„რატო არ მოველ წვიმადა“...
მე რა ვთქვა, როცა მას შემდეგ
სიგლახემ ასჯერ იმატა.

ქვეყანა არეულია
და ყველგან შხამი თესია,
და უმტკიცებენ ძმები ძმებს
ვინ ვისზე უკეთესია.

საშოვრად უნდათ სამშობლო,
ნახვეჭ-ნაძარცვით ტკბებიან,
ხალხს აბრიყვებენ, მშრომელ კაცს
სიმშვიდე მონატრებია.

ლიქნამ კაცობა ნაბილწა
და პირფერობამ — ღირსება,
ქვეყანა — გმირთა, რაინდთა,
ქურდბაცაცებით ივსება.

განმკითხავს სადღა შეხვდები,
ყველა კანონი მკვდარია,
ვის ენაღვლება — რა გიჭირს,
რა გიმძიმს, რა გიხარია.

შე დალოცვილო, მე რა ვთქვა,
რას ამოვუდგე გვერდშია,
იქნება არ მოვსულიყავ,
იქნებ არმოსვლა მერჩია.

ЛУЧШЕ БЫ МНЕ НЕ РОДИТЬСЯ...

«Ах, зачем я не дождь, что питает сады?!» —
как-то вырвалась строчка из сердца поэта.
Но и ныне народ не укрыт от беды,
и злодеи свободно гуляют по свету.

Неосмысленный бунт так похож на погром,
что собою лишь горе вокруг умножает.
В душах злоба и гнев громыхают, как гром,
молодёжь стариков больше не уважает.

Охватил всех наживы и зависти дух,
грабят Родину, ближних бросая в кручине.
Но наступит рассвет – и три раза петух
пропоёт, возвещая конец бесовщине!

Где ж герои, что ратным и мирным трудом
возводили Отчизну, рискуя собою?
Нынче рушится мир ваш, как взорванный дом,
кто его, кроме вас, защитит от разбоя?

Не осталось такого закона в стране,
чтоб над ним не смеялись злодеи открыто.
Власть – сама по себе, а народ – в стороне.
Кто ответит за горе, что всюду разлито?

О, поэт! Ты навеки читателям всем
подарил своё сердце как стихотворенье.
Только лучше бы мне не родиться совсем,
чтоб не видеть, как гибнет страна в разоренье...

გაზაფხული

ჩამოდნა, ჩამოიღია
თოვლი ქმარმოკლულ ქალივით,
შემოგოგმანდა აპრილი
ტყემალების ფერუმარილით.

ჩიტებმა გამოზამთრება
ერთმანეთს სტვენით ახარეს
და სიხარულის ცრემლები
სველ მინას გადმოაყარეს.

პეპლები ფერადკოპლება
ყვავილზე ნაზად სხდებიან,
ცეცხლს უკიდებენ ცის წიაღს,
ვარდის სურნელით თვრებიან.

ამობიბინდა ბალახი,
გამოხალისდა გზა-შარა,
სკა აზუზუნდა, ფუტკარმა
ჯაფისთვის ფრთები გაშალა.

გამოეფინა ნახირი
ეჟენების აჟღარუნებით,
ველ-მინდვრებს ალამაზებენ
ბოჩოლები და ფურები.

მთას და ბარს ზამთარ გამოვლილს
სულ სხვა ხიბლი და ფერი აქვს...
მღერიან გოგო-ბიჭები,
ემღერებათ და მღერიან.

ВЕСНА

Сошли снега ручьями в море,
как вдовья красота от горя,
но полнят землю белизной
сады, цветущие весной.

Гремят от счастья птичьи хоры,
сияют праздничные горы,
бурлит в деревьях жизни сок...
Зимы зловещей кончен срок!

Там, где цветы благоухают –
цветные бабочки порхают,
стрекозы выются у воды
на крыльях, будто из слюды.

Земля надела плат зелёный,
поющей жизнью населённый.
И, ощущая солнца жар,
спешит пчела собрать нектар.

Мир, что всю зиму был раздетым,
май нарядил весёлым цветом,
шумит листва, растёт трава
и в песню просятся слова...

დღეს სიყვარული უფრო მჭირდება

მე გავიარე ქრისტეს ასაკი,
ახლა ყოველ წუთს სიმძიმე ახლავს...
ქუჩაში მხვდება ლამაზი ქალი
და ვგრძნობ კეფაზე ბერდანკის დახლას.

ჩემს უბედურ დღეს ბევრი იტირებს,
ბედნიერებას არც ვინ მპირდება,
ხვალ შეყვარებას ნუ დამიპირებთ —
დღეს სიყვარული უფრო მჭირდება.

მე გავიარე ქრისტეს ასაკი,
ახლა ყოველ წუთს სიმძიმე ახლავს...
ქუჩაში მხვდება ლამაზი ქალი
და ვგრძნობ კეფაზე ბერდანკის დახლას.

РАНЕННЫЙ КРАСОТОЙ

Вот и прожил я возраст Христа.
Серый дождь барабанит в двери...
Ранит душу мою красота,
словно выстрел ружейный – зверя.
В красоте – неземная суть,
лик её – как цветок из рая.
Я торю среди женщин путь,
в их красе, как в огне, сгорая.
Час придёт – догорю совсем,
в поднебесье растаяв дымом.
«Полюбите! – кричу я всем. –
Я хочу быть сейчас любимым!»
Без любви наша жизнь – пуста
и грустна, как дождь морозящий...
Ранит душу мою красота –
что найдёшь этой боли слаще?

Перевёл НИКОЛАЙ ПЕРЕЯСЛОВ

ირმა მებურიშვილი

დაიბადა 1959 წელს. დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი. არის რამდენიმე პოეტური კრებულის ავტორი. რუსულიდან თარგმნა მარინა ცვეტაევის ლექსები. მისი ლექსები თარგმნილია მსოფლიო ხალხთა რამდენიმე ენაზე.

ИРМА МЕБУРИШВИЛИ

Родилась в 1959 году. Окончила филологический факультет Тбилисского государственного университета. Является автором нескольких поэтических сборников. Ее стихи переведены на несколько иностранных языков. И. Мебуришвили переводила стихи Марины Цветаевой на грузинский язык. Поэтесса живет в г. Тбилиси.

იქ ციხისძირში

ცა ერთხელ მინაგნები,
სადაც მზე ცეცხლს იკიდებს,
სად ოცნებებს ვაგებდი
დამაბრუნებს იქ კიდევ.
დამაბრუნებს იქ როსმე —
ჩიტმა ჩიტს რომ გაუბა
სტვენა კვლავაც მოვუსმენ
გაზაფხულის საუბარს.
დამაბრუნებს ტალღები,
ვისხურე ის ყურე,
სად სივრცეებს გავყევი,
სადაც ვიგულისყურე.
მარწევდნენ ქარები ხან —
და ხან ტალღა — აკვანით —
სადაც შენ მყვარებიხარ...
ქარების მინამგვანი.

ТАМ, В ЦИХИСДЗИРИ...

Там, где я тебя любила,
Ветры вьют воспоминанья,
Где огнём нас опалило
В час желанного свиданья.

Снова слышу щебет птичий,
Волн встревоженных смятенье,
И знакомых мест обличье
В сердце вызвало волненье.

Это было,
было,
было –
Слёзы сладкие признанья...
Там, где я тебя любила,
Ветры вьют воспоминанья...

* * *

ქარი ქროდა და ჩიტიც მიფრინავდა ქარ-ქარ,
მერე ღრუბლებს მისწვდა და ცაში დაიკარგა,
ალაგ-ალაგ დანისლულ ზეცის იალ-კიალს,
ვუყურებდი ვტკბებოდი ცის მშვენებით კი არ,
ჩიტს ვეძებდი იმ ნისლში, რა ლამაზად ჩანდა
შევნიშნე და სიამით გული შემიქანდა.

* * *

Кружение ветра и кружение птицы
Не знают ни преграды, ни границы.
Их подхватило небо, как река.
Всё выше, выше и - за облака,
Ещё мгновение - скроются в тумане...

Но сердце птицу ждать не перестанет.

* * *

მიმინო იყო მეგონა, თურმე ყოფილა კაკაჩა,
რომ შევიპყარი, ამაყმა თვალნი სიავით დაქაჩა.
არ მიმიკარა, არ გაჭრა არცა მუდარამ, არც აჯამ,
ალერსი არ შემარჩინა, ჩამინისკარტა, დამკლანჭა.
ღია სარკმელში გამასწრო, გაფრინდა, ჩემთან არ დარჩა,
ფრენა უფრორე შვენოდა, ცას შეერია, აღარ ჩანს.

* * *

Думала – сокол,
Это – сарыч:
Злобное око,
Яростный клич.
В сердце – досада.
В крике - мольба.
Видно, быть рядом
Нам не судьба.
Ласковой доле
Он предпочёл
Ветер и волю,
Поле и дол.
Злобное око...
Яростный клич...
Где ты, мой сокол,—
Хищный сарыч?

* * *

მიაცურებს სიო ღრუბლის გედებს,
ზეცას ფერი დასდებია მოლისი,
ვერ მონახავს ვერსად ნაპირ-კიდეს,
ვერც ოცნება სიოს გასაძლოლისი.

ცა ლივლივებს და ჭავლებით ვერცხლის
დაზოლილა ისე, თითქოს წყალია,
და ასეთი მდინარება სივრცის
შვენით გედებს, მართლა ცალის-ცალია.

სად ილტვიან, რად იწადეს ნეტავ
კათ მოხილვა? ის ცა ამ ცის მერეა,
ვფიქრობ ლექსთან დარჩენილი კენტად,
ეგებ იქით სიყვარულის მხარეა.

* * *

К белой стае лебединой из летучих облаков
Прикоснулся нежный ветер, прошумел – и был таков.
Ищет он себе приюта в гибких зарослях лозы,
В серебристых струях света, в зыби цвета бирюзы,
Облака колышет рябью – гонит стаи лебедей,
На небесной синей глади – лебедь-облако видней.
Ты куда стремишься, ветер, улетаешь от меня?
За одним – другое небо ищешь ты средь бела дня.
В одиночестве останусь, как меня ты ни зови...
Может быть, там – край печали?
Может быть, там – край любви?

ი ბ ი ც ა

დას თამარს

ესპანელებმა ზღვაზე მზის ჩასვლა გადააქციეს
სანახაობად.
ჟღერდა მუსიკაც, თვალი იმ ლამაზ სანახაობით სანამ
ხარობდა,
ზღვა ზეცასავით გადასარკული, აზვირთებული, მღვრიე
იგი ცა
ასეთი იყო, მშვენიერებით შენ რომ მოგგვარა ცრემლი —
იბიცამ.
ასეთი იყო, მზით მეწამულით — ზღვა დავარსკლავი
წითლად, დაიკო,
ნასახსოვრები შენი სურათით, წარმოვიდგინე ცხადში
რა იყო.
როგორ დაეშვა ფარდა ხავერდის და ალტაცებით
შენაციები,
ვით აყრუებდნენ მაყურებლები ზეცას მხურვალე
ოვაციებით.

И Б И Ц А

Сестре Тамаре

Ибица! Солнце твоё закатилось в багровое море –
На побережье испанском идёт представление заката.
В многоголосом бравурно-торжественном хоре
Морем, и небом, и музыкой сердце объято.

Ибица! Слезы сотри со щеки ты своей красотой,
Душу порадуй созвездьями иллюминаций...
Ночь, словно занавес, пала к ногам пеленою
И тишину огласил бурный рокот горячих оваций.

* * *

ქვეყნად სიყვარულის გარდა
არც რა მშურდა არავისი.
მიყვარს მუზის ჩურჩული და
ცრემლიანი ლაღადისი.
უიმისოდ რა მაცოცხლებს,
უიმისოდ რაღა მიხსნის?!
დააჩნდება ლექსსაც, სულსაც
ამბორები მარადისი.

* * *

Люблю я шёпот Музы и молитву,
Что горячей пролившейся слезы.
Они зовут к смиренью – не на битву,
И очистительней грозы.

Что мне без них? Желания мирские?
Они придут – их только позови.
Но без души мертвы дела людские,
И без любви.

ის ატმის ხე

ის ატმის ხე, მე რომ ბაღში შევამჩნიე,
გამიკვირდა, ანთებული ისე მგავდა...
ყვავილების სურნელს ველარ შევაჩვიე
სუნთქვა, უცებ გამაბრუა გამბანგავმა.
ძირს მიწაზე დაცვენილი ვარდფურცლები
ქარით ისე აფარფატდნენ, აფრიალდნენ,
დამენანა, ვით ოცნება დაუცველი,
ის ატმის ხე, მოყვავილე აპრილამდე.

ПЕРСИКОВОЕ ДЕРЕВО

Оно светилось, словно изнутри,
Похожее на маленькое чудо,
Где лепестки – подобие зари,
А сад весенний – ярче изумруда.

Оно цвело, дурманя и пьяня,
Да так, что даже птицы ошалели;
Оно цвело, казалось, для меня,
Как облако воздушное в апреле.

ციდან ცადავე

გადავევლები ჟამსა და სივრცეს,
სული და თვალი წვდება სადამდეც,
ვოცდები, თითქოს ახლავა მივხვდი,
სიშორე როგორ შვენის მთა და ველს.
ო, რომ იცოდეთ ფიქრით სად აველ,
სად მივაგენი ნათლის სათავეს,
ცათა სკნელები რაოდენია,
რა სილურჯეა, რა სისადავე.
სკნელიდან სკნელში, ლექსიდან ლექსში,
ლექსიდან ცაში, ციდან ცადავე
აველ, ავმალლდი, როსმე სულ წავალ,
ვერ დამაკავებს ასი სადავე.

ОТ НЕБЕС К НЕБЕСАМ

Преодолею время и пространство,
Чтоб новый горизонт открыть для глаз:
Моя душа не терпит постоянства.
Как даль прекрасна - поняла сейчас.
О, если б вы познали эту муку -
Лететь на крыльях к новым небесам.
Любовь и Муза, дайте же мне руку!
Иду вослед я вашим голосам.

შენი მოზრენით სულმა იღარა

ა, იმ ბალიდან მეწვიე ალბათ,
შემომავრინდი უჩუმრად ყელზე,
რისთვის ჩაგიცვამს ყვითელი კაბა,
ან მე მარტოსულს რად მიაღერებ.

ჭიამაიაჲ, ეგებ ჩემდარად
ვერსად იპოვე შენ ცალი შენი,
შენი მოფრენით სულმა იდარა
თუმც ფერად შინდი უფრორე გშვენის.
აქ ალბათ ცოტას კიდევ მოიცდი,
რომ გაფრენამდე გაგესაუბრო,
ციცქნა ფეხებით რომ მიმოიძვრი
და ხელისგულზე დამოგ ზაურობ,
ჩემგან ასე რომ გემყუდროვება,
როგორ შევიძლო ნუგეში შენი,
განაგებს ყოველს ჟამი — დროება,
თუმც ფერად შინდი უფრორე გშვენის.
არავინ უწყის ვინ დაანესა —
ყვითელი ფერი განშორებისად,
ნუ ელოდები ბედსა თუ წერას,
მისი ლოდინით ვის რა ეღირსა
რალას აყოვნებ, ფეხს რისთვის ითრევ,
ეგებ სად გელის საბედო შენი,
ვიდრემდე იფრენ, ეტრფე და იტრფე,
შენ ფერად შინდში უფრორე გშვენის.
გაფრინდი, მოგდექს თან ჩემი ლოცვა,
უფალი ყოველ სულიერს შველის,
სხვაფრად აგანთებს, სხვაფრად შეგმოსავს,
შენ ფერად შინდი უფრორე გშვენის.

БОЖЬЯ КОРОВКА

Душа прояснилась полётом твоим,
Когда ты ко мне подлетела.
В нарядном саду, где цветения дым,
Ты жёлтую юбку надела.

Зачем ты тревожишь, ласкаешь меня?
С тобою мы – две половинки
Души одинокой, и летнего дня
Две с неба упавших слезинки.

Ещё ты помедлишь, в саду подождёшь,
Блуждая по нежной ладони.
Быть может, меня ты с собой позовёшь?
В небесной мы скроемся кроне.

Проворные лапки, кизилковый цвет,
Бутоном уложены крылья –
Ты так хороша, словно утренний свет
В Господние дни изобилья.

И всё-таки жёлтый – разлука, полёт,
Не жди от судьбы постоянства.
Наш краткий и светлый союз разорвёт
Безбрежная тяга пространства.

Прощай, я молитвой тебя осеню.
Люби и ты будешь любима.
Спаситель нас примет в обитель свою,
Где вновь мы сольёмся незримо.

სადან ვინც გიყვარდა...

ბაღში ქარი აზავთდა, ქარი ქართ-უქარესი,
ბობოქარი სისინით და ხმეებით მუქარისა,
გაიტაცა ფიცი და გაიტაცა ალერსი,
ფიქრიც, ჩემთა ყოველთა ფიქრთა უწინარესი,
ისიც, რაიც სიცოცხლის ფასად არ დამითმია,
რაც კი სულმა იწამა, რაც კი სულმა ითნია,

გაიტაცეს, დანდობა ვის უნახავს გრიგალთა,
სისინებენ, სადაა, სადაა, ვინც გიყვარდა,
ვისად მაჟღერებელი ხარ მაგ შენი ქნარისა,
ამაო მომლოდინე გამოგონილ ქმარისა,
ნუ მაშინებთ, ქარებო, ხმით ყალბით და მქისეთი,
მოვა, მოვა ის ერთი ღამით მომაისეთი
და თუ არა, სიკვდილთან დღესვე ვიყოფ სარეცელს,
სიკვდილია სიცოცხლე — სიყვარულის გარეშე.

ГДЕ ТОТ, КОГО ТЫ ЛЮБИЛА?

Безумный ветер грохотал в саду,
Свивался кольцами и завывал, как демон,
Похитил радость, разбудил беду,
И хохотал злорадно: «Где он? Где он?»
Где тот, кого любила я, дыша
Грозой любовною, и не щадила жизни,
Кому клялась и мучилась душа
И пламенела в укоризне?
Молчание. Ни звука мне в ответ.
Молчит душа, и музыка, и лира.
И нет любви, а значит, жизни нет
В безмолвии сверкающего мира.

***Перевод ЛЮДМИЛЫ АБАЕВОЙ и
ВЛАДИМИРА КОРОБОВА***

ნინო სიხარულიძე

დაიბადა 1962 წლის 19 აპრილს ქ. თბილისში. დამთავრებული აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი. 1986 წელს გამოვიდა მისი ლექსების პირველი წიგნი „მარადიული კარნავალი“. ამას გარდა, არის რამდენიმე პოეტური კრებულის ავტორი.

НИНО СИХАРУЛИДЗЕ

Родилась 19 апреля 1962 г. в г. Тбилиси. Окончила филологический факультет Тбилисского государственного университета. В 1986 г. вышла ее первая книга стихотворений «Вечный карнавал». Н. Сихарулидзе – автор нескольких поэтических сборников. Живет в г. Тбилиси.

მწარველ ანგელოზს

დამენახე და შენს თბილ კალთაში ჩამადებინე თავი,
სანამ ნისლიან ლეთას ნაპირზე გადამიყვანდეს ნავი,
სანამ აქა ვარ, სანამ შენი ვარ,
სანამ სამზეოს ვსტუმრობ,
სანამ სიცოცხლის შემომრჩა ნიჭი,
სანამ სიკვდილზე ვხუმრობ,
სანამ სხეული მაცვია, როგორც
ჯვალოს ტომარა ძველი,
სანამ დაცლილა ქვიშის საათი,
სანამ მომცელავს ცელი —
დამენახე და აცახცახებულ მხრებზე მომხვიე ხელი.
შემოასხიპე ცოდვის ყვავილი ჩემი სიცოცხლის რტოებს,
შემომაფხრინე სიზმარი ავი,
ცხადშიც რომ აღარ მტოვებს,
თორემ ვანყდები ცხოვრების ნაპირს,
როგორც უნიჩბო ნავი,
დამენახე და თავგზაარეულს, მომაძებნინე თავი.

АНГЕЛУ-ХРАНИТЕЛЮ

Заметь меня и под покров дай голову склонить,
Пока Харон не ждёт в ладье, чтоб в царство мёртвых плыть,
Пока ты можешь мне помочь, от многих бед храня,
Пока среди земных гостей есть место для меня,
Пока ещё хватает сил прясть жизненную нить,
Пока могу из озорства над смертью подшутить,
Пока бессмертная душа в мою одета плоть,
Пока хирургам не дано мешок сей распороть,
Пока ещё течёт песок в двухкамерных часах,
Пока к итоговой косьбе не точена коса —
Заметь меня, заступник мой, за плечи обними

И вьюк греха с моих ветвей решительно сними,
На мелкие клочки порви кошмарный, страшный сон,
Десятилетиями меня не оставляет он,
Иначе, в суете кружа, наткнусь на скалы я,
Как одинокая ладья без вёсел и руля,
Заметь заблудшую меня на жизненном пути
И помоги самой себя сегодня обрести.

სარკესთან

შენ არასოდეს მომატყუებ!
სწორედ ამიტომ
ზოგჯერ ფარდა რომ ჩამოგაფარო,
ნუ გეწყინება!

У ЗЕРКАЛА

Ты не обманешь никогда!
И только потому
Завешу иногда тебя,
Чтоб правды всей не знать.

* * *

სიკვდილი ადრეა და სიცოცხლე გვიანია,
აცადე — მაისი ვარდებს ჩამოხარდნის.

* * *

Для смерти — рано, для жизни — поздно,
Осыплет скоро предзимье розы.

პოეტი

მიმინოსავით წამოუფრინდა
თბილისურ ცისკარს — დილას თქორიანს,
ლამენატეხი ფხიზლობდა ღამე, ქარს კი,
თითქოსდა, არც უქროლია.
მიმინოსავით წამოუფრინდა კიდევ ერთ ღღეს
და კიდევ ერთ იმედს,
გაგიჟებიდან გაგიჟებამდე იმაზე ფიქრობს,
როგორ დამშვიდდეს.
ქარბორბალაა, რია-რიაა ფერად სიტყვების,
სიტყვა აწვალებს
და აცრემლილი მინით ზეცამდე პოეტი ელტვის
მზიურ ნაწნავებს
და თუ მზის სხივმაც დაიგვიანა,
გამოიგონებს სხვა მზეს — ცხრათვალას,
პოეტი ლექსის აღმურში იწვის,
პოეტი ალბათ ცეცხლმა გათვალა.
მიმინოსავით წამოუფრინდა
ამ მარტოხელა ცისკარს — თქორიანს,
გადახსნილ მაჯას წვეთავს სტრიქონი —
ქარს კი, თითქოსდა, არც უქროლია.

ПОЭТУ

Взлетает, как сокол, в тбилисское небо
Под мелким дождём, окропляющим утро.
А ветер умаялся, будто и не был,
Бессонницы не было тоже, как будто.
Как сокол, ещё один день улетаёт,
А с ним растворяется в небе надежда,
Он, как сумасшедший, покоя не знает
В мелькании дня, быстротечном, как прежде.

Вихрь слов разноцветных в сознании кружит
И каждое слово поэта пытается,
Сплетением образов мир перегружен,
Виденья с земли в небеса улетают.
А если луч солнца к нему запоздает,
Придумает девятиглазым светило.
Поэт на костре вдохновенья сгорает,
Поэзия душу его охватила.
Поэт вознесён поэтическим роком
В тбилисское небо с дождём моросящим,
С запястья раскрытого капает строки,
А ветер затих вместе с днём уходящим.

* * *

თუკი ღიმილი სხვისია, თუკი ვარდები სხვისია,
თქვი: — ალალია იმ სხვაზე, ალბათ ნამდვილად ღირსია!
თუ თანაგრძნობა სხვისია, თუ სიყვარულიც სხვისია,
თქვი: — ალალია იმ სხვაზე, ალბათ ორივეს ღირსია!
თუ სიტბო მუდამ სხვისია და გაზაფხულიც სხვისია,
თქვი: — ალალია იმ სხვაზე,
ღმერთმა ხომ იცის, ღირსია!
...ენამ კი არა, გულმა უნდა თქვას ეს სიტყვები,
მაშინ უფალთან სიახლოვის ღირსი იქნები.

Если чужие розы, если улыбка чужая,
Скажи: да будет впрок им, достойны, коль награждают!
Если внимание чужое, если любовь чужая,
Скажи: да будет впрок им, достойны, коль награждают!
Если тепло чужое и вечно весна чужая,
Скажи: да будет впрок им, Господь о достойных знает!
Не языком промолви, а сердцем скажи горячим,
Тогда и тебе за это Бог ниспошлёт удачи.

ტერენტი ბრანელს

ყოვლისმხილველო,
არცა სიცოცხლე, არცა სიკვდილი არ მღირსებია
და შორეული რეკდნენ ზარები.
ლექსი ათასჯერ დალენილი სულის ფრთებია
და გათოშილი ფიქრის მალამო.
ყოვლისმხილველო,
დაბადებიდან აღსასრულამდე უთავბოლო
სიზმარს ვხედავდი
და შორეული რეკდნენ ზარები,
სასაფლაომდე მაცილებდა ფეხმარდი ქარი —
ქარს ვედარდები.
ყოვლისმხილველო,
სიმშვიდე ბედად არა მრგებია,
ლექსი ათასჯერ დალენილი სულის ფრთებია
და გათოშილ დღეთა აღმური.

ТЕРЕНТИЮ ГРАНЕЛИ

Всевидящий,
Он жил в мечтах.
И только смерть явилась былью.
Звон колокольный плыл вдали.
Стихи, как сломанные крылья,
От мёрзлых дум не вознесли.
Всевидящий
По смертный день
С рожденья видел сон бессвязный.
Звон колокольный плыл вдали.
И ветер плёлся неотвязно
До свежевырытой земли.

Пока в могилу не зарыли,
Всю жизнь не ведал он покоя.
Души изломанные крылья
Лучили пламя заревое.

* * *

ქალები, რომლებიც სიყვარულზე წერდნენ ლექსებს —
უკვე გათხოვდნენ.
ქალები, რომლებიც საყვარლებზე წერდნენ ლექსებს,
უკვე დაბერდნენ.
ქალები, რომლებიც ცისარტყელებს მიეღვოდნენ,
უკვე დამძიმდნენ.
ქალები, რომლებიც იდეალებს ეძიებდნენ
უკვე დაბრძენდნენ
და მაინც, მაინც... ვით წინილა გამოტეხს ნაჭუჭს,
ისე ეხლება გულცივობის მაღალ კედელს უმწეო ლექსი,
უმწეო და განუწულს წვიმით თუ ცრემლით,
ვიღაცა მაინც შემომჯდარა ბედისწერის საქანელაზე,
ყავაზე არა, —
სტრიქონების ტაბლასთან გელით.

* * *

Женщины, писавшие стихи о любви,
Уже вышли замуж.
Женщины, писавшие стихи о любви,
Уже состарились.
Женщины, которые к радугам устремлялись,
Уже отяжелели.
Женщины, которые искали идеалы,
Уже обрели мудрость.

И всё-таки, как цыплёнок проклёпывает скорлупу,
Так же сближается со стеной хладнокровия
беспомощный стих,
Беспомощный и забрызганный
Слезами и дождём.
Кто-то всё-таки уселся на качели судьбы.
Не на кофе –
Жду вас у столика строк.

ვდუმვარ.
თოვლიანია ჩემი ფიქრები.
ეს იმას ნიშნავს,
რომე მე უკვე გადავსახლდი დიდთოვლობაში.
მკვდრეთით აღგადგენ და მოგიყვები:
როგორ განვდევნე სევდის ეშმაკი,
ხელისგულებზე მზე დავიხატე
და გულისხეთქვით გამოვაზამთრე
შენთვის სათქმელი ურჩი სიტყვები.
ეს იმას ნიშნავს,
რომ როცა ვდუმვარ,
თოვლიანია ჩემი ფიქრები.

ХРАНЮ МОЛЧАНИЕ

Храню молчание.
Заснежены мои мысли.
Это значит,
Что я уже переселилась в большие снега.

Из мёртвых воскресну и поведу,
Как изгнала беса печали,
На ладонях нарисовала солнце,
С замирающим от ужаса сердцем перезимовала,
Выбрала для тебя слова, которые должна сказать.
Если я храню молчание,
Это значит,
Заснежены мои мысли.

პოეტი ქალის მონოლოგი

სულ ერთი წუთით, სულ ერთი წამით
გადავივინყებ მე თქვენს სახელებს,
მთვარეულივით წვიმის კვალდაკვალ მინდა ვიარო,
წვიმა მახელებს.
სულ ერთია წუთით გულს ამღერებულს
ყველაზე მაღალ მთაზე ავიტან,
აგაბრიალებ, როგორც გედიას
ყაყაჩოს ცეცხლით წვავდა მარიტა.
ავგაროზივით ყელზე ავისხამ ნატვრას და
ყველა ოცნებას
და როცა ღამე მკლავებს შემომხვევს,
და ვარსკვლავებით დაიკოცნება,
ტრიალ მინდორზე კოცონს დავანთებ,
მერე რა, რომ არ გადაიდარა,
სამაგიეროდ ჯადო-ღამეა
და ჯადოსნურად კვნესის გიტარა:
„შევარდენო, ნუ დარდობ, მოიშორე ნალველი,
გაგიღიმებს ბედი და დღე დადგება ნათელი“ —
გესმის ქარო, ქარაშოტო, შენ კი რაებს როშავ,
ვერ მიცანი? ხომ ვემსგავსე ჭრელკაბიან ბოშას.

სულ ერთი წუთით დავარღვევ ჯებირს,
როგორც მდინარე, შლეგი და ხელი,
მერე კი ისე გავინაბები,
როგორც ბელურა, საკენკს რომ ელის.
სულ ერთი წუთით... ხომ კარგად იცით,
ეს ერთი წუთი რა მალე გავა,
მერე კი უხმოდ დავაცხოვ ბლინებს
და სურნელოვანს მოგართმევთ ყავას.

МОНОЛОГ ЖЕНЩИНЫ-ПОЭТА

На одну лишь минуту, на одно мгновение
Забуду я ваши имена,
Как луна, хочу идти по следам дождя.
Дождь сводит меня с ума.
Лишь на одну минуту сердце запевшее
На самую высокую гору вознесу,
Вспыхну, как Гедия,^{*}
Маковым огнём горела Марита^{**} ...
Как амулет, на шею подвешу все желания и все мечты,
И когда ночь обовьёт мои руки
И поцелует меня звёздами,
На вращающемся поле костёр разожгу,
Ну и что, что не распогодилось,
Зато ночь колдовская
И волшебно стонет гитара:
«Не горюй, мой сокол ясный,
Брось печаль через плетень.
Улыбнётся снова счастье
И наступит светлый день».

* ** Гедия и Марита - герои фильма Т. Абуладзе «Древо желаний».

Слышишь, вихрь, ты что болтаешь,
Не узнал? Я ведь похожа на пёстроюбчатую цыганку.
Лишь на одну минуту разрушу дамбу,
Как река, побуйствует рука.
А потом так затаюсь,
Как воробышек, что ожидает крошек.
Лишь на одну минуту. Хорошо ведь знаете,
Как быстро пройдёт эта одна минута,
А потом я молча испеку блины
И подам вам ароматный кофе.

ვარიაცია მშობლიური ენის თემაზე

დამესიზმრა: პურის მაღაზიას „პური“ ეწერა,
არც „Хлеб“ და არც „Bread“, —
— უბრალოდ, „პური“ (!)
რას არ იხილავს სიზმარში თვალი,
რას არ გაიგებს სიზმარში ყური!
წარმოიდგინეთ, ისე გავოგნდი,
სულ დამავიწყდა, მეყიდა პური.

ВАРИАЦИИ НА ТЕМУ РОДНОГО ЯЗЫКА

Приснилось: на хлебном магазине написано «ПУРИ» —
Не «ХЛЕБ», не «BREAD», —
Просто «ПУРИ» (!)
Чего только не увидит во сне глаз!
Чего только не услышит во сне ухо!
Что забыла купить хлеба.

Перевод ВАЛЕРИЯ ЛАТЫНИНА

ავთანდილ ყურაშვილი

დაიბადა 1943 წლის 24 აპრილს. დაამთავრა ქუთაისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ისტორია-ფილოლოგიის ფაკულტეტი. 1975 წლიდან მუშაობს ჟურნალ „განთიადში“. ამჟამად, ამ ჟურნალის მთავარი რედაქტორია.

პირველი პოეტური კრებული ავთანდილ ყურაშვილმა გამოსცა 1976 წელს. მოგვიანებით გამოვიდა მისი ლექსების, მოთხრობებისა და რომანის მრავალი წიგნი. ეწევა მთარგმნელობით საქმიანობას. რუსულიდან ქართულად თარგმნა მწერალ ვლადიმერ უსპენსკის რომანი „ბელადის საიდუმლო მრჩეველი“ და სხვა. ლიტერატურულ-პუბლიცისტურ წერილებს რეგულარულად აქვეყნებს ქართულ პრესაში. დაჯილდოვებულია გიორგი ლეონიძის (პოეზია) და დავით კლდიაშვილის (პროზა) სახელობის პრემიებით.

АВТАНДИЛ КУРАШВИЛИ

Родился 24 апреля 1943 года. Окончил историко-филологический факультет Кутаисского государственного педагогического института. С 1975 года работал в журнале «Гантиади»: сначала ответственным секретарём, затем заместителем главного редактора. В настоящее время является главным редактором этого журнала.

Первый поэтический сборник А. Курашвили издал в 1976 году. Впоследствии вышли его многочисленные сборники, книги рассказов и романов. Занимается переводами. С русского на грузинский перевёл роман писателя Владимира Успенского «Тайный советник вождя» и др. Публицистические и критические статьи регулярно публикуются в периодической прессе. Награждён литературными премиями имени Георгия Леонидзе (поэзия) и Давида Клдяшвили (проза).

სწორედ იმიტომ...

დააგდებ ჭალებს, არაგვს გადაღმა
შეჰყვები აღმართს და სიკვდილია...
„რას სჩადით, — ამბობ, — მე ხომ ილია!..“
„სწორედ იმიტომ, რომ ხარ ილია!..“

რომ შენი სისხლი სხვა სისხლს ვერ ჰგუობს,
რომ შენი ცრემლი
სხვა ცრემლს არ ერთვის,
რომ კვლავაც ქართულს და ქართველს ერთგულობ,
რომ ისევ გვახსოვს ჩვენ ერთმანეთი...

რომ ისევ ისვრის ფუნდურა ჭია, —
რომ ერის შუბლი გათოფილია...

სწორედ იმიტომ,
სწორედ იმიტომ,
სწორედ იმიტომ რომ ხარ ილია...

სისხლის სასმელად, ძვლების სამტვრევად
მოგვდევს კვალდაკვალ ფრთოსანი გველი...
სხვამ არა,
ისევ შენმა ქართველმა,
შენმა ქართველმა აღმართა ხელი,

სწორედ იმიტომ — „უკვდავი გახდე“,
სწორედ იმიტომ — „რომ მარად გვახლდე...“
სწორედ იმიტომ, რომ ხარ ილია
და თანამდევი წმინდა მხედარი,
ბერდანის ტყვია ჟამს ელოდება,
წამს ელოდება ტყვია ბერდანის!

ДА ИМЕННО ЗА ТО...

Илье Чавчавадзе

Ты был поэт. Ты шёл всё выше, выше...
И тут - убийца поднял пистолет.
«За что?» - спросил ты. И в ответ услышал:
«Да именно за то, что ты – поэт!»
«Да именно за то, что ты с любовью
о Грузии поёшь в тяжёлый час;
что не испачкал рук чужою кровью
и этим самым – раздражаешь нас.
Да именно за то, что, словно почта,
твои стихи летят сквозь толщу лет.
Да именно... Да именно за то, что...
Да именно за то, что ты – поэт!..»
...Как злой дракон, дыша огня фонтаном,
век над землёю крылья распластал.
Не враг далёкий из-за океана,
свой брат – грузин! – твоим убийцей стал.
За то, что ты всё время был с народом,
за то, что говорил иудам: «Нет»,
за то, что ты не слился с прочим сбродом...
Да именно за то, что ты поэт,
тебя искала в мире эта пуля,
томясь до срока в пистолетном дуле.

* * *

ამ რეგვენ ბრბოში არასოდეს ვეძებ დიდებას,
არც ჯილდო მათი, არცა დაფნა მე არ მჭირდება,
არაფრად მიღირს ტაშისცემა, ფეხქვეშ გაგება,
ერთნაირად მძულს როგორც ქება, ისე ძაგება...

სულის სულს იპყრობს სივრცეები: ცანი ცათანი,
მუსიკა, ფერი, სიტყვა მშვენი — გულის ნამტანი.

და ცისკარივით აღმომჭვრეტელი,
დილის მზესავით როცა ბრწყინდები...
ამაზე მეტი რა უნდა ვნახო,
ვიდრელა ვსუნთქავ, არ მომწყინდები.

От лицемеров мне признания не надо!
Мне не нужна от них ни слава, ни награда.
Мне наплевать на их овации фальшивые.
Что похвала и что хула у них – всё лживое...

Моей душе теперь всё ближе небеса,
что полнят светом моё сердце и глаза.

Взгляни на солнце,
 что восходит в час рассвета –
как самому не засиять для всей планеты?
Нет ничего прекрасней гор моих окрест,
пока дышу – мне их краса не надоест...

მზევინარ ხოფერიას

ჩემი სიზმარი ღვთის გმობაა, ვერ მოგიყვები.
ჩემი ცხოვრებაც ღვთის ნყრომია, როგორ გიამბო...
ჩამოკრავს ჟამი, სამუდამოდ გაგერიყები —
არც როს ვყოფილვარ მოიმიდე ცისა — იობი...

რაც გულით მსურდა, ვერაფერი ვერ აგისრულე,
რაც ფიქრში მქონდა, ვერაფერი ვერ აგიხდინე,
მე კი მეგონა, მეგონა სულელს...
მოდექი ახლა, ითავცემე და იქვითინე...

გავდივარ თავში, სადაც უკვე ზეცა იწყება,
ელვის ჭიატიტ უნებლიე გადაჟრჟოლება...
ბაგედამსკდარი მშრალი ზღვები, ცეცხლის მიწები,
ვერძის რქასავით შეგრეხილი ლაჟვარდოვნება...

ბოლოს და ბოლოს, ღირდა მოსვლა?!

თუმცა ვინ გვკითხა!

ბოლოს და ბოლოს, ღირს კი წასვლა?!

ვინ გვეკითხება!..

არ ვყვებდრი უფალს, ვინაც ჩემი ხორცი შეთითხნა,
მადლობა უფალს, შენი სული ვინც მისცა თიხას.

* * *

Мзевинар Хоперия

И снова во сне я ругался с невидимым Богом,
Его укоряя за то, что ни разу за жизнь
Он мне не помог даже словом,

не крикнул: «Держись!..»

Ведь я же не Иов –

тереть всё в смирении строгом!

Ничто из того, что я в сердце носил,

не свершилось,

и я не сумел ничего тебе, милая, дать.

Зачем же я верил всё время

в Господнюю милость,

коль Бог нам даёт только право

скорбеть и рыдать?

Мой путь завершается. Вот уж –

и лестница в небо.

Вот молния взрезала ночь,

СЛОВНО СКАЛЬПЕЛЬ – ЖИВОТ.

Где море плескалось –
там коркой засохшего хлеба
горбатится дно, глядя в гнутый,
как рог, небосвод.

Ну что ж! В этот мир я пришёл
не по собственной воле.
Ну что ж! Против воли –
теперь и исчезну во мгле.
Я Богу прощаю избыток страданий и боли
за то лишь, что рядом была
со мной ты на земле...

* * *

ახლახან იყო,
სიზმრად გნახე,
ჭალაში გება თეთრი რაში...
თუ მოგენატრო, დამიძახე,
შემოვბრუნდები ბაღლობაში...

უნცი,
ლოცვათა ძველთა გამო,
მიყვარს ბაგეთა შენთა სხივი,
შენი თმები და თმების ღამე,
შენი ცრემლი და ცრემლის მძივი;

ღორღიანებში, კბოდე-კბოდე,
სულ მუხლის ჩოქვით შენკენ ვივლი;
თუ მოგენატრო, მომიწოდე,
მკერდს მოგებნევი ყვავილივით.

* * *

Это было вчера...
Я проснулся от гула в крови...
Ты мне только что снилась –
 неслась на коне через поле...
Если ты хоть на миг загрустишь обо мне –
позови,
я вернусь в наше детство,
 где нет ни обиды, ни боли.

Даже если б хотел –
 мне забыть твои губы невмочь,
вижу я до сих пор,
 как ты шепчешь моления фразы.
Твои чёрные волосы –
 как непроглядная ночь,
твои жгучие слёзы –
 горят на щеках, как алмазы.

Сбив все ноги в пути, я себя заклинаю: «Живи!»
Ради встречи с тобой
 я пройду сто границ запрещённых.
Если ты хоть на миг
 загрустишь обо мне – позови,
я примчусь и на грудь упаду,
 как цветок, восхищённый...

* * *

შენი თმებივით შოლტა წვიმა მოდის, ნებული!
მახსენებს წარსულს, სიჭაბუკემ ჩამოიმღერა...
კვლავ მენატრება, უპირობო და უნებური,
ჩვენი შეხვედრა, ჩვენი კრთომა და შენი ცქერა.

სადახარ ახლა, ვისი კერის ღადარს აფიცებ,
ვის შესციცინებს ბუხულია შენი თვალები...
თუ წამით მაინც გყვარებივარ, იმ წამს გაფიცებ,
გჯეროდეს, მუდამ მიყვარდი და სულ მეყვარები.

სხვა რალა გითხრა, სანუგეშო, რაც მაბადია,
სიზმრად გნახულობ, სამწუხაროდ, არა ყოველთვის,
ის ხილვასავით უსათუო დიდი მადლია, —
მხოლოდ სიზმართა სიგიჟეში ცხოვრობს პოეტი.

ჩამოგიქროლებ მთვარის ეტლში შებმულ ცხენებით,
აგიბრიალებ ვარსკვლავების ყვითელ კოცონებს...
წარსული ჩემი ჭრილობაა მოურჩენელი,
დავრჩი დამთმობი და მეოცნებე.

* * *

Дождь струится по крышам,
как пряди волос — по плечам,
навеяя тоску о тебе и любви нашей давней.
Песня юности спета. Судьбы догорает свеча.
Но я снова жду встречи с тобой —
тем милей, чем нежданней.

С кем ты делишь тепло?
Где летает твой голос, звеня?
На кого сейчас смотрят твои родниковые очи?
Мне б доподлинно знать,
что хоть миг ты любила меня!..
Ну, а я и сейчас жгу в мечтах о тебе свои ночи.

Что сказать мне тебе?

Чем тебя оградить от тревог?

Я лишь в снах тебя вижу –

за миг до начала рассвета.

Эти сны о тебе – как подарки, что дарит мне Бог
только в них и ютится безумное сердце поэта.

Если мучает тьма – я на лунной карете промчусь
и созвездья зажгу, чтобы ночь лучезарнее стала.

В моём прошлом так много

зияющих ранами чувств,

но душа до сих пор

ни прощать, ни мечтать не устала...

ქართული ზღაპარი

ის მოდის, მოდის ზღაპარი ძველი —

თესვისას, რთვლისას, სამკალში — ყანად;

მოდის მაშინაც, განთიადის მსუბუქი ცრემლი

როს დაეცემა ველს, ნაჩალარალს;

როცა ბინდებით გათალხული

ტყესთან რჩებიან მინდვრები მარტო...

ის მოდის, მოდის ჩვენი ხალხური,

ჩვენი საერო და ჩვენი საღვთო;

გვასალამურებს ჯადოსნურ ყელით...

მოირეკს დევებს, ეშმაკებს, ქაჯებს;

ის მოდის, მოდის ზღაპარი ძველი, —

მოჰქრის, მოცურავს და მოალაჯებს.

ის მოდის, მოდის ზღაპარი ჩვენი
და მოაცილებს ჭრიალი ურმის, —
შემოდგომური წვიმებით სველი
და დატვირთული ღვინით და პურით.

ВОЗВРАЩЕНИЕ ГРУЗИНСКОЙ СКАЗКИ

Из далей, где наш зарождался народ,
грузинская сказка к нам в гости идёт —
по полю, когда мы выходим пахать,
в застолье, где сладко душой отдыхать.
Она виноградною вьётся лозой,
в полях кукурузных сверкает росой.
Какой бы в скрижалях ни значился год,
она к нам сквозь дали идёт и идёт.
Та сказка нас будит, как землю апрель,
звучит в наших буднях, как в поле свирель,
наш быт веселит и зовёт в облака,
она возвращается к нам сквозь века.
Та древняя сказка проста и груба,
на горной дороге скрипит, как арба,
промочена ливнями, как из ведра,
на хлеб и вино для голодных щедра...

* * *

აღარ მახსოვს არაფერი ძველი,
დავივიწყო ლამის ცა და მიწა,
მაგრამ ყელი, აღერილი ყელი,
შენი ყელი ჯერ არ დამავიწყდა.

ცხოვრებაა ძნელი ასატანი,
ეს სანუთროც არვინ იცის, რას ქსოვს...
მაგრამ ტანი, აქნეული ტანი,
შენი ტანი, ბაღლო, ისევ მახსოვს...

დამავიწყდა ყველაფერი ძველი,
ეჰ, მღალატობს რაღაც, რაღაც უნარი,
შენ კი რჩები მაინც სანატრელი,
ფრესკასავით ფერ-წყალ გაუხუნარი.

* * *

Я всё забыл. Мне стало всё едино,
что было в прошлом. Память – сожжена.
Лишь помню тонкий стан твой лебединый,
моя любовь, подруга и жена.
Жизнь тяжела, точно багаж с поклажей;
судьба порою режет без ножа –
то в узел вяжет, то валяет в саже...
А ты всегда – свежа и хороша.
Ты всё прекрасней с каждою весною,
всё ярче в сердце образ твой простой.
Так краски фресок дышат новизною
и сквозь века пленяют красотой...

Перевёл НИКОЛАЙ ПЕРЕЯСЛОВ

დავით შემოქმედელი

დაიბადა 1953 წლის 8 აპრილს ოზურგეთის რაიონის სოფელ შემოქმედში.

1975 წელს დაამთავრა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი.

სხვადასხვა დროს მუშაობდა საპროექტო ბიუროში ინჟინრად, კულტურის სახლის დირექტორად, ოზურგეთის რუსთაველის საზოგადოების თავმჯდომარედ. ეწეოდა პედაგოგიურ საქმიანობას. 1978 წელს გამოვიდა პოეტის პირველი წიგნი „ჩემი წილი ცა“. არის ათი პოეტური კრებულის ავტორი, გალაკტიონ ტაბიძის, ნიკო ლორთქიფანიძის, დავით აღმაშენებლისა და ივანე მაჩაბლის პრემიების ლაურეატი. ამჟამად, საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილე და სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების პრეზიდენტი. ცხოვრობს ქ. თბილისში.

ДАВИД ШЕМОКМЕДЕЛИ

Родился 8 апреля 1953 г. в деревне Шемокмеди Озургетского района. В 1975 году окончил Грузинский технический университет. В разные годы работал инженером проектного бюро, директором Дома культуры, председателем Общества Руставели в Озургете. Занимался педагогической деятельностью. В 1978 году вышла его первая книга «Мое небо». Является автором десяти поэтических сборников. Лауреат премий им. Галактиона Табидзе, Нико Лордкипанидзе, Иване Мачабели. В настоящее время – заместитель председателя Союза писателей Грузии и президент общества Шота Руставели.

სტატისტი

ფარსია ეს დღე,
რის დადგმასაც აპირებს იგი,
შენ სტატისტი ხარ
და ამაყად შენივე ხვედრით,
და პარტერიდან მოყურადე
მავანის ქირქილს
მუხანათური სივერაგით
გიმზადებს ბედი.
ფარსია ეს დღე,
უხმოდ გოდებ,
უხმოდ იცინი,
და კულისებშიც
უხმოდ დგახარ,
ნლები კი მიდის.
და ისე უცქერ ბაგირებით
ამართულ ფარდას,
ვით თერმომეტრში სიცხისაგან
ანეულ სინდიეს.
გავალებს იგი,
იყო ფლიდი, იყო მართალი,
იყო რეგვენი, იყო შეთი
და იყო ბრძენი,
და ზოგჯერ ძილში
თუ გაყვირებს,
რა ხმაა იცი?—
რაიც ნამდვილად შენია და
არაა შენი...

СТАТИСТ

День, как фарс. Сценарист
Расписал мизансцены и роли.
Ты всего лишь статист,
Но своею судьбою доволен.
Среди дня и в ночи
Нас хранит неостывшая вера,
Пусть издёвкой звучит
В тишине хохоток из партера.
День, как фарс.
Из кулис
И смеёшься и плачешь без звука...
Ты всего лишь статист –
Невесёлая это наука.
Вот взлетит наконец
Красный бархат,
Как жар у больного...
Ты безумец и лжец
И мудрец, прозревающий слово.
В сон уйдя с головой,
Тут же голос услышишь тревожный,
Но чужой или свой
Самому различить невозможно.

* * *

დახავსებული მეტაფორები
და დაკემსილი ძველი ფიქრები,
ისევ ის ჭადრის თეთრი ხეები
და შემოდგომის ჩუმი წვიმები.
პროვინციული ქალაქი, ბაღი.

(სადაც არავინ არ დადის თითქმის),
შენი ღირსება და შენი ნაკლიც,
ეს ყველაფერი ქალაქმა იცის.
ფუთფუთებს ფიქრი ძილშიც
სკასავით,
თენდება, დილა მოდის ზმორებით,
და გამორიყულ ნიჟარასავით
შენც გაყირავებს ტალღა ცხოვრების...

Метафоры замшелые,
Заплатанная мысль...
Стоят платаны белые,
Дождём сочится высь.
Площадка танцевальная
Заполнена едва.
Не спит провинциальная
Досужая молва.
От случая до случая,
Превратностей полна,
Несёт тебя кипучая
Житейская волна.

მე მეჩვენება, რომ საცა არის
შენ სიზმრებიდან გამოხვალ გარეთ,
როცა ღრუბლების წრეები ჰყვავის
და ვერ ახელენ იები თვალებს.
მე მეჩვენება, რომ გამოაღებ
სარკმელს და ცაში ასე გადახვალ,
უკვე მინავლულ ჭალებს აანთებ,
და ეს იქნება ახლა, ამაღამ.

და როცა ქალაქს სძინავს და სძინავს,
დღითაც იძინებს როცა ქალაქი,
შენ მაშინ მოხვალ, რომ გამაოცო,
გამოგონილით ანდა ნანახით.
შენ მაშინ მოხვალ, ნასხვისარ დღეზე
იტყვი ნუშის და ატმის ფერია...
და უჯერებენ ბავშვები დედებს,
როცა ძილის წინ ზღაპრებს ჰყვებიან!

* * *

Мне кажется, что близок миг,
Когда легко, по разнотравью,
Уйдя из тихих снов моих,
Ты непременно станешь явью.
Вдруг приоткроется окно
Невыносимо душной ночью,
Качнётся люстра надо мной
И ты появишься воочью.
Портьеры сдвинутся, тая
Свет равнодушный и печальный...
Я — только выдумка твоя,
Ты — только вымысел случайный.
Затихнет музыка вдали.
Ты скажешь, плечи пеленая:
«- Миндаль и персик зацвели...»

* * *

„არის საშველი?!“ — ძე კაცისა
კითხულობს ისევ,
ანრიკლებულ პლანეტებსაც
ეს შიში ახრჩობთ,

გაედევნება კაცი ზოგჯერ
საკუთარ ფიქრებს,
ბავშვის ნამალზე გასულიყოს
თითქოსდა ამ დროს.
„არის საშველი“, „არის ხსნა“,
თუ „არის იმედი“...
ტადარიც აგო, ხნულიც გაჭრა,
ხმლითაც იომა,
„უნყის კი ვინმემ?!“ —
მე კაცისა კითხულობს ისევ,
რასა იქს ბოლოს
ეს შეშლილი კაცობრიობა...

* * *

Есть ли спасенье?! – Сын человеческий
Жаждет ответа.
Страхом объаты, в пламени вечном
Кружат планеты.
Плачет дитя, распадаются царства...
В мире угрюмом
Не облегчение и не лекарство
Долгая дума.
Храм я построил и поле засеял,
Навоевался...
«Есть ли надежда, выход, спасенье?»
Кто отзывался?
Страх искажает души и лица
Всех нас на свете.
Сколько безумию этому длиться?
Кто мне ответит...

* * *

მოსაღამოვდა, დაცარიელდა
ქუჩა, არ ისმის
ფაჩუნიც არსად,
ვიღაცა წამალს თუ
ექებს შიშით,
ან უბილეთო მგზავრები
ვაგზალს.
ანდა ცვლისაგან
დაღლილი მუშა,
თუ ეშურება ბინას
და სანოლს,
ქუჩაში ერთი ლოთიც
არ ყვირის,
ნუთუ არავინ არაფერს
დარდობს.
და სძინავს ახლა,
ჭორებით, შურით,
ცდუნებით, ზოგჯერ იქნებ
ღალატით,
ვაიმე, მგონი გასკდება
გული,
უსიყვარულოდ ცხოვრობს
ქალაქი!

* * *

Вечер.
Улицы пустынные.
Город стих, устал.
Вот лекарство кто-то ищет,
Путники — вокзал.

Вот усталый работага
Тащится домой.
Ни гуляк,
Ни шумных пьяниц,
Город,
Как немой.
Сплетни, зависть,
Искушенья
Спят в его крови.
Город-маска,
Город-призрак,
Город без любви.

ი ვ ა

ბიჭვინთა, 1981 წ.

ვისი ნეკნი ხარ, იქნებ არც გახსოვს,
იქნებ არც იცი, არც ერიდები
და ადამს, როგორც იმედი სანდო,
თვით პურზე უფრო მეტად სჭირდები.

ეცემა ტალღა ვნებიან სხეულს,
ნაპირთან სიცხით იხრჩობა ქარი,
შენს სხეულს მცირე ქანდაკად ქცეულს
დაურიდებლად ედება თვალი.
და უნატიფეს ზეცის სილურჯე,
ზედ ჰორიზონტთან აკვრია შორეთს,
კაცობრიობა დგას და იშუშებს —
ევა, შენს მიერ ჩადენილ ცოდვებს.

ЕВА

Пицунда, 1981 год

Ты из ребра, а чьё оно- не в счёт,
Ты – хлеб и нескончаемая драма.
Ты – женщина, которая влечёт
И вечная надежда для Адама.
Ты – статуэтка хрупкая в горсти.
Когда волна тебя целует смело,
Я глаз уже не в силах отвести
От твоего мерцающего тела.
Шатёр небес над вечностью морской
Колышется, как-будто крона древа
И, видно, не замолит род людской
Твой давний грех, твое паденье, Ева.

მოდელიანი

მე ისევ მოვრალი ვარ,
ჰაშიშით იხრწნება ჩემი სხეული
და შენს სახელს მაბოდებს
ჟანა,
პარიზელ მხატვრებს
აღარც კი ვახსოვარ,
რაც დედის საშოს გავეცალე
მას შემდეგ მარტო ვარ,
ამდენი დებოშიც კმარა,
წუხელ სენაზე,
რომი გამახსენდა,
მერე ხეტიალში
ისე დამათენდა,
იყო სიზმარი თუ ცხადი.
წმინდა პავლეს გუმბათზე
ზარები გრაგანებდა,

შენც მკრთალ მოჩვენებად
სჩანდი.
ხვალ, ვიცი დიდებას
მომიგდებს პარიზი.
და ჩემს სულს ბრბო
დაგლეჯს საყასბე
ნაჭრებად,
ჟანა, ვით ტილოზე
ჩამოწყდა დაისი,
ეს ღამეც წავა და
სიცოცხლე თავდება...

МОДИЛЬЯНИ

Снова я пьян,
Вновь гноит моё тело гашиш.
Брежу именем светлым твоим,
Жанна!
Я Парижем забыт,
Только стал одинок не сейчас —
В миг, когда появился на свет...
Я устал от скандалов.
Это было вчера:
Я тебя вспоминал,
Возле Сены бродил
До рассвета.
Сон ли был или явь?
Помню лишь купола
И тебя, как виденье.
Завтра, знаю, меня
Возвеличит Париж
И толпа на куски
Изорвёт мою душу.

А сегодня заката
Слепит полотно...
Ночь уходит, как жизнь,
Жанна!

პოეტი

შავი ნიღბებით,
ხელში დიდი მჭრელი შუბლებით,
გამოფენილან ქუჩაში ყველა,
თანაც ერთი მიმართულებით...
და შეგამჩნიეს ქუჩის გადღმა,
ღორღიან გზაზე, დედიშობილა რომ
გამოსულხარ
ამ დინების საპირისპიროდ...
ასე უნიღბოდ?! — ქირქილებს ვიღაც,
აინტერესებთ, ხითხითით გჩხვლევდნენ,
და გაგდის სისხლი სხეულიდან
თქრიალით, მძიმედ.
გზაზე კი რჩება
შენი სულის კარდიოგრამა...

ПОЭТ

Чёрные маски,
Острые копья в руках.
Двигается улицей темная эта лавина...
Только один,
Неприкаянный встал поперёк,
Вышел навстречу.

«-Маску забыл? - усмехается кто-то.
Копьё
В тело вонзается...
След на дороге кровавый-
Кардиограмма
Твоей неубитой души...

მ ი ზ რ ა ც ი ა

მაგნიტოფონი, მიმქრალი შუქი...
და შენი ტანის ვნებიანი რხევა გიჟური...
ჩვენ დავცილდებით და ეს საღამო
დარჩება, როგორც უცხო სიზმარი,
ჯერ შეუცნობი იდუმალებით,
ფარული ეჭვით და გაკვირვებით.
შამპანურების იღვრება ქაფი...
...შენ მეუბნები, რომ გალაკტიონი
მეტია, ვიდრე
პოლ ელუარი ან თუნდაც ბლოკი,
მე მშვიდად გისმენ,
და შენ იცინი სიგარეტის
მსუბუქ კვამლში გახვეული
ისე ლამაზად, ისე ვნებით და აღტყინებით,
რომ მეშინია არ დავარღვიო
ჯოჯოხეთური ეს სილამაზე!
გაგვასამართლებს ჩვენი წარსული!..
იქ სკოლის მერხზე დარჩენილი
კიკინებიანი სიმორცხვე შენი
და მამაჩემი, რომელიც ახლა
სათიბებიდან ბრუნდება ცელით.

...ხოლო დილით კი,
ტრამვაის ხმაზე გაღვიძებულს,
თუ გახსენდება სოფელი... დედა...
და იელებთან შემოსული
ბალახი მინდვრის...

МИГРАЦИЯ

Мелодия, свет тела твоего...
И двух сердец безумные качели...
Расстанемся,
Но этот вечер наш останется в душе, как странный сон,
Где удивленье, тайна, подозренье.
Еще кипит шампанского бокал...
... Ты говоришь мне, что Галактион
Талантливее Блока, Элюара.
Я слушаю и голос твой
И смех,
Завидуя дымку от сигареты
В объятья заключившему тебя,
Боясь разрушить эту красоту
В которой несомненный привкус ада.
Нам только наше прошлое судья!
Стыдливая, с косичками вразлет,
Там ты опять сидишь за школьной партой.
С покоса возвращается отец,
Сжимая серп своей рукой усталой.
... Придет рассвет
И прозвенит трамвай.
Деревню вспоминаешь ли и мать,
И ту траву
Живую полевую.

Перевел ВИКТОР КИРЮШИН

მარიანე ცხვედიაშვილი

დაიბადა 1960 წლის 2 იანვარს. 1982 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი პოლიტიკური ეკონომიის სპეციალობით, ხოლო 1985 წელს მეცნიერებათა აკადემიის ასპირანტურა. ორ ათეულ წელზე მეტი ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში.

1995 წლიდან საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრია, ხოლო 2004 წლიდან დღემდე მუშაობს საქართველოს მწერალთა კავშირის რუსთავისა და ქვემო ქართლის ორგანიზაციის თავმჯდომარედ.

2008 წელს რუსთაველის დღეებისადმი მიძღვნილ ლიტერატურულ კონკურსში მოიპოვა I ადგილი და I პრემია, ხოლო 2010 წელს მიენიჭა ვაჟა-ფშაველას სახელობის პრემია.

МАРИНЕ ЦХВЕДИАШВИЛИ

Родилась 2 января, 1960 г. В 1982 г. окончила факультет экономики Тбилисского государственного университета.

Более 20 лет преподавала в Грузинском политехническом университете. Член союза писателей Грузии с 1995 года. С 2004 года является председателем Руставского отделения СП Грузии. Лауреат премии им. Важа-Пшавела.

* * *

ნუ ამიტირებთ გაცრეცილ ფრესკებს,
ნურც ამ ტაძარში გაბედავთ წირვას,
მე საკუთარი სხეულიც მეძებს,
მიტოვებული ალაზნის პირას.

ყოველ ცისმარე იალქნებს ვკემსავ,
რომ მივაშურო მშობლიურ მხარეს,
უფლის ხელდასმით დამნიშნეს მწყემსად
და თქვენს სიზმრებში ვდარაჯობ ქარებს.

მე ერთგულების ჯაჭვით დამაბეს,
და რომ ავიშვა თუნდაც ამ წუთში,
მეჩოთირება ფარჩის საკაბე,
ვერ ჩავეტევი ჩემს ძველ ნაჭუჭში.

და როცა მიწა ესოდენ წრფელი,
აიოხშივრებს ტკივილს დენთივით,
ეს მე ვიქნები სამყაროს ცრემლი —
უფლის სახეზე ჩამოღვენთილი.

და მერე მოვალ არაკად, ლექსად,
რომ გამოვტყუო ქნარი ავსულებს,
და თქვენ კი ლოცვად ჩამოღვრილ მხევალს
რწმენის კედლებში გამანარსულებთ.

* * *

Древние фрески осыпались, мой Господь,
Кто посмеет служить литургию, объятый слезами
В этом храме? Меня ищет моя брэнная плоть
На берегах заброшенных Алазани.

Каждый Божий день – трепет снастей
Слышу, – знак отплытия, внезапный как диво,
И возвращение с ворохом чудных вестей
Для ваших сердец, для всего, что живо.

И когда земля, твердая, как скала,
Станет жерлом огнедышащего вулкана,
Я пойму, что слезой жемчужной текла
По лику Спасителя посреди всемирного балагана.

А когда-то вернусь случайной строкой,
Чтоб умягчить злосердечие звуками лиры,
И меня - молитвенницу, плачею, льющую слезы рекой,
Разборчиво помяните мелодией древней стихир...

ნატვრა აღდგომის ღამეს

მინის, პურისა და კაცის
სუნს ნუ მომანატრებ, ღმერთო,
თუკი მწყურვალისთვის დამცლი,
და თუ სანთლად უნდა ვენთო.

სუნთქვა გამაგონე შვილის,
სიო მაგ ზეციურ ჰანგთა,
მერე ერთ მშვენიერ დილით
ლოცვად დამაყუდე კართან.

ლიბოდ მომიქციე ძვლები,
ანდა გამიყენე ბეჭობს,
ოღონდ დაკარგული გზები
ისევ მაპოვნინე, ღმერთო!

МОЛЬБА В ПАСХАЛЬНУЮ НОЧЬ

Крепкий, избавляя меня от жажды
И содеяв тело горящей свечой, –
По запаху земли, мужчины и хлеба
Вновь заставишь меня тосковать.
Напомнишь мне легкое дыхание сына,
Вечернюю песнь его, – взятую от небес,
А в одно ясноокое утро
Обрати меня в подорожную молитву,
У врат церковки древней.
Просвети весь состав человеческий,
До пространств, что сокрыты в костях,
И отпусти на волю божественные холмы,
Но дороги, потерянные или неизбранные,
Дай мне, Господи, узреть и обрести...
Прекрасная свобода ломится в дверь,
Мир нетленный в чахоточных легких мира
Латает дыры. Звучит как античная лира
Желание во мне, здесь и теперь.
А следом - легкое дыханье Вселенной,
Трепет ветвей, опущенных ветхой зимой,
И я пойму, что была хлебом в дорогу
И тяжелой подорожной сумой.
А если вспомнишь, как ненужную быль,
Виноградное мясо нашего разговора, –
Не бросай меня у раздувшегося забора,
Развей как мировую пыль.

შენ რას გეძლური

სანამ ამ დღეებს მძევლად მომგვრიდი,
დრომ ჩაიარა ხველებ-ხველებით,
არ ჩამომხედო გულში ჭოგრიტით,
არ ამაფარო სულზე ხელები.

შენ სამამულე რქაზე შემხმარი
ხვალის იმედი დადგი ზვინებად,
რა ვქნა, არა ხარ თარაშ ემხვარი
და ეს სიმართლაც ნუ გეწყინება.

ნუ ჩამოუშვებ საშველად ბანარს,
არ გადმოცურო ჩემთვის ენგური,
ლოცვა მსურდა და გამსგავსე ტაძარს,
მე შემეშალა, შენ რას გემდური.

А ТЫ О ЧЕМ УМОЛЯЕШЬ?

Я – заложница неизвестных дней,
Но время прошло, каркая точно ворон,
Не гляди в мою душу, как в полевой бинокль,
Не бери мое сердце в ладони.
Ты высох на царственном роге отечества
Ты превратишься в снежную пыль,
Ты – не Тараш Эмхвари, тут не о чем спорить,
Ты – герой, но другой баллады.
Я погружаюсь во мрак. Не бросай мне канат,
И не пытайся переплыть Ингури.
Я молилась, предполагая, что ты собор.
Я раскаялась. Я передумала. А ты о чем умоляешь?

მანდილი

ხსოვნა ქორივით ჩაგფრენია,
ბოლთას სცემს ჟამი გამთვალავი,
მანდილი შენთვის სამშვენია,
ჩემთვის — ცრემლების სამალავი.

სეფე სიზმრებში გახიზნულა
წელთა მიმქრალი ჩირაღდნები,
მთოშავს იღბალი ზამთრისგულა,
ვკვდები და ისევ ვიბადები.

ყოფნა არყოფნის საშველია,
ჰოდა, ბევრი ვარ სათვალავით,
მანდილი სხვისთვის სამშვენია,
ჩემთვის — ცრემლების სამალავი.

ТАЙНОЕ ТАЙНЫХ

Память сделается притчей, но во языцах,
Никакой в ней загадки, только движение
Частиц дня, скудельных осколков ночи,
Кому-то достался узорный платок,
А мне – тайник жемчужных слез.
Во сне и наяву – шатер мироздания,
Мерцающие огни башен, долин,
А сердцевина зимы – божественный перевал,
Вот где смерть от рождения неотличима.
Круги бытия – могучая, сказочная опора
Инобытия, – я – здесь, я – там, я – везде.
Кого-то украшает древний орнамент платка,
А меня слезы, как тайное тайных...

თბილისს

შენზე ოცნება მიწევს ლოგინში,
ჩემთვის სატრფოც და შვილიც იგია,
მთვარის საბანი არის ლოდინი
და ქვეშაგებად ლოცვა მიგია.

დასიცხულ შუბლზე მემთხვევა ვიცი,
მიწა დარდივით გრილი ხელებით,
თუ არ ვენამე, მარტოდენ ფიცით,
მარტოდენ ჭმუნვით და გახელებით.

ვერას გიშველი, ჩემო ბერდედავ,
და ვერც დაგიცლი სავსე ფიალებს,
მე თუ სიკვდილი შენით მებედა,
თუ სამსხვერპლოზე შენთვის ვიალე.

ბედი გვექონია შენცა და მეცა,
ამყოფე მშვიდად ძვლები ხნიერი,
ვალგადახდილი ვენვევი ზეცას,
შენით მაღალი და ბედნიერი.

ПОСВЯЩЕНИЕ ТБИЛИСИ

Град Крепкого, тоска по тебе валит с ног,
Ты и возлюбленный, и драгоценный сын,
Покров луны, как уверенность в незримом,
И твердь подо мной мерцает молитвой.
Это сулит утешение, прохладные руки земли
На жарком лбу. И страдания знак
Переходит ко мне, – единой клятвой,
Единой скорбью и зрелым гневом.
О Древняя мати! Чем же я тебе помогу?
Не опустошить твои серебряные сосуды,
Точно начертана смерть от твоих щедрот,
И гореть мне в пламени многоочитом.
Мы – корни единого, и нечего нам делить,
И ветхие кости ты примешь,
Чтоб в небеса, исполнив все, что должна,
Я ушла, счастлива и высока, – тобой...

* * *

ჰ. გონაშვილის ხსოვნას

ტახტი და კვერთხი გიბეკრნია,
ამ შხამს რა დანთქავს და დალევს,
ემმაკი თურმე წყლისფერია,
არ ენდო, არ ენდო, ჰამლეტ.

არ გაყვე ალაზანს, მაცდურია,
ისევ „ნინწყაროთი“ გიჯობს,
ის, რაც ნაღდია და კაცურია,
ის, რაც მოფრთხილებას ითხოვს.

ვაგლახ, სატანისთვის დაგვითმია
ფრთები, ანგელოზის ფრთები...
სამოთხის კარები გაგიღია,
ბიჭო, სირინოზის ხმებით.

თურმე, „ვახ, სოფელო“ გიმღერია,
ცუდად ეგუმანათ მისნებს,
ამბობენ ემმაკი წლისფერია,
საფრთხე სასთუმალთან გვინევს.

ბრალა ამ ყმის გაფუჭება,
გული მოსვლიაო ქარონს,
ჰო, რა ბულბული დამუნჯდება,
თვალმც დაუდგესო პატრონს.

თვალნიც დამდგარია, კლიტეც ჩარაზული,
შიშით გააჟრჟოლებთ სანთლებს...
უკვე მერამდენე გაზაფხული
გვაკლიხარ, გვაკლიხარ, ჰამლეტ.

* * *

Памяти Гамлета Гонашвили

И трон непомерно велик оказался, –
И жест небесно-земной, необъятный,
Так что же тут за чаша, о Гамлет?
Как видно, дьявол – цвета вод многих,
И ты не верь, не верь ему, Гамлет!
Не гляди на бег Алазани, – это извет,
Обратись к источнику, за истиной и добром,
Подлинник свободы, вот что нужно тебе,
И то, что велит быть вечно настороже.
А то, что мы уступили дьяволу,
Похоже, – это божественная уловка.
Вот Ангел, идущий, как только он умеет,
И голосами сиринов райских
Открыл ты вечные двери.
Дьявол имеет цвет времени,
Он может слиться с видом
Года или столетья,
А ты пел: – О дивный мир!
Сердце плывет в ладье Хирона.
О, молчание лучшего
Из соловьиного племени!
Остается необъятная надежда
На то, что Милосердные Руки
(И нечего страшиться трепета свечей!)
Сделают тебя тем, кто ты есть.
А здесь, может быть, тысячу весен
Тебя не хватает, о Гамлет!

მონატრება

შენ გაზაფხული უბით მოგქონდა,
მზის სარეცელზე იწვა კახეთი,
და გაბანრული ეგდო გომბორთან
ლამე, ეშმაკის რჯულზე ნახედნი.

თვინიერ ჯამთა ცბიერი ხელი
ცისფერ საკინძეს გიხსნიდა ხარბად,
და ცახცახებდა ალაზნის ველი,
დანაფებული სიამის შარბათს.

თვეში ჩამდგარი ქალივით სავსე,
თრთოდა ზვრები და პურის ყანები,
და ივრისპირას ჩამომხდარ მთვარეს
ჩუმი ალერსით ისევ დანებდი.

როგორც ხანგრძლივი წვიმების შემდეგ
მზის სხივს პანია მინდვრის ღიღილო.
მომეცი ნება, რომ კიდევ ერთხელ,
ჩაგეხვიო და სიზმრად გიხილო.

შენით სავსეა ჩემი არსება,
და მელოგინე ქალივით მტკივა,
ის, რაც სხეულში აღარ თავსდება
და რაც შენს გულთან ლექსებად მივა.

მე ვწერდი წუხელ ვიდრე დილამდე,
შემოვიარე მთები პიტალო,
და ასე ძლიერ რომ არ მიყვარდე,
ხვალ სისხლი უნდა გამოვიცვალო.

ვიცი, წამლეკავს გრძნობის მორევი,
თუ მონატრებამ კვლავაც იძალა,
და შენს წადილში ისე მოვკვდები,
როგორც კიბის ქვეშ ერთ დროს ნიკალა.

ЖЕЛАНИЕ

Вот Кахети на солнечном ложе,
Вот ночь, пойманная на вере сатанинской
И связанная, валялась где-то возле Гомбори,
Когда ты нес весну за пазухой.
Но время вперед и обратно текло,
Клокотала Алазанская долина,
Колыхались виноградники и нивы,
И поднявшейся над берегом Ивири
Огромной Луне, земля подчинилась.
Как после обломных дождей
Полевой василёк рад алмазному лучу,
Придумай что-нибудь или как-нибудь разреши, –
Обнять тебя, – встретив во сне.
Ты поселил меня на холмах мироздания,
А то, что сейчас не угнездится в строке,
(то, что таит себя в пучине дремлющей плоти)
Все же придет к тебе нечаянным песнопеньем.
Я справилась с письменами. Вот так до утра
Пробираясь по горным склонам,
Мир начинается. Откатывается мгла.
Но если б не любила тебя, как начертано здесь,
Во мне б остановилась древняя кровь
Стоокий Аргус ворчит, пресекая набег
Неодолимого чувства, но даже если так,
Все равно буду верить и ждать, и умру,
Как однажды в каморке, под трактирной лестницей,
Николо Пиросмани.

Перевел СЕРГЕЙ ГОНЦОВ

მურმან ჯგუბურია

დაიბადა 1938 წ. აფხაზეთში, გალის რაიონის ს. ოქუმში. სხვადასხვა დროს მუშაობდა კორექტორად, გამომცემლობის რედაქტორად, სალიტერატურო გაზეთის („სიტყვა“) რედაქტორად. არის 20-მდე წიგნის ავტორი (პოეზია, პროზა, ესსე). თარგმნილი აქვს ტაო იუან მინის, მიცკევიჩის, პუშკინის, ლერმონტოვის, ბუნინის, ბლოკის, ხლებნიკოვის ლექსები და პოემები.

ამჯერად მუშაობს რუსული კლასიკური და თანამედროვე პოეზიის 2-ტომეულზე.

МУРМАН ДЖГУБУРИЯ

Родился в 1938 г. в Абхазии, Гальский р-он, с. Окуми. В разное время работал шофёром, корректором, редактором издательства, редактором литературной газеты. Автор около 20 книг (поэзия, проза, эссе). Перевел стихи поэтов Тао Иуан Ними, Мицкевича, Пушкина, Лермонтова, Бунина, Блока, Хлебникова.

В настоящее время готовит к изданию 2-х томник классиков и современной поэзии.

* * *

ესაა, რასაც მოვკარი თვალი:
თეთრეულს რეცხავს წყაროში ქალი.
ნეტა შემეძლოს გავრეცხო გული,
გავრეცხო ჩემი ცხოვრება კრული;
გავრეცხო შენთვის მოძღვნილი პნკარი,
თეთრეულს ავლებს წყაროში ქალი;

* * *

Вот что мой взгляд притянуло мгновенно:
Бельё полоскает женщина в речке.
Эх, мне бы вот так промывать своё сердце
И разом отмыть свою трудную жизнь!
И каждую строчку промыть бы в потоке,
Которую я посвящаю тебе!
Бельё полоскает женщина в речке...

* * *

როდესაც ოდიშს აღწერ
და შენს საყვარელ თხმელას,
გულის რომ ატან ნაწილს;
მაგრამ არავის სჯერა;
შენ როგორ ფიქრობ, მური,
შენზე ბრიყვია ყველა,
უნდა განაძო შური
და თქვა: არც ისე ბნელა,
გულს ნუ გაიტეხ-მეთქი,
დარდს ჩაუკეტე კარი,
და გაიხსენე ღმერთი,
როს არ სჭირდება არვის!

* * *

Когда ты описываешь Одиши
И свою любимую вербу,
Когда согреваешь их нежно дыханьем,
Но никто этого не замечает.

Ты думаешь, Мурман,
Все глупее тебя?
Оттолкни от себя зависть
И скажи, что не так уж темно,
Не убивай себя, говорю,
Не открывай опечаленно двери
И вспоминай о Создателе,
Когда ты не нужен никому!

ურითმო ლექსი

ურითმო ლექსი ჰგავს შეცხადებას,
დრო რომ არა გაქვს
როგორმე თავი გაილამაზო
და ისე შეხვდე
კარზე მომდგარ უბედურებას;

СТИХИ БЕЗ РИФМ

Стихи без рифм
Похожи на весть дурную.
Когда нет времени
Прибраться да прихорошиться
И как положено встретить
Нежданного гостя.

* * *

მე რომ ბაბუამ შემისვა ცხენზე
და მაღია შეუყვა ბილიკს,
და უცნობი ცხენოსანი რომ შემოგვეყარა
და მიესალმნენ ერთმანეთს კაცები;
და უხმოდ გაიყარნენ
და თავიანთ გზას დაუყვნენ ისინი;
რამ დამახსომა?
იმან ხომ არა,
რომ
ცხენები დაშორდნენ ერთმანეთს ხვიხვინით?

* * *

Когда дед посадил меня на лошадь,
И Малия пошла по тропинке,
Встретился нам незнакомый всадник,
И перекинулись мужчины словами,
И тихо разошлись.

Почему мне это запомнилось?
Не оттого ли, что
И лошади заржали,
Когда расходились?

* * *

ესაა ჩემი სიმართლე წმინდა:
მკითხველმა ლექსი შემიქოს მინდა;

მინდა, რომ ვიყო მდიდარი დიდად,
კიდევ რამდენი სხვა რამე მინდა;

მინდა, ვიცოცხლო, ცხადია, დიდხანს,
მაგრამ ყველაზე უფრო ის მინდა,
ჩემს ლევანიკოს ერგოს მაისი,
მაგ: ანზორს ჰგავდეს, ერქომაიშვილს!

* * *

Вот правда моя чистейшей воды:
Хочу, чтобы читатель похвалил стихи,
Хочу, чтобы я стал богатым,
И ещё много чего хочу:
Хочу, к примеру, прожить лет до ста.
Но больше всего теперь я хочу,
Чтоб внуку моему Леванико
Выпал в жизни желанный Май
И стал Леванико похож на Анзора,
Да-да, на Анзора Эркомайшвили.

* * *

რალაც ძალზე ძველი ამბავი რომ არა,
რატომ უნდა ემტერებოდეს ძალლი კატას,—
კატა ხომ ძალღს ვერ მოერევა?

* * *

Коли не тайна древних их отношений
То что?
Почему собака враждует с кошкой,
Кошке же её не одолеть?

* * *

დედა ჩამოდის ჩუმად კედლიდან
და თან დამყვება, მივდივარ სითაც,
მე, რა თქმა უნდა, ამას ვერ ვიტან,
რაც, რა თქმა უნდა, მას უკვირს დიდად;

მე თითქმის ორგზის მისი ხნისა ვარ
და თითქმის შვილად მეკუთვნის იგი,
და მაინც მისთვის ახლაც ისა ვარ,
როგორც დავურჩი მე წლების იქით;

„მომეშვი, დედა,— მე ვეუბნები,—
კარგა ხანია ავს და კარგს ვარჩევ“
მაგრამ მას ჩემი არ ეყურება—
არ უბრუნდება ცარიელ ჩარჩოს;

* * *

Мама сходит тихо со стены
И идёт за мною следом,
Я, конечно, этого не одобряю,
Что, конечно, её удивляет.

Я уже немного старше её,
И она годится мне в дочки.
И всё же я для неё такой же,
Каким она оставила меня.

«Отстань, мама, – говорю я, –
Давно я отличаю правду от лжи».
Но она не слушается меня.
Не возвращается в рамку на стене.

* * *

ჩემი ლექსები ნატრობენ, ვიცი,
გარდავიცვალო როგორმე მალე,
რათა მიეგოთ პატივი ღირსი
და გაუსწორონ სიმართლეს თვალი;

ასე ნატრობენ ლექსები: რადგან
ვატყობ, ხელს უშლით სიცოცხლე ჩემი,
და თავიანთი ოცნების გარდა
ვერ აღიქვამენ საკუთარ მერმისს;

ჩემივე ლექსებს ჭამთ ჩემი შური,
რომ საკუთარი მოიწყონ ყოფა;
ახლა დაჯექ და იფიქრე, მური,
ვისთან სჯობია ნამდვილი ძმობა!

* * *

Мои стихи, знаю, мечтают,
Чтобы я умер как можно скорее,
Чтобы они заслуженно получили своё,
Чтобы восторжествовала истина.

Мечтают об этом мои стихи потому,
Что им мешает моё существование,
И ничего, кроме собственной мечты,
Не видят они в своём завтра.

Мои стихи снедает зависть,
Им хочется устроить собственную жизнь.
Теперь помолчи и подумай, Мурман,
С кем лучше на белом свете дружить?

ზ ა მ თ რ ი ს ჰ ი რ ი

კართან — შიშველი ცაცხვია,
ლობესთან — შეშა აწყვია
ლობეც შეშაა, მახარე,
თუკი ზამთარი მკაცრია;

ПРЕДЗИМЬЕ

У калитки – голая липа.
У забора лежат дрова.
И забор, дорогой, дрова,
Если стужа сурова
До скрипа.

* * *

არ არის ახლა გაზაფხული, თუმც სადღაც არის,
რომ აღარ იყოს იგი არსად, მოვა საიდან?
მთელი დიდებით თუმც არა ჩანს აქედან მტკვარი,—
მოედინება საკუთარი დასაბამიდან;

ასე არა ვარ მე ჯერ თქვენთვის, რაცა ვარ მართლა,
რაც სუფევს ჩემში, რადგან მარად ჩემზე მეტია,
ვით საქართველო აღარ არის მარტოდენ ქართლი,
ვით ამ ხედს იქით ხედია და კიდევ ხედია!..

* * *

Нет в округе весны, но где-то она есть.
Если бы не было её нигде, то откуда бы приходила?
Всего богатства Мтквари не видно отсюда,
Но течёт-то она из своего источника?
Вот так же не существую для вас я,
Хотя на самом деле я есть.
Ибо, что во мне, – больше меня;
Грузия –это не только Сванетия,
Но как за этой далью – даль и даль,
И ещё даль, и ещё...

Перевел ИВАН ТЕРТЫЧНЫЙ

ძვირფასო მკითხველებო!

ჩვენი საქმიანობის მთავარი პრინციპი არის მაღალი სულიერების წარმოჩენა და სხვადასხვა ეროვნულ ლიტერატურათა გამდიდრება მთარგმნელობითი და საგამომცემლო საქმიანობით, რაც კარგად ჩანს გამომცემლობის სახელწოდებაშიც „ლიტერატურათა თანამეგობრობა“. ეს არ არის იდეოლოგიური შტამპი. ეს არის მხატვრული სიტყვის ოსტატების ურთიერთ გაგება, ერთმანეთთან შემოქმედებითი კავშირის პროცესი. ამდენად, ჩვენ ვხსნით საზღვრებს და ვაძლევთ „უვიზო მიმოსვლის უფლებას“ ბრწყინვალე წარმომადგენლებს მწერალთა კავშირების საერთაშორისო გაერთიანებისა, რომელსაც ხელმძღვანელობს პოეტი ივანე პერევერიზინი და ვინც საერთაშორისო საგამომცემლო საქმიანობის ფლაგმანია.

ჩვენ პოეზიით დავიწყეთ — განვახორციელეთ ორენოვანი მასშტაბური პროექტი წიგნების სერიიდან „რუსეთის პოეტები თარგმანებში“, რომელიც გავხსენით კრებულით „ახალი საუკუნის სტროფები“, სადაც ცნობილი რუსი მუზათა მსახურები წარმოდგენილნი არიან წამყვანი ქართველი სიტყვის ოსტატების თარგმანებით.

რუსეთის მხრიდან საპასუხო სვლა დღეს განხორციელდა: თქვენ ხელთ გაქვთ კრებული გამოჩენილი და ცნობილი ქართველი პოეტებისა, „მზის სხივებით ნაფერი სტრიქონები“, რომელთა თარგმანები განახორციელეს რუსეთის საუკეთესო პოეტებმა. ეს ღირსშესაშინავი ფაქტია. ისტორიაში იგი შევა როგორც ახალი ურთიერთობის დასაწყისი რუს და ქართველ ხალხებს შორის.

და ეს პოეტებმა შეძლეს!

ჩვენთან სხვადასხვა ენაზე პროზაული კრებულებიც გამოვა. ცალკეულ მწერალთა წიგნებიც, როგორც პროზაული, ასევე პოეტური. ვვარაუდობთ, აგრეთვე ავტორთა მიერ საკუთარი ხარჯით წიგნების გამოცემასაც.

ერთი სიტყვით, გამომცემლობა „ლიტერატურათა თანამეგობრობა“ ითვალისწინებს ცხოვრებაში დანერგოს საგამომცემლო საქმის მაღალი კულტურა, რაც ხელს შეუწყობს ხალხთა მეტ დაახლოებას, რასაც ისინი ისედაც ესწრაფვიან.

იური კონოპლიანიკოვი,
გამომცემლობა „ლიტერატურათა თანამეგობრობის“
გენერალური დირექტორი, მწერალი, რუსეთის
ფედერაციის კულტურის დამსახურებული მუშაკი

ПОСЛЕСЛОВИЕ

Дорогие читатели!

Наш главный принцип работы – воплощение высокого духа, духа творчества, обмен и обогащение им – мы заложили в название издательства «Дружба Литератур». Это не идеологический штамп, а понимание друг друга художниками, процесс взаимосвязи между ними. Таким образом, мы стираем границы и даём право «безвизового» общения блестящим представителям Международного сообщества писательских союзов, возглавляемого поэтом Иваном Переверзиным, ставшим флагманом межнациональной издательской деятельности.

Мы начали с поэзии – с осуществления масштабного проекта двуязычной серии книг «Поэты России в переводах», открыв его сборником «Строфы нового века», в котором известные русские питомцы муз представлены в переводах ведущих грузинских мастеров. Ответный ход с российской стороны совершился сегодня: в данный момент вы держите в руках вышедший в свет сборник выдающихся грузинских поэтов «Рифмы солнечных лучей» в переводах лучших стихотворцев России! Это знаменательный факт. Он войдёт в историю как начало новых отношений между грузинским и русским народами. А сделали это – Поэты!

У нас будут выходить и сборники прозы на разных языках. И сборники стихов. И книги отдельных писателей, как прозаические, так и поэтические. Намечаются также издания авторов за свой счёт и сугубо коммерческие. Словом, издательство «Дружба Литератур» намеревается вобрать в себя и претворить в жизнь культуру издательской деятельности, способствующую единению и процветанию народов, испытывающих взаимное тяготение.

Юрий КОНОПЛЯННИКОВ,
генеральный директор издательства «Дружба Литератур»,
писатель, заслуженный работник культуры Российской Федерации

სარჩევი

СОДЕРЖАНИЕ

ივანე პერვერზინი სიკეთესთან (თარგმნა ბ. ნამიჭეიშვილმა)	3
ИВАН ПЕРЕВЕРЗИН На стороне добра (перевел Б. Намичеишвили).....	5
ბალათერ არაბული (თარგმნა ნ. პერეიასლოვმა)	7
БАГАТЕР АРАБУЛИ (перевел Н. Переяслов)	7
ღამეული სონატა.....	8
Ночная соната	8
ცირკის ცხენები.....	9
Цирковые лошади.....	9
თაია	10
Святая гора	10
ამავე ლექსს... ..	11
Рождение стиха.....	11
მინდორი	12
Заброшенное поле	12
ცხოვრება	13
Жизнь.....	14
პოეტი	14
Поэт.....	15
აკვანთან თქმული	15
Монолог у колыбели	16
მეგობრის გახსენება	17
*** რისთვის ხმაურობ, მდინარის წყალო	18
*** О чём шумишь, вода речная	18
რევაზ ართილაყვა (თარგმნეს ე. ილინმა, ვ. კორობოვმა).....	19
РЕВАЗ АРТИЛАКВА (перевели Е. Ильин, В. Коробов).....	19
უღელტეხილი.....	20
* * * На перевале снег	20
* * * როგორც მდინარე.....	21
* * * Я как река во время половодья	22
ლტოლვა	24
Связь времён	25
უკვე ჩართული არის საათი	26
Уже пущены часы	27
* * * ეს გაზაფხული ჩვეულებრივად	27
* * * Дыхание весны приходит, как всегда	28
* * * შევყურებ სამყაროს ცვალებადს.....	28
* * * Смотрю – не в укоризне	28
დრო და მანძილი	29
* * * Пространства и века прошел я... ..	29
მე და თავდავინყება.....	30
* * * Самозабвение и я	30
* * * ქრისტეს თორმეტი ჰყავდა შეგირდი.....	31
* * * Ученики Иисуса.....	31

მისამართები	32
Мои адреса.....	33
მამყალა გონაშვილი (თარგმნეს: ნ. პერეიასლოვმა, ე. სლივკინმა, გ. პავლოვსკაიამ, ო. ნიკოლაევამ, ე. ივანოვა-ვერხოვსკაიამ).....	34
МАКВАЛА ГОНАШВИЛИ (перевели Н. Переяслов, Е. Сливкин, Г. Павловская, О. Николаева, Е. Иванова-Верховская)	34
ქალაქის ვარდი.....	35
Засохшая роза	35
* * * მოგდევს ქუჩები.....	36
* * * Ты идёшь – и белый свет	37
ოჯახი	37
О наших детях.....	39
* * * ვბერდები მგონი	40
* * * Похоже, я стала стареть... ..	41
მანამდე ისე შორი გზებია	42
Далёкие пути	43
მზის ცრემლი	44
Слезинка солнца.....	45
პოეტ ქალბატონებს	46
Поэтессе	46
გულმზიანი	47
Сияющее сердце.....	49
აღსარება	50
Исповедь	51
ქვის ქალაქი.....	53
Окаменевший город.....	54
* * * ამაოდ ცდილობ ჩემს დავინყებას	55
Ты стремишься забыть обо мне	55
მარჩიელი.....	55
Гадание.....	56
გაუცხოება.....	57
Отчуждение	58
ეული.....	59
Одинокая	60
ვალი	60
Долг	61
ფერისცვალება	62
Преображение	63
მინისძვრის მერე	64
После землетрясения.....	66
დაგვიანებული შეხვედრა.....	68
Запоздалая встреча.....	68
შემოდგომა	69
Осень	69
ზაალ ებანოიძე (თარგმნეს: ვ. ლატინიძე, ბ. ჩაჩანიძე, ი. კონეცკიმ)	70
ЗААЛ ЭБАНОИДЗЕ (перевели: В. Латынин, Б. Чачанидзе, Ю. Конецкий).....	70
* * * იყო საღამო... დაღლა მოვიდა	71
* * * Был поздний вечер... и пришла усталость	71

* * * ვეაღერსები მოხუც მინას...	71
* * * Я вышел в поле и ласкаю поле	72
* * * ზოგჯერ რთული და ზოგჯერ მარტივი	72
* * * Читаем его год от года	72
* * * უახლოვდება სოფელს ჩრდილები	73
* * * Удлиняются тени деревьев	73
* * * მზე წაუღიათ წეროებს ფრთებით	74
* * * Солнца не видать за облаками	74
* * * სხვა არაფერი არ მინდა სულაც	75
* * * Ничего мне не хочется ныне	75
სალამო, პატარა დაბა	76
Вечер, маленький посёлок	76
* * * გარეთ ისევ ქარია, ქარში ვიღაც მეძახის	76
* * * То ли кличут меня, то ли вечер	77
* * * ლოდინის უღელს, ლოდინის უღელს	77
* * * Для ярма ожидания встречи	78
მიტოვებული სახლი	78
Покинутый дом	79
ღამეული ჩიტი	79
Ночная птичка	80
* * * ამოუცნობის და ცივის რიდი	80
* * * Страх перед холодной неизвестностью	81
* * * მე ახლა, მარტო ხარებს კი არა	81
* * * Я не только быков в борозде погоняю	82
* * * არც არასოდეს შემშლიხარ	82
* * * Я тебя ни с кем не перепутал	83
დარდიანი ქალის სიმღერა	83
Песнь опечаленной женщины	84
დიმის ციხეზე სათქმელი	85
Стих, сказанный о крепости Дими	86
ქიტესა	87
Китеса	88
ფერსათი. დედათა მონასტერი	89
Ферсати. женский монастырь	89
ნუგზარ ერგემლიძე (თარგმნა ე. ჩეპურნიხმა)	91
НУГЗАР ЭРГЕМЛИДЗЕ (перевел Е. Чепурных)	91
ლია კინო	92
Кино для всех	93
მხატვარი	93
Художник	94
ალექსანდრეს ბაღი	95
Александровский сад	96
გული	97
Сердце	97
ბათუმი, პლაჟი	98
Батумский пляж	99
ჩარლი	100
Чарли	100
* * * სიმყუდროვით სრულით	101
* * * В сердце, выжившем в страшной войне	102

დავით თედორაძე (თარგმნა ნ. პერეიასლოვმა)	103
ДАВИД ТЕДОРАДЗЕ (перевел Н. Переяслов)	103
წერილი მთიდან	104
Письмо с гор	105
ნეტა ამ დღეებს მკვდარი ვენახე	105
Уж лучше ослепнуть	106
SOS	107
SOS!	108
*** პეპელა უფრო დიდხანს ძლებს	108
*** Батумский снег живёт лишь час	109
შენი სიტურფე მამრმავებს	110
Я ослеплён твоею красотой	110
*** შენ ხარ მგოსანი და უკეთურებს	111
*** Не торопи ни славу, ни успех.	112
იქნებ არმოსვლა მერჩია	112
Лучше бы мне не родиться... ..	113
გაზაფხული	114
Весна	115
დღეს სიყვარული უფრო მჭირდება	116
Раненный красотой	117
ირმა მეზურიშვილი (თარგმნეს: ლ. აბაევამ, ვ. კორობოვმა)	118
ИРМА МЕБУРИШВИЛИ (перевели: Л. Абаева, В. Коробов)	118
იქ ციხისძირში	119
Там, в Цихисдзири	119
* * * ქარი ქროდა და ჩიტიც	120
* * * Кружение ветра и кружение птицы	120
* * * მიმინო იყო მეგონა, თურმე ყოფილა კაკაჩა	120
* * * Думала – сокол, Это – сарыч... ..	121
* * * მიატურებს სიო ღრუბლის გედებს	121
* * * К белой стае лебединой... ..	122
იბიცა	122
Ибица	123
* * * ქვეყნად სიყვარულის გარდა	123
* * * Люблю я шёпот Музы... ..	123
ის ატმის ხე	124
Персиковое дерево	124
ციდან ცადავე	125
От небес к небесам	125
შენი მოფრენით სულმა იდარა	125
Божья коровка	126
სადაა ვინც გიყვარდა... ..	127
Где тот, кого ты любила?	128
ნინო სიხარულიძე (თარგმნა ვ. ლატინინმა)	129
НИНО СИХАРУЛИДЗЕ (перевел В. Латынин)	129
მფარველ ანგელოზს	130
Ангелу-хранителю	130
სარკესთან	131
У зеркала	131
* * * სიკვდილი ადრეა და სიცოცხლე გვიანია	131

* * * Для смерти – рано, для жизни – поздно	131
პოეტი	132
Поэт	132
* * * თუკი ღიმილი სხვისია	133
* * * Если чужие розы	133
ტერენტი გრანელს	134
Терентию Гранели	134
* * * ქალები, რომლებიც სიყვარულზე წერდნენ ლექსებს —	135
* * * Женщины, писавшие стихи о любви	135
* * * ვდუმვარ.	136
Храню молчание	136
პოეტი ქალის მონოლოგი	137
Монолог женщины-поэта	138
ვარიაცია მშობლიური ენის თემაზე	139
Вариации на тему родного языка	139
ავთანდილ ყურაშვილი (თარგმნა ნ. პერეასლოვმა)	140
АВТАНДИЛ КУРАШВИЛИ (перевел Н. Переяслов)	140
სწორედ იმიტომ	141
Да именно за то	142
* * * ამ რეგვენ ბრბოში არასოდეს ვეძებ დიდებას	142
* * * От лицемеров мне признания не надо	143
* * * ჩემი სიზმარი ღვთის გმობაა	143
* * * И снова во сне я ругался... ..	144
* * * ახლახან იყო	145
* * * Это было вчера... ..	146
* * * შენი თმებივით შოლტა წვიმა... ..	146
* * * Дождь струится по крышам... ..	147
ქართული ზღაპარი	148
Возвращение грузинской сказки	149
* * * აღარ მახსოვს არაფერი ძველი	149
* * * Я всё забыл	150
დავით შამოქმეძელი (თარგმნა ვ. კირიუშინმა)	151
ДАВИД ШЕМОКМЕДЕЛИ (перевел В. Кирюшин)	151
სტატისტი	152
Статист	153
* * * დახავსებული მეტაფორები	153
* * * Метафоры замшелые... ..	154
* * * მე მეჩვენება, რომ საცა არის	154
* * * Мне кажется, что близок миг	155
* * * „არის საშველი?!“ — ძე კაცისა	155
* * * Есть ли спасенье?! – Сын человеческий	156
* * * მოსალამოვდა, დაცარიელდა	157
* * * Вечер.	157
ეკა	158
Ева	159
მოდელიანი	159
Модильяни	160
პოეტი	161
Поэт	161

მიგრაცია	162
Миграция	163
მარიანე ცხვედიაშვილი (თარგმნა ს. გონცოვმა)	164
МАРИНЕ ЦХВЕДИАШВИЛИ (перевел С. Гонцов)	164
* * * ნუ ამიტირებთ გაცრეცილ ფრესკებს	165
* * * Древние фрески осыпались	165
ნატვრა აღდგომის ღამეს	166
Мольба в пасхальную ночь	167
შენ რას გემდური	167
А ты о чем умоляешь?	168
მანდილი	168
Тайное тайных	169
თბილისს	169
Посвящение Тбилиси	170
* * * ტახტი და კვერთხი გიბევრნია	171
* * * И трон непомерно велик оказался	172
მონატრება	173
Желание	174
მურმან ჯგუბურია (თარგმნა ი. ტერტიჩნიმ)	175
МУРМАН ДЖГУБУРИЯ (перевел И. Тертычный)	175
* * * ესაა, რასაც მოვკარი თვალი	176
* * * Вот что мой взгляд... ..	176
* * * როდესაც ოდიშს აღწერ	176
* * * Когда ты описываешь Одиши	177
ურითმო ლექსი	177
Стихи без рифм	177
* * * მე რომ ბაბუამ შემისვა ცხენზე	178
* * * Когда дед посадил меня на лошадь	178
* * * ესაა ჩემი სიმართლე წმინდა	178
* * * Вот правда моя чистейшей воды	179
* * * რალაც ძალზე ძველი ამბავი რომ არა	179
* * * Коли не тайна древних их отношений	179
* * * დედა ჩამოდის ჩუმად კედლიდან	180
* * * Мама сходит тихо со стены	180
* * * ჩემი ლექსები ნატრობენ, ვიცი	181
* * * Мои стихи, знаю, мечтают	181
ზამთრისპირი	182
Предзимье	182
* * * არ არის ახლა გაზაფხული	182
* * * Нет в округе весны... ..	183
ბოლოსიტყვაობა	184
Послесловие	185

Литературно-художественное издание
„РИФМЫ СОЛНЕЧНЫХ ЛУЧЕЙ“

Технический и художественный редактор,
Компьютерная верстка ЛЕВАН ЧИХЛАДЗЕ

Корректор НАТЕЛА БАЛАНЧИВАДЗЕ

Издательство „ДРУЖБА ЛИТЕРАТУР“
Москва, ул. Поварская д.52.

ქართული ჰოეები თარგმანებში
ПОЭТЫ ГРУЗИИ В ПЕРЕВОДАХ

ISBN 978-5-9902176-2-1

9 785990 217621